

ACTUARIËLE EN BEDRIJFSTECHNISCHE NOTA 2025

Pensioenfonds Zoetwaren

Inhoud

1. Inleiding	4
2. Organisatie en interne beheersing	5
2.1 Organisatie van het fonds	5
2.2 Uitbestedingsbeleid	11
2.3 Beheersmaatregelen en interne controle	11
3. Pensioenregeling	14
3.1 Aansluiting van werkgevers	14
3.1.1 Verplichte aansluiting / Aangesloten ondernemingen	14
3.1.2 Vrijwillige aansluiting	14
3.1.3 Vrijstelling	14
3.2.1 Vrijwillige voortzetting deelnemerschap	14
3.4 Uitvoeringsreglement	14
3.5 Vrijstelling	15
3.6 Collectieve waardeoverdrachten	15
3.7 Kenmerken basis- en excedentpensioenregeling	15
4. Herverzekering	16
5. Financiële opzet	17
5.1 Technische voorzieningen en reserves	17
5.1.1 Technische voorzieningen (TV)	17
5.1.2 Voorzieningen voor toekomstige uitvoeringskosten	19
5.1.3 Voorziening voor niet opgevraagde pensioenen	20
5.1.4 Algemene reserve	20
5.2 Toereikendheid voorzieningen en reserves	20
5.2.1 De gewenste omvang van het weerstandsvermogen	20
5.2.2 Jaarlijkse toets en rapportages	20
5.2.3 Vaststelling (beleids)dekkingsgraad en reële dekkingsgraad	20
5.3 Premiebeleid	21
5.3.1. Doorsneepremie basisregeling	21
5.3.2. Beleid premiedekkingsgraad	21
5.3.3. Gedempte kostendekkende premie	22
5.3.4. Premie excedentregeling	22
5.3.5. Zuiver kostendekkende premie	23
5.3.6. Premiekorting	23
5.4. Toeslagenbeleid	23
5.5 Financiële sturingsmiddelen	25
5.6 Financieel crisisplan	25
6. Beleggingsbeleid	26

6.1 Organisatie en werkwijze	26
6.2 De verklaring inzake beleggingsbeginselen.....	28
6.2.1 Strategische asset allocatie	28
6.2.2 Risico's financiële instrumenten.....	29
Renterisico	29
Valutarisico.....	29
Kredietrisico.....	29
Liquiditeitsrisico	30
Concentratierisico.....	30
Tegenpartijrisico	31
Actief risico	31
Securities lending	32
6.3 Prudent Person	32
6.4 Kostenbeleid vermogensbeheer	33
6.5 Maatschappelijk verantwoord beleggen.....	35
7. Waarderingsgrondslagen	37
7.1 Beleggingen	37
7.2 Reserves	37
7.3 Technische Voorzieningen.....	37

Bijlagen:

Bijlage 1: Sterftekanscorrectiefactoren
 Bijlage 2: Uitkomsten ALM-studie
 Bijlage 3: Crisisplan (financieel en niet-financieel)
 Bijlage 4: Uitbestedingsbeleid
 Bijlage 5: Investment beliefs
 Bijlage 6: Strategische asset allocatie
 Bijlage 7: Risicohouding en haalbaarheidstoets
 Bijlage 8: Samenvatting pensioenregeling
 Bijlage 9: Vaststelling verwacht rendementscurve
 Bijlage 10: Gehuwdheids- en partnerfrequenties
 Bijlage 11: Vrijstellingsbeleid Zoetwaren

1. Inleiding

Het fonds

Naam	Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Zoetwarenindustrie
Vestigingsplaats (statutair)	Amsterdam
KvK-inschrijvingsnummer	41198154
LEI	3KKI6CE2BGRP9RYZFE90
DNB-relatienummer	32436
btw-nummer	NL800146773B02

De Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Zoetwarenindustrie (het fonds) is een bedrijfstakpensioenfonds als bedoeld in artikel 1 van de Pensioenwet. Het fonds voert na aanvaarding van de opdracht hiervoor de door cao-partijen overeengekomen pensioenregeling uit. Het fonds heeft de volgende missie:

BPF Zoetwaren is het bedrijfstakpensioenfonds voor de zoetwarenindustrie. BPF Zoetwaren voert de pensioenregeling uit namens alle verplicht en vrijwillig aangesloten werkgevers. Daarbij streeft het fonds naar evenwichtige behartiging van de belangen van alle deelnemers werkgevers. Het fonds is ervan overtuigd dat door collectiviteit en solidariteit pensioenen beter beschermd worden tegen risico's.

Het fonds draagt er zorg voor dat de pensioenen van alle deelnemers (werknemers, pensioengerechtigden en gewezen deelnemers), nu en in de toekomst, volgens afspraak worden opgebouwd.

Het fonds belegt de ingelegde pensioenpremies met als doel voldoende rendement te behalen om aan de verplichtingen te voldoen en de ambities te realiseren. Daarbij neemt het bestuur verantwoorde risico's en houdt het rekening met kostenefficiëntie, transparantie en maatschappelijk verantwoord beheer.

Het fonds streeft ernaar de pensioenen waardevast te houden, voor zover de financiële middelen hiertoe toereikend zijn. Daarbij houden wij oog voor de risico's en de verschillende belangen van alle deelnemers en werkgevers gezamenlijk.

Actuariële en bedrijfstechnische nota

In de Actuariële en bedrijfstechnische nota (Abtn) van het fonds is vastgelegd op welke wijze het fonds uitvoering geeft aan het bepaalde in artikel 145 van de Pensioenwet en paragraaf 9 van het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen.

Het fonds legt iedere wijziging in de Abtn binnen twee weken na de vaststelling door het bestuur voor aan De Nederlandsche Bank (DNB).

Mate van detaillering

In deze Abtn wordt het huidige en voorgenomen beleid in strategische zin omschreven. De inhoud van de Abtn beoogt hiermee op hoofdlijnen inzicht te geven in het functioneren van het fonds op alle beleidsterreinen.

De bijlagen maken onderdeel uit van de Abtn.

Deze Abtn gaat in op 1 januari 2025 en is door het bestuur vastgesteld op 20 maart 2025 en vervangt alle vorige nota's.

S. Troost, werknemersvoorzitter

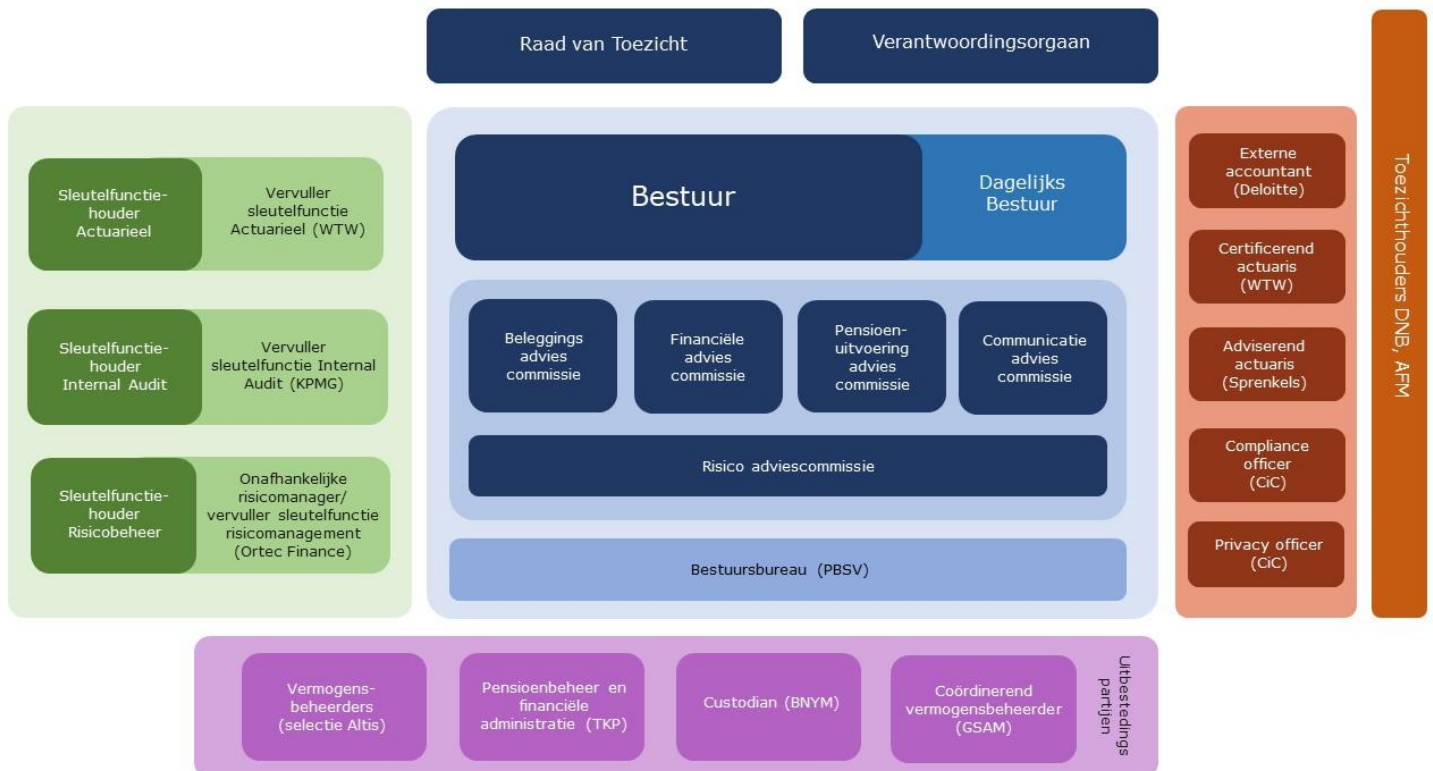
M. Van Beusekom, werkgeversvoorzitter

2. Organisatie en interne beheersing

2.1 Organisatie van het fonds

De organisatie van het fonds kan schematisch als volgt worden weergegeven:

Organogram Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Zoetwarenindustrie

Bestuur

Het bestuur is belast met het besturen van het fonds, waaronder mede te verstaan het beheren van de middelen van het fonds. Het bestuur bepaalt het beleid van het fonds en is als zodanig eindverantwoordelijk voor alle activiteiten van het fonds.

Het bestuur van het fonds is paritair en bestaat uit tien leden, die door het bestuur worden benoemd, na het horen van Raad van Toezicht over de procedure, en wel als volgt:

- vijf op voordracht van de Vereniging voor de Bakkerij- en Zoetwarenindustrie (VBZ), of haar rechtsopvolgers, gevestigd te 's-Gravenhage.
- drie op voordracht van de werknemersverenigingen, te weten:
 - twee door FNV;
 - één door CNV Vakmensen.
- twee vertegenwoordigers namens de pensioengerechtigden na verkiezing door de pensioengerechtigden.

Het bestuur kiest uit zijn midden een voorzitter uit de werkgeversleden en een voorzitter uit de werknemersleden en pensioengerechtigden gezamenlijk. De werkgevers- en werknemersvoorzitter verrichten om beurten de rol van voorzitter respectievelijk vice-voorzitter, telkens voor de tijd van een kalenderjaar. Het bestuur is gerechtigd hierin af te wijken.

De inrichting, taken en bevoegdheden van het bestuur zijn vastgelegd in de statuten van het fonds. Het bestuur heeft in de statuten vastgelegd langs welke procedure bestuursleden kunnen worden benoemd, geschorst of ontslagen.

Het bestuur stelt zich bij het uitoefenen van zijn taak onafhankelijk op en draagt er zorg voor dat het fonds uitsluitend handelt ten behoeve van het fonds aangesloten werkgevers, (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden.

Het bestuur inventariseert jaarlijks de nevenfuncties van de bestuursleden. Hierover wordt gerapporteerd in het jaarverslag en op de website van het fonds.

Dagelijks Bestuur

Het Dagelijks Bestuur bestaat uit de werkgeversvoorzitter en de werknemersvoorzitter van het fonds. Zij kunnen gezamenlijk het fonds in rechte vertegenwoordigen.

Zij houden zich in de praktijk bezig met het dagelijkse beleid; spoedeisende zaken worden aan hen voorgelegd. Daarmee wordt voldaan aan het voorschrift in de Pensioenwet dat het dagelijkse beleid van een pensioenfonds door ten minste twee personen moet worden bepaald.

Het Bestuur heeft een deel van zijn bevoegdheden gedelegeerd aan het Dagelijks Bestuur:

- het Dagelijks Bestuur vervult een regiefunctie richting de:
 - adviescommissies, die op hun beurt één-op-één contact hebben met de leveranciers;
 - stakeholders van het pensioenfonds, onder wie de deelnemers, de werkgevers in de Zoetwarenindustrie op gebied van de financieringsovereenkomst, het Verantwoordingsorgaan (VO), de Raad van Toezicht (RvT), de Autoriteit Financiële Markten (AFM), de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) en De Nederlandsche Bank (DNB);
 - overige (externe) stakeholders, waaronder de media.Deze regiefunctie betreft de coördinatie en regelmatige afstemming met alle voornoemde organen, het managen van de verwachtingen, toezien op de kwaliteit van de beleidsvoorbereiding van de commissies en dagelijks aanspreekpunt zijn voor alle stakeholders.
- het voeren van periodiek overleg tussen de dagelijkse besturen van Bpf Zoetwaren en Bpf Bakkers, gericht op de samenwerking en de evaluatie daarvan;
- de voorbereiding, de opzet en vaststelling van de agendapunten van bestuursvergaderingen en vergaderingen van het bestuur en de raad van toezicht en het bestuur met het verantwoordingsorgaan;
- coördinatie van de beleidsvoorbereiding en toezicht op een goede naleving van alle besluiten (monitoring);
- evaluatie van het functioneren van het bestuur en de adviescommissies. Het Dagelijks Bestuur draagt zorg voor uitvoering van de periodieke (zelf)evaluatie van het bestuur inclusief de commissies;
- advisering aan het bestuur over het opleidingsplan en de monitoring daarvan;
- het toezien op de compliance van het pensioenfonds en fungeren als eerste aanspreekpunt voor de compliance officer;
- de naleving van de gedragscode;
- het voeren van gesprekken met aspirant-bestuursleden en beoordelen of ze (onder voorbehoud van goedkeuring door DNB) geschikt geacht worden om de functie van bestuurslid te kunnen vervullen;
- periodieke evaluatie en het actueel houden van het beleidsdocument Geschikt Pensioenfondsbestuur;
- correspondentie en afwikkelen van dispensaties binnen het beleid van Bpf Zoetwaren.

Daarnaast beslist het Dagelijks Bestuur met inachtneming van de statuten namens het bestuur in onder andere de volgende gevallen:

- individuele kwesties tussen een werkgever of een werknemer enerzijds en het fonds anderzijds, voor zover niet behorende tot het werkteerein van de adviescommissie;
- het aangaan van overeenkomsten met vrijwillig aan te sluiten werkgevers;
- het beoordelen van uitgaande en inkomende collectieve waardeoverdrachten.

Commissies

Het bestuur heeft per 1 januari 2020 bestuurlijke adviescommissies ingesteld, die onder meer tot taak hebben om besluiten van het bestuur voor te bereiden en/of uit te voeren. De afzonderlijke adviescommissies hebben geen besluitvormend mandaat. Het bestuur kan in voorkomende gevallen bevoegdheden geheel of gedeeltelijk delegeren aan een adviescommissie. Verder stelt het bestuur waar nodig en op ad hoc basis werkgroepen in. De adviescommissies bestaan uit een minimaal aantal bestuursleden, met inbegrip van de aspirant-bestuursleden. Het bestuur of de commissie kan er voor kiezen om toehoorders bij de commissie toe te laten. Bij de bezetting van de adviescommissies wordt rekening gehouden met de geldende wet- en regelgeving.

Het bestuur heeft de volgende commissies ingesteld:

1. Beleggingsadviescommissie (BAC)
2. Financiële Adviescommissie (FAC)
3. Pensioen- en uitbestedingsadviescommissie (PUAC)
4. Risicoadviescommissie (RAC)
5. Communicatieadviescommissie (CAC)

Het bestuur van het fonds machtigt voor zover nodig de commissies als bedoeld in artikel 14, lid 4 van de statuten, tot het uitvoeren van de hieronder genoemde taken:

Beleggingsadviescommissie

Deze commissie wordt geadviseerd door de coördinator vermogensbeheer en de risico manager. De commissie heeft een beleidsvoorbereidende rol, alsmede de ondersteuning van het bestuur bij strategische beleidskeuzes op het gebied van vermogensbeheer.

De belangrijkste taken van de commissie zijn:

Beleid

- Het adviseren over de beleggingsbeginselen en risicohouding;
- Het adviseren over de uit te voeren Asset Liability Management studies;
- Het verkennen van nieuwe beleggingscategorieën;
- Het adviseren over Investment Cases;
- Het adviseren over het strategisch beleggingsbeleid;
- Het adviseren over het ESG beleid;
- Het adviseren over het jaarlijkse beleggingsplan;

Implementatie

- Het adviseren over de inhoud en het proces van rente-afdekkingstrategieën, valuta-afdekkingstrategieën, risicodiversificatie, risicobudgetten, risicobeheer, prestatie-indicatoren, vergelijkingsmaatstaven, afstemming van beleggingen op verplichtingen, alsmede de rapportage daarover;
- Het adviseren over de inhoud en het proces van selectie, evaluatie en ontslag van vermogensbeheerders;
- Het adviseren over de beleggingsrichtlijnen;

Monitoring en evaluatie

- Het monitoren en het adviseren over het evalueren van de onder 'beleid' en 'implementatie' benoemde onderwerpen;
- Het controleren van de uitvoering van het jaarlijkse beleggingsplan;
- Het toetsen en evalueren van de resultaten van het jaarlijkse beleggingsplan;
- Het beoordelen van de rapportages van de coördinator vermogensbeheer, de risicomanager, de externe vermogensbeheerders en de custodian;
- De monitoring van de resultaten van de vermogensbeheerders van het fonds;

Contracten

- Het adviseren over de Investment Management Agreements. De PUAC wordt hierbij ook betrokken;
- Het voeren van contractonderhandelingen en evaluaties met de coördinator vermogensbeheer beheerder en de custodian, samen met de PUAC (beide voorzitters). Het initiatief ligt bij de BAC;
- Input leveren op de contractonderhandelingen en evaluaties met de risicomanager;
- Het voeren van contractonderhandelingen met externe vermogensbeheerders.

Financiële Adviescommissie

De commissie voert de volgende taken uit:

- jaarlijks opstellen van controleplan externe accountant en certificerend actuaire, het coördineren van het jaarwerk en begeleiden/monitoren van het jaarwerkproces;

- opstellen van de jaarlijkse kostenbegroting en beoordeling t.o.v. realisatie;
- het tekenen en beoordelen nota's;
- het beoordelen incasso-overzichten;
- het beoordelen kasstroomoverzichten en liquiditeitsprognoses;
- het beoordelen van financiële rapportages;
- de instelling en handhaving van interne procedures die ervoor zorgen dat alle belangrijke financiële informatie bij het bestuur bekend is, zodat de tijdigheid, volledigheid en juistheid van de interne en externe verslaggeving worden gewaarborgd;
- advisering beleid van het fonds met betrekking tot belastingzaken, het volgen van fiscale wetgeving, in het bijzonder btw;
- de voortgang bewaken van eventuele terugvordering buitenlandse dividendbelasting;
- de regie op de feedback vanuit het fonds op de aanbevelingen en opmerkingen van toezichthouders, de externe accountant, de adviserend- en certificerend actuaire, het verantwoordingsorgaan en de raad van toezicht op het terrein van bestuursverslag en jaarrekening;
- het goedkeuren van dwangbevelen, indien een werkgever in gebreke is gebleven de premie tijdig af te dragen;
- afhandeling en accordering van aanvragen faillissementen/schuldsanering van aangesloten werkgevers;
- afhandeling van verzoeken van werkgevers tot het nakomen van betalingsverplichtingen middels minnelijke schikking of het treffen van een betalingsregeling.

Pensioen- en uitbestedingsadviescommissie

Deze commissie gaat na of afspraken en overeenkomsten met externe partijen goed worden nagekomen en adviseert het bestuur daaromtrent.

De commissie voert de volgende taken uit:

- het monitoren en beoordelen van rapportages over SLA-afspraken;
- de evaluatie van de SLA afspraken met alle dienstverleners (behoudens de coördinator vermogensbeheer en custodian);
- het evalueren van alle externe dienstverleners;
- het voorbereiden en beoordelen van overeenkomsten met derden;
- de contractonderhandelingen met alle dienstverleners;
- periodieke toetsing op juistheid en inhoud van (pensioen)reglementen en andere fondsdocumenten, waaronder de Abtn en statuten;
- het voorbereiden van het beloningsbeleid en integriteitsbeleid;
- het voorbereiden van juridische en actuariële vraagstukken voorafgaand aan bestuursvergaderingen;
- het voorbereiden en coördineren van beantwoording van correspondentie met interne en/of externe toezichthouders;
- relevante/actuele (wet- en regelgeving)ontwikkelingen op het gebied van pensioenuitvoering;
- eens per twee jaar voorbereiden evaluatie van het uitbestedingsbeleid;

Risicoadviescommissie

De commissie bereidt het risicobeleid voor en geeft gevraagd en ongevraagd advies aan het bestuur over de volgende onderwerpen vanuit het perspectief van risicomanagement:

- de opzet, bestaan en werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen en het toezicht op de naleving van de relevante wet- en regelgeving; opstelling en actueel houden van de ERB;
- de beoordeling en de opvolging van aanbevelingen en opmerkingen van toezichthouders, de externe accountant, de adviserend actuaire, de certificerend actuaire, het verantwoordingsorgaan en de raad van toezicht voor wat betreft risicomanagement aspecten;
- rekening houdend met de Beleggingsadviescommissie en de Pensioen- en uitbestedingsadviescommissie op hun terrein, beziet de commissie het beleid met betrekking tot de financiële en niet-financiële risico's in de totale context van het pensioenfonds;
- de risico's verbonden aan processen en werkzaamheden die zijn uitbesteed (waaronder IT-risico's), alsmede de beoordeling van de naleving van voorschriften van DNB daaromtrent;
- het, rekening houdend met het mandaat van overige commissies, uitvoeren van een risicoanalyse op de kritische risico's die samenhangen met de uitbesteding van de werkzaamheden;
- monitoring, beoordeling van rapportages van de externe risicomanager en evaluatie van SLA's en kosten op het terrein van risicomanagement;
- relevante/actuele (wet- en regelgeving) ontwikkelingen op het gebied van risicomanagement;
- het actueel houden van de SIRA;
- beoordeling van de risico's bij nieuw beleid of significante wijziging van bestaand beleid;
- het bewaken van het integrale risicomanagement in extenso.

Communicatie Adviescommissie

Deze commissie adviseert en ondersteunt het bestuur in de breedste zin van het woord over zaken op het gebied van de communicatie naar (gewezen) deelnemers, gepensioneerden, werkgevers en andere belanghebbenden.

De commissie voert de volgende taken uit:

- het opstellen van het 3-jaarlijkse (lange termijn) communicatiebeleid;
- het jaarlijks opstellen van het (concept) communicatiejaarplan en bijbehorende begroting;
- het toetsen van de uitvoering van het vastgestelde jaarplan;
- het toetsen van de communicatie uitingen van het fonds rondom de uitvoering van de pensioenregeling (digitaal, schriftelijk, website en anderszins);
- het toezien op de uitvoering van de communicatie;
- gevraagd en ongevraagd het bestuur adviseren ten aanzien van het vast te stellen communicatiebeleid en het formuleren van voorstellen om dit, waar nodig en/of gewenst, aan te passen;
- de monitoring van de uitnutting van het jaarbudget op het terrein van communicatieactiviteiten;
- de commissie verzorgt goedkeuring op memo's/voorleggers over communicatieactiviteiten voorafgaand aan bestuursvergaderingen;
- de commissie fungeert als sparringpartner voor de uitvoeringsorganisatie in geval van communicatiekwesties;
- het in overleg met of op verzoek van het bestuur verrichten van onderzoeken inzake communicatieactiviteiten.

Sleutelfuncties onder IORPII

Met ingang van 13 januari 2019 heeft het pensioenfonds drie sleutelfuncties ingericht, te weten de risicomanagementfunctie, interne audit functie en de actuariële functie. Het bestuur heeft voor elk van de functies beleid vastgesteld en evalueert dit beleid minimaal eens in de drie jaar.

Risicomanagementfunctie

De risicomanagementfunctie bestaat uit de (externe) sleutelfunctiehouder risicomanagement en een door het fonds aangewezen externe organisatie of persoon die de functie vervult (de “vervuller”).

De opdracht van de risicomanagementfunctie is deze sleutelfunctie uit te voeren conform de wettelijke eisen. De risicomanagementfunctie draagt onder andere zorg voor een risicomanagementsysteem dat bestaat uit strategieën, methodes, processen en rapportageprocedures die nodig zijn om op individueel en geaggregeerd niveau de risico's waaraan het fonds blootstaat of blootgesteld zou kunnen worden, alsook de onderlinge afhankelijkheden en relaties daartussen voortdurend te onderkennen, te meten, te bewaken, te beheren en te rapporteren. De risicomanagementfunctie zorgt er tevens voor dat het risicomanagementsysteem doeltreffend is en goed geïntegreerd is in de besluitvormingsprocessen van het fonds en dat het risicomanagementsysteem wordt uitgedragen door het bestuur.

De risicomanagementfunctie rapporteert aan het bestuur en de Raad van Toezicht.

Interne audit functie

De interne audit functie bestaat uit de (externe) sleutelfunctiehouder interne audit en een door het fonds aangewezen externe organisatie of persoon die de functie vervult (de “vervuller”).

De opdracht van de interne audit functie is deze sleutelfunctie van het fonds te vervullen conform de wettelijke eisen. De interne auditfunctie evalueert onder meer of de interne controlemechanismen en andere procedures en maatregelen ter waarborging van de integere en beheerste bedrijfsvoering, inclusief de uitbestede werkzaamheden, adequaat en doeltreffend zijn. De interne audit functie vormt het sluitstuk van alle waarborgen binnen het fonds wat betreft de beheerste en integere bedrijfsvoering.

De interne audit functie rapporteert aan het bestuur en de Raad van Toezicht.

Actuariële functie

De actuariële functie is uitbesteed aan de certificerende actuaaris. Dit betreft zowel het houderschap als de vervulling van de sleutelfunctie.

De opdracht van de actuariële sleutelfunctiehouder is deze sleutelfunctie van het fonds uit te voeren conform de wettelijke eisen. De actuariële functie heeft een beoordelende en controlerende taak met

betrekking tot de actuariële activiteiten van het fonds. De functie maakt deel uit van het interne beheersingssysteem van het fonds.

De actuariële functie rapporteert zijn aanbevelingen aan het bestuur van het fonds.

Verantwoordingsorgaan (VO)

Het fonds heeft een VO. Het bestuur legt verantwoording af aan het VO over het gevoerde beleid en de wijze waarop het is uitgevoerd. Het VO is bevoegd het bestuur te adviseren overeenkomstig het bepaalde in de Pensioenwet. Dit is nader uitgewerkt in het reglement van het VO. Een samenvatting van het oordeel en de bevindingen van het VO worden in het jaarverslag van het fonds opgenomen. Het VO bestaat uit acht leden. Drie vertegenwoordigers namens deelnemers, drie vertegenwoordigers namens pensioengerechtigden en twee werkgeversvertegenwoordigers.

Raad van Toezicht (RvT)

Het intern toezicht wordt uitgeoefend door de RvT. De taken en bevoegdheden van de RvT zijn beschreven in het reglement van de RvT. Een samenvatting van het oordeel en de bevindingen van de RvT worden in het jaarverslag van het fonds opgenomen.

De RvT bestaat uit drie onafhankelijke, deskundige en gezaghebbende personen. De leden zijn op geen enkele wijze, anders dan uit hoofde van de RvT, betrokken bij het functioneren van het fonds.

Externe partijen

Bestuursbureau

Bpf Zoetwaren heeft bestuursondersteuning uitbesteed aan PBSV B.V., geleid door een directeur. Daarin zijn ook driebestuurssecretarissen werkzaam alsmede een manager pensioenbeheer en communicatie en een algemene en secretariële ondersteuner. Het bestuursbureau is opgericht ter ondersteuning van (dagelijks) bestuur en overige interne gremia, in het bijzonder om dezen zo veel als mogelijk te ontlasten van operationele werkzaamheden en te fungeren als verbindende factor met alle in- en externe partijen, uitvoeringsorganisaties en stakeholders.

Certificering en controle

Waarmerkend actuaris

Het bestuur heeft de heer H. Zaghdoudi, verbonden aan Willis Towers Watson, aangesteld als waarmerkend actuaris.

De waarmerkend actuaris maakt een actuariële verslag waarin een verklaring wordt opgenomen van zijn bevindingen bij de jaarlijkse verslagstaten. Hij toetst de fondsmiddelen en beoordeelt de vermogenspositie van het fonds. Hierbij gaat hij uit van de door de accountant uitgevoerde werkzaamheden betreffende basisgegevens.

De waarmerkend actuaris is onafhankelijk en verricht geen andere werkzaamheden voor het fonds.

Accountant

Het bestuur heeft de heer E. van der Hall van Deloitte aangesteld als externe accountant.

De accountant verstrekt een controleverklaring bij de jaarlijkse verslagstaten. Hij geeft een oordeel over de betrouwbaarheid van de weergave van de gegevens over de grootte en samenstelling van het vermogen van het fonds en het resultaat ultimo het verslagjaar.

Compliance officer

Het bestuur heeft een gedragscode opgesteld en ieder half jaar tekenen de bestuursleden, de leden van het Verantwoordingsorgaan en de Raad van Toezicht voor de naleving van de gedragscode.

De gedragscode bevat regels en richtlijnen die belangenconflicten tussen zakelijk belangen en privébelangen en het misbruik van vertrouwelijke gegevens moeten voorkomen.

Het bestuur heeft mevrouw N. Westen van Compliance-i-Consultancy aangesteld als compliance officer.

De compliance officer is tevens benoemd als externe vertrouwenspersoon van het fonds voor de klokkenluidersregeling en als Privacy Officer van het fonds.

Adviserend actuaris

Het bestuur heeft Sprenkels aangesteld als adviserend actuaris. De adviserend actuaris geeft advies over de financiële opzet van het fonds, eventueel te verlenen toeslagen, premiestelling en andere beslissingen die de financiële positie van het fonds beïnvloeden. De werkzaamheden en beloning zijn vastgelegd in een contract.

Coördinator Vermogensbeheer

Het bestuur wordt voor wat betreft het vermogensbeheer terzijde gestaan door Goldman Sachs Asset Management. De werkzaamheden en beloning zijn vastgelegd in een contract.

Vermogensbeheerders

Het fonds maakt gebruik van externe vermogensbeheerders die ieder een deel van de totale portefeuille onder beheer hebben. De managerselectie geschiedt door XIX.

Onafhankelijk risicomanager

Het bestuur wordt voor wat betreft het strategisch beleid en het risicobeheer terzijde gestaan door Ortec Finance. De werkzaamheden en beloning zijn vastgelegd in een contract.

Bewaarnemer

Bank of New York Mellon is het bewaarbedrijf en de administrateur van de beleggingen.

Administrateur

TKP Pensioen B.V. verzorgt de pensioenadministratie van het fonds en verleent ondersteuning bij de administratieve, financiële, actuariële en juridische werkzaamheden. De werkzaamheden en beloning zijn vastgelegd in een contract.

2.2 Uitbestedingsbeleid

Het fonds heeft zijn kritische bedrijfsprocessen uitbesteed. Vanwege de schaal kan alleen een kwalitatief hoogwaardige en (kosten)efficiënte uitvoering worden georganiseerd door gebruik te maken van partijen met specialistische kennis die schaalvoordelen kunnen realiseren doordat de diensten ook worden uitgevoerd voor andere klanten. Deze partijen zijn in staat de benodigde investeringen in ontwikkeling, beheer en innovatie te doen en hebben voldoende middelen en capaciteit om complexe, bedrijfskritische processen als pensioen- en vermogensbeheer uit te voeren.

Een en ander leidt ertoe dat het pensioenfonds naast de activiteiten, verantwoordelijkheden, plichten en taken die wet- en regelgeving aan het fondsbestuur opleggen alleen de meest fundamentele bestuurs- en managementprocessen zelf uitvoert.

Het uitbestedingsbeleid heeft als doel te waarborgen dat ook bij uitbesteding van activiteiten de missie van het pensioenfonds gewaarborgd blijft. De belanghebbenden mogen geen gevaar lopen doordat het pensioenfonds werkzaamheden heeft uitbesteed.

Aan uitbesteding zijn risico's verbonden. Het bestuur heeft daarom beleid vastgesteld met betrekking tot de beheersing van risico's die samenhangen met uitbesteding van (delen van) bedrijfsprocessen. In het beleid wordt ingegaan op de doelstelling van het uitbestedingsbeleid, de diverse uitbestedingsrisico's die spelen voor Pensioenfonds Zoetwaren en de beheersmaatregelen die zijn getroffen. Het bestuur heeft procedures ter controle op de uitbesteding (ook wel benoemd als de 'checks & balances') ingericht om het risico dat met uitbesteding gepaard gaat te beperken. De controlemaatregelen zijn beschreven in een intern handboek genaamd Administratieve Organisatie en Interne Beheersing.

Het uitbestedingsbeleid van het fonds is opgenomen als bijlage 4 bij deze Abtn.

2.3 Beheersmaatregelen en interne controle

Het interne beheersingssysteem berust op de verantwoordelijkheden, de bevoegdheden en de onderlinge verhoudingen van de bij het fonds betrokken organen en instellingen. Voor wat betreft de organen van het fonds zijn deze vastgelegd in de statuten en reglementen. Met externe partijen waaraan activiteiten zijn uitbesteed en met de adviseurs zijn deze vastgelegd in overeenkomsten. Voor de vermogensbeheerders zijn de verantwoordelijkheden aangegeven in een RACI-model.

Geschiktheid

Het bestuur draagt er zorg voor dat wordt voldaan aan alle geschiktheidseisen die op basis van wet- en regelgeving worden gesteld. Het bestuur heeft hiertoe een geschiktheidsplan vastgesteld. Hiermee draagt het bestuur zorg voor een doorlopend programma om de geschiktheid van het bestuur op peil te houden en waar nodig te verbreden of te ontwikkelen (permanente educatie).

In het geschiktheidsplan wordt uiteengezet welke deskundigheden, competenties en professioneel gedrag van het bestuur en van de individuele bestuursleden worden verwacht en welke mogelijkheden daartoe worden aangereikt. Onderdeel daarvan is het te volgen opleidingstraject. In het geschiktheidsplan wordt verder aangegeven op welke wijze het fonds het functioneren van het bestuur (het collectief) en van de individuele bestuursleden (inclusief de deskundigheid) toetst. Tevens is het geschiktheidsplan een referentiepunt voor de geschiktheidstoets die DNB uitvoert.

Voor de geschiktheidsbevordering gaat het bestuur onder meer uit van de eisen die zijn vastgelegd in de Wet versterking bestuur pensioenfondsen, de Beleidsregel geschiktheid 2023 van DNB en AFM en de Handreiking geschikt pensioenfondsbestuur van de Pensioenfederatie.

Evaluatie

Het bestuur evalueert jaarlijks het eigen functioneren. Ieder jaar wordt het functioneren van de bestuursleden besproken onder leiding van de voorzitters. Eens in de drie jaar betreft het bestuur een derde partij bij de evaluatie van het bestuur als geheel en de commissies.

Code pensioenfondsen

De Pensioenfederatie en de Stichting van de Arbeid hebben samen de Code Pensioenfondsen opgesteld. De code bevat normbepalingen over het functioneren van de verschillende bestuurlijke organen binnen een pensioenfonds en gaat ook uitgebreid in op daaraan gekoppelde thema's als benoemingen en zittingstermijnen. Onderwerpen als integraal risicomanagement, beloningen, diversiteit en verantwoord beleggen komen ook aan de orde. Met de code wordt beoogd de verhoudingen binnen het pensioenfonds en de communicatie met de belanghebbenden transparanter te maken en bij te dragen aan het versterken van 'goed pensioenfondsbestuur'. In zijn bestuurlijk handelen volgt het bestuur de normen uit de Code pensioenfondsen.

Beloningsbeleid

Het bestuur heeft een vergoedingsregeling voor bestuursleden alsmede voor leden van het VO en de leden van de RvT. Het beloningsbeleid wordt verantwoord in het jaarverslag.

Integriteitsbeleid

Voor het Bestuur, het VO en de RvT is een gedragscode opgesteld ter voorkoming van belangenconflicten en van misbruik en oneigenlijk gebruik van de bij het fonds aanwezige informatie. Het fonds draagt zorg voor een systematische analyse van integriteitsrisico's, stelt aan de hand van die analyse een integriteitsbeleid vast, draagt zorg voor de uitvoering daarvan en heeft een compliance officer aangesteld. Onderdeel van het integriteitsbeleid zijn een incidenten- en een klokkenluidersregeling en de voornoemde gedragscode.

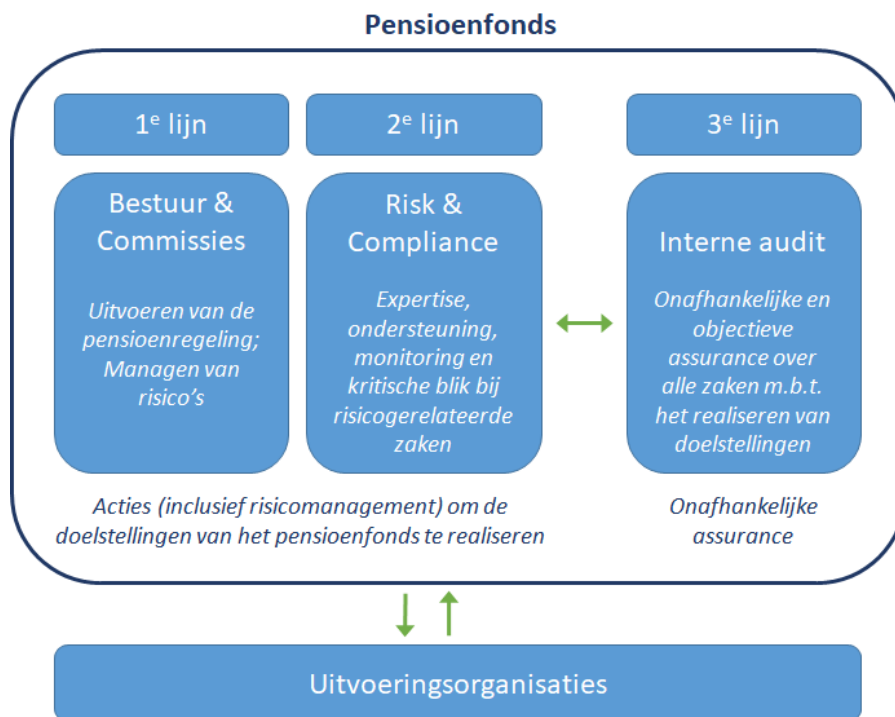
Geschillen

Het pensioenfonds is per 1 januari 2024 aangesloten bij de Geschillen Instantie Pensioenfondsen (GIP). Deze instantie handelt namens het pensioenfonds klachten en geschillen af. Er is een Klachten- en geschillenreglement opgesteld.

Risicobeleid en -governance

Het bestuur heeft in kaart gebracht welke risico's inherent zijn aan de activiteiten van het pensioenfonds. Het bestuur heeft een risicohandboek; hierin wordt aangegeven hoe de gedefinieerde risico's worden beheerst.

BPF Zoetwaren hecht belang aan een onafhankelijke inrichting van het risicomanagement. In onderstaande figuur is de inrichting van het risicomanagement opgenomen. De inrichting van het risicomanagement is gebaseerd op het Three Lines model.

Voor Bpf Zoetwaren zijn de drie lijnen als volgt vormgegeven:

- 1e lijn: Bestuur, commissies
- 2e lijn: Risicoadviescommissie, sleutelfunctie risicomanagement, sleutelfunctie actuariael, compliance officer
- 3e lijn: Sleutelfunctie interne audit

Eerste lijn

Het bestuur is primair verantwoordelijk voor de risicobeheersing. Het bestuur wordt hierbij ondersteund door de commissies, die een adviserende rol hebben op specifieke onderwerpen.

Tweede lijn

De tweede lijn levert expertise, ondersteuning, monitoring en een kritische blik bij risicogerelateerde zaken. Deze lijn wordt ingevuld door de Risicoadviescommissie, de sleutelfunctiehouder en -vervuller risicomanagement, de sleutelfunctiehouder en -vervuller actuariael en de Compliance Officer.

Derde lijn

De derde lijn geeft een onafhankelijke beoordeling en adviezen over de toereikendheid en effectiviteit van governance en risicomanagement. Deze derde lijn wordt voor het pensioenfonds ingevuld door de sleutelfunctiehouder en –vervuller interne audit.

Communicatiebeleid

Het fonds heeft een communicatiebeleid opgesteld. Dit wordt eens per 3 jaar geactualiseerd. De communicatiedoelstellingen uit het beleid worden jaarlijks via een jaarplan met begroting concreet ingevuld en door het bestuur vastgesteld. Om ervoor te zorgen dat het bestuur op het gebied van communicatie voldoende is voorbereid op een crisissituatie en op tijd en adequaat kan handelen, is er tevens een crisiscommunicatieplan opgesteld.

Crisisplan

Het bestuur heeft een crisisplan vastgesteld waarvan zowel het financieel crisisplan als het acute crisisplan (ook wel business continuity plan) onderdeel uitmaken. Dit crisisplan is opgenomen als bijlage 3 van deze Abtn.

3. Pensioenregeling

3.1 Aansluiting van werkgevers

3.1.1 Verplichte aansluiting / Aangesloten ondernemingen

Door een besluit tot verplichtstelling wordt de deelname in een bedrijfstakpensioenfonds voor de werknemers in een omschreven bedrijfstak verplicht. De sociale partners zijn primair verantwoordelijk voor de arbeidsvoorwaarden waaronder pensioen. De Minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid ondersteunt met de verplichtstelling deze verantwoordelijkheid van sociale partners.

De deelneming aan het pensioenfonds is verplicht gesteld voor de werknemers vanaf de datum indiensttreding, tot de eerste dag van de maand, waarin de 68-jarige leeftijd wordt bereikt. Een exacte omschrijving van de werkingssfeer van het fonds is opgenomen in de verplichtstelling.

Cao-partijen in de bedrijfstak, daarin geadviseerd door het bestuur, zullen zich met enige regelmaat een oordeel blijven vormen over de meest wenselijke toekomst van het fonds en de hierin ondergebrachte pensioenregeling.

3.1.2 Vrijwillige aansluiting

Het fonds is statutair bevoegd om een werkgever die niet verplicht onder de werkingssfeer van het fonds valt onder voorwaarden op vrijwillige basis bij het fonds aan te sluiten.

De vrijwillige aansluiting wordt vastgelegd in een uitvoeringsovereenkomst tussen het fonds en de vrijwillig aan te sluiten onderneming. Het fonds is bevoegd in deze overeenkomst nadere voorwaarden aan de vrijwillige aansluiting te stellen.

3.1.3 Vrijstelling

Het bestuur is bevoegd om voorwaarden te stellen waaronder werkgevers vrijstelling van de verplichting tot aansluiting bij de regeling gegeven kan worden. De regelgeving met betrekking tot vrijstelling is vastgelegd bij en krachtens de Wet Bpf 2000.

3.2 Deelnemerschap

Deelnemer aan de pensioenregeling zijn alle werknemers van bedrijven die vallen onder de werkingssfeer van de bedrijfstak en met wie een arbeidsovereenkomst is gesloten. Werknemers van een aangesloten werkgever worden deelnemer in de pensioenregeling.

3.2.1 Vrijwillige voortzetting deelnemerschap

Het bestuur is bevoegd individuele (gewezen) deelnemers toe te staan de deelneming in de regeling van het fonds na beëindiging van de deelneming voort te zetten. Vanwege de fiscale regels is een dergelijke voortzetting aan voorwaarden gebonden; in de regel duurt deze maximaal drie jaar.

3.3 Excedent pensioenregeling

Naast de basisregeling biedt het Pensioenfonds ook de mogelijkheid om op vrijwillige basis een excedentregeling af te sluiten. Deze pensioenregeling is qua opzet vergelijkbaar met de basisregeling.

3.4 Uitvoeringsreglement

De afspraken over de uitvoering van de pensioenovereenkomst die van belang zijn voor de aangesloten werkgever(s) zijn vastgelegd in het uitvoeringsreglement zoals bedoeld in artikel 25 van de Pensioenwet.

3.5 Vrijstelling

In een aantal door de wet (Vrijstellingsbesluit Wet Bpf 2000) voorgeschreven gevallen is het bedrijfstakpensioenfonds verplicht op verzoek van een werkgever vrijstelling te verlenen van deelneming aan de pensioenregeling. Als bij een verzoek tot vrijstelling niet voldaan is aan de voorwaarden van een verplichte vrijstelling kan het fonds ook onverplicht vrijstelling verlenen.

Indien aan een werkgever vrijstelling is verleend (verplicht dan wel onverplicht) dan dient de werkgever zorg te dragen voor een vervangende pensioenregeling die minimaal gelijkwaardig is en in geval van een negatieve z-score gelijk is aan de pensioenregeling van het Bedrijfstakpensioenfonds voor de Zoetwarenindustrie. Het bestuur zal de werkgever in kennis stellen van wijzigingen van de pensioenregeling. Periodiek zal door het fonds een controle worden uitgevoerd op de gelijkwaardigheid.

3.6 Collectieve waardeoverdrachten

Op verzoek van de werkgever is het mogelijk om voor een groep deelnemers collectieve waardeoverdracht van de reeds opgebouwde aanspraken te laten plaatsvinden van en naar het fonds. Hieronder is het beleid opgenomen dat het fonds hanteert bij inkomende en uitgaande collectieve waardeoverdrachten.

Inkomende waardeoverdracht (actieven en inactieven)	
Actuariële grondslagen	• De door DNB gepubliceerde RTS op het moment van overdracht. • Voorziening pensioenverplichting incl. extra reservering voor (partieel) arbeidsongeschikten en zieke deelnemers (inlooprisico).
Solvabiliteitsopslag	• De actuele dekkingsgraad op het moment van overdracht.
Vergoeding kosten	• Vergoeding voor eenmalige extra kosten in verband met de uitvoering van de waardeoverdracht.

Uitgaande waardeoverdracht (actieven en inactieven)	
Actuariële grondslagen	• De door DNB gepubliceerde RTS op het moment van overdracht. • Voorziening pensioenverplichting incl. reserve uitlooprisico.
Solvabiliteitsopslag	• De actuele dekkingsgraad op het moment van overdracht.
Vergoeding kosten	• Vergoeding voor eenmalige extra kosten in verband met de uitvoering van de waardeoverdracht.

Bij dit beleid gelden de volgende opmerkingen en voorwaarden:

- Het beleid zal periodiek geëvalueerd worden hetgeen tot een wijziging kan leiden.
- Iedere collectieve waardeoverdracht wordt ter goedkeuring aan het bestuur voorgelegd. In specifieke omstandigheden (bijvoorbeeld een lage dekkingsgraad) kan het bestuur besluiten om niet mee te werken aan een waardeoverdracht.
- Voor waardeoverdrachten groter dan 5% van de totale technische voorzieningen van Pensioenfonds Zoetwaren kunnen afwijkende voorwaarden gelden afhankelijk van de specifieke omstandigheden/risico's.
- Voor alle collectieve waardeoverdrachten geldt de voorwaarde dat er goedkeuring nodig is van DNB.

3.7 Kenmerken basis- en excedentpensioenregeling

De kenmerken van de basis- en excedentregeling zijn opgenomen als bijlage 8 bij deze Abtn.

4. Herverzekering

De uit de pensioenregeling voortvloeiende verplichtingen en de hieruit voortspruitende actuariële risico's worden door het fonds in eigen beheer gehouden, m.u.v. de navolgende herverzekering.

Herverzekering op basis van een gedeelte van de voorziening pensioenverplichtingen

Als gevolg van de overname van de pensioenverplichtingen van Stichting Pensioenfonds Jan Schoemaker, welke stichting een deel van zijn pensioenverplichtingen had verzekerd bij Delta Lloyd Verzekeringsgroep NV, heeft het fonds tevens die herverzekerde pensioenverplichtingen overgenomen. Het betreft uitsluitend ingegane pensioenaanspraken. Tevens heeft het fonds pensioenverplichtingen van Stichting Pensioenfonds Campbell Nederland overgenomen. Een gedeelte van die verplichtingen is tevens herverzekerd bij een verzekeringsmaatschappij (Aegon) en gecedeerd aan het fonds.

5. Financiële opzet

5.1 Technische voorzieningen en reserves

5.1.1 Technische voorzieningen (TV)

Het fonds voert de pensioenregeling uit conform de statuten. De pensioenaanspraken zijn verzekerd in eigen beheer. De voorziening pensioenverplichtingen eigen rekening per 31 december is gelijk aan de - op basis van prudente grondslagen - vastgestelde contante waarde van de tijdsevenredige pensioenaanspraken inclusief de toegekende toeslagen per 1 januari volgend op voornoemde 31 december. Voor de (gedeeltelijk) arbeidsongeschikte deelnemers is de voorziening pensioenvoorzieningen verhoogd met de contante waarde van de over de toekomstige jaren op te bouwen pensioenrechten op grond van vrijgestelde aanspraken.

Tevens is in de voorziening pensioenverplichtingen een reservering opgenomen voor het tweejarige uitlooprisico met betrekking tot arbeidsongeschiktheid. Deze reservering is gebaseerd op 2 jaar (zuivere) risicopremies voor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid. Dit betreft ultimo 2024 een reservering van de risico-opslag uit de premie van 2023 en de risico-opslag uit de premie van 2024. In de volgende boekjaren schuift dit elk jaar op. De risicopremie voor premievrijstelling bedraagt 9,0% van de zuivere actuariële koopsom vanaf 1 januari 2025. De hoogte van deze risicopremie voor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid wordt jaarlijks getoetst. De reservering wordt gebaseerd op het actuele risicopremiepercentage.

De voorziening pensioenverplichtingen is gebaseerd op de volgende actuariële grondslagen:

Rekenrente	De rentetermijnstructuur zoals maandelijks gepubliceerd door De Nederlandsche Bank.
Sterfte	Prognosetafel AG 2024 met inkomens- en leeftijdsafhankelijke correctiefactoren, welke gebaseerd zijn op het Sprenkels ervaringssterfmodel (model 2024). Deze correctiefactoren zijn opgenomen in de bijlage 1 voor zowel de basisregeling als de excedentregeling. De sterftegrondslagen worden iedere twee jaar opnieuw getoetst, voor het laatst heeft dit plaats gevonden in 2024. In 2026 zullen de sterftegrondslagen opnieuw worden getoetst.
Gehuwdheid	De gehuwdheids-/partnerfrequenties nemen toe met de leeftijd. Er wordt uitgegaan van de gehuwdheids-/partnerfrequenties op basis van de data gepubliceerd door het CBS in 2024 (CBS 2024). Deze gehuwdheids-/partnerfrequenties zijn opgenomen in bijlage 11. Op de pensioenrichtleeftijd van 68 jaar is de gehuwdheids-/partnerfrequentie gelijk aan 100%. Na de pensioenrichtleeftijd van 68 jaar vindt waardering van het partnerpensioen plaats op basis van het bepaalde partnersysteem. De gehuwdheids-/partnerfrequenties worden iedere vier jaar opnieuw getoetst, voor het laatst heeft dit plaats gevonden in 2024.
Uitkeringen	De uitkeringen zijn continu betaalbaar verondersteld.
Leeftijdsbepaling	De leeftijd wordt bepaald in jaren en maanden nauwkeurig.
Leeftijdsverschil	Het leeftijdsverschil tussen de mannelijke deelnemer en zijn partner is op 3 jaar gesteld (man ouder dan zijn partner). Het leeftijdsverschil tussen de vrouwelijke deelnemer en haar partner is op 2 jaar gesteld (vrouw jonger dan haar partner). Het leeftijdsverschil wordt iedere vier jaar opnieuw getoetst, voor het laatst heeft dit plaats gevonden in 2024.
Uitvoeringskosten	- Met toekomstige uitvoeringskosten wordt rekening gehouden door een afzonderlijke opslag c.q. vergoeding van 2,7% op de netto TV te hanteren. - Voor lopende uitvoeringskosten komt een afzonderlijke opslag c.q. vergoeding van 1,3% van de pensioengrondslagsom beschikbaar (onderdeel premie). De opslag voor uitvoeringskosten wordt iedere twee jaar opnieuw getoetst, voor het laatst heeft dit plaats gevonden in 2024. In 2026 zal de opslag voor uitvoeringskosten opnieuw worden getoetst.
Wezenpensioen	- Voor het uitgestelde wezenpensioen wordt in de TV voor niet ingegaan partnerpensioen van niet gepensioneerden een opslag van 0,3% ingerekend. - Als onderdeel van de premie bedraagt de actuariële benodigde koopsom voor het latent wezenpensioen circa 0,40% van de actuariële benodigde koopsom voor het partnerpensioen en wordt een opslag van 5,15% van de actuariële benodigde risicokoopsom gehanteerd.

	De opslagen voor wezenpensioenen worden iedere vier jaar opnieuw getoetst, voor het laatst heeft dit plaats gevonden in 2024.
Uitruilfactoren	Bij de vaststelling van de collectief actuarieel gelijkwaardige uitruilfactoren om nabestaandenpensioenen uit te ruilen voor ouderdomspensioenen wordt rekening gehouden met de wijze waarop de voorziening inzake het nabestaandenpensioen wordt vastgesteld en de onderverdeling van deze voorziening en die van het ouderdomspensioen naar geslacht om zodoende zo min mogelijk financiële risico's te lopen. Bij de uitruilfactoren zoals deze jaarlijks vanaf 1 juli voor een periode van een jaar zullen gelden, is bij het uitruilen op de ingangsdatum van het ouderdomspensioen in nabestaandenpensioenen uitgegaan van 100% gehuwdheid op de uitruildatum.

5.1.2 Voorzieningen voor toekomstige uitvoeringskosten

De voorziening voor toekomstige uitvoeringskosten is vertaald in een afzonderlijke opslag c.q. vergoeding voor toekomstige uitvoeringskosten op de netto technische voorzieningen (TV). Deze opslag c.q. vergoeding is onderdeel van de totale technische voorzieningen en wordt tevens toegepast bij de nieuwe opbouw (toevoeging aan de voorziening) en de uitkeringen (vrijval van de voorziening).

Gehanteerde uitgangspunten

De gehanteerde uitgangspunten voor de vaststelling van de voorziening voor toekomstige uitvoeringskosten zijn:

- Het pensioenfonds moet de uitvoeringskosten kunnen dragen bij afwikkeling van de opgebouwde verplichtingen. De uitvoeringskosten voor de (toekomstige) inactieven moeten door het fonds kunnen worden gedragen en daartoe moet een toereikende voorziening voor toekomstige uitvoeringskosten worden aangehouden. De vrijval van de voorziening voor toekomstige uitvoeringskosten moet bij afwikkeling bij benadering minimaal gelijk zijn aan de feitelijke afwikkelingskosten. Dit voorkomt ook dat de toeslagcapaciteit van het fonds wordt overschat.
- In beginsel moet de voorziening voor toekomstige uitvoeringskosten toereikend zijn tot de laatste deelnemer overlijdt. In de praktijk zal op een eerder moment tot afstorting van de opgebouwde pensioenen naar een andere pensioenuitvoerder worden overgegaan omdat naarmate het fonds in omvang afneemt schaalnadelen ontstaan. Na overdracht van de pensioenverplichtingen wordt overgegaan tot liquidatie van het pensioenfonds.
- Bij afwikkeling wordt geen premie meer ontvangen en zal het fonds de uitvoeringskosten geheel zelf moeten dragen. De vrijval van de voorziening voor toekomstige uitvoeringskosten moet bij afwikkeling bij benadering minimaal gelijk zijn aan de feitelijke afwikkelingskosten.

De methode van vaststelling

In het vierde kwartaal van 2024 is een onderzoek uitgevoerd. De jaarlijkse (reguliere) uitvoeringskosten in een gesloten fonds situatie zijn geschat op € 3.700.000,-. Deze geschatte (reguliere) uitvoeringskosten van € 3.700.000,- (niveau 2024) zijn contant gemaakt op basis van de volgende grondslagen en uitgangspunten:

- De fondsgrondslagen per 31 augustus 2024.
- Er is met kosteninflatie rekening gehouden door te veronderstellen dat de uitvoeringskosten jaarlijks toenemen.
- De periode van eigen beheer op het moment dat het fonds geen actieve deelnemers meer heeft is gesteld op maximaal 3 jaar. Dit wil zeggen dat op het moment dat de premiebetaling stopt het fonds binnen 3 jaar gaat liquideren.
- Liquidatie en overdracht gaat gepaard met extra uitvoeringskosten. Bij de vaststelling is rekening gehouden met een bedrag aan liquidatiekosten van € 640.000,- (niveau 2024).
- In geval van liquidatie is een kostenopslag van 2,5% voldoende voor het overdragen van de pensioenverplichtingen met een toereikende kostenvoorziening aan een andere pensioenuitvoerder.

Het resulterende bedrag wordt uitgedrukt als percentage van de netto TV per 31 augustus 2024: de aan te houden voorziening voor toekomstige uitvoeringskosten is 2,7% van de netto TV.

De voorziening voor toekomstige uitvoeringskosten wordt iedere twee jaar opnieuw getoetst. De eerstvolgende toetsing vindt plaats in 2026. Er zal daarbij een bestendige gedragslijn worden gevolgd.

5.1.3 Voorziening voor niet opgevraagde pensioenen

De voorziening voor niet opgevraagde pensioenen wordt vastgesteld op basis van de fondsgrondslagen, waarbij tevens rekening wordt gehouden met niet verrichte uitkeringen. Indien de uitbetalingstermijn van de eerste uitkering van een begunstigde meer dan 5 jaar is verstreken, valt de hele voorziening voor die begunstigde vrij. Voor een pensioengerechtigde met recht op een ouderdomspensioen met pensioenrichtleeftijd 68 valt de hele voorziening dus op leeftijd 73 vrij.

Het vrijvallen van de voorziening beïnvloedt niet het recht van een begunstigde om zijn uitkering alsnog te claimen.

5.1.4 Algemene reserve

De algemene reserve wordt gevormd door de middelen die niet nodig zijn voor de dekking van de voorzienene pensioenverplichtingen. Het resultaat van het boekjaar wordt jaarlijks toegevoegd aan deze algemene reserve.

5.2 Toereikendheid voorzieningen en reserves

5.2.1 De gewenste omvang van het weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen wordt gevormd door de middelen die niet nodig zijn voor de dekking van de technische voorzieningen voor risico van het fonds. Op de balans kan als weerstandsvermogen worden aangemerkt de som van de reserves. Het bestuur zal periodiek toetsen hoe het vermogen van het fonds zich op dat moment verhoudt tot de grenzen zoals die op dat moment kunnen worden berekend conform de richtlijnen van DNB. Deze grenzen betreffen het Minimaal Vereist Eigen Vermogen (zoals bedoeld in artikel 131 van de Pensioenwet) en het Vereist Eigen Vermogen (zoals bedoeld in artikel 132 van de Pensioenwet). Het bestuur acht het gewenst dat het weerstandsvermogen minimaal gelijk is aan het Vereist Vermogen volgens de nFTK richtlijnen.

Het Vereist Eigen Vermogen wordt per kwartaal door het fonds vastgesteld op basis van het standaardmodel conform artikel 12 van het Besluit FTK. Of het standaardmodel wel of niet toegepast mag worden voor bepaling van het Vereist Eigen Vermogen wordt jaarlijks door het bestuur getoetst. Op basis van de uitkomsten van deze toetsing is door het bestuur vastgesteld dat voor berekening van het Vereist Eigen Vermogen terecht het standaardmodel wordt toegepast.

5.2.2 Jaarlijkse toets en rapportages

De toets in hoeverre vanuit de huidige situatie het gevoerde beleid tot de eerstvolgende grens in het beleidskader leidt zal tenminste jaarlijks plaatsvinden aan de hand van de door het fonds en adviseurs uitgebrachte rapportages, in het bijzonder het jaarlijkse rapport van de actuaris waarin het resultaat van het fonds geanalyseerd wordt naar zijn oorzaken. Projecties van de dekkingsgraad naar de toekomst en rapportages over de samenstelling van de beleggingsportefeuille zullen per kwartaal plaatsvinden.

Bij de beoordeling van de financiële positie van het fonds wordt uitgegaan van de richtlijnen van het financieel toetsingskader.

Daarnaast wordt bezien in hoeverre het toekomstige rendement naar verwachting toereikend zal zijn voor de financiering van de rekenrente en het eventueel verlenen van toeslagen op de pensioenen van de actieve deelnemers, de gewezen deelnemers en pensioengerechtigden.

5.2.3 Vaststelling (beleids)dekkingsgraad en reële dekkingsgraad

Het fonds stelt iedere maand de dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad vast.

De dekkingsgraad is gelijk aan de verhouding tussen het vermogen en de technische voorzieningen (TV) van het fonds.

Een bestuursbesluit tot wijziging van de veronderstellingen voor de vaststelling van de TV wordt meegenomen in de eerstvolgende berekening van de maandelijkse dekkingsgraad nadat het bestuur hierover definitief heeft besloten en onder voorbehoud van geen bezwaar van de certificerend actuaris.

De beleidsdekkingsgraad is gelijk aan het gemiddelde van de dekkingsgraden van de 12 maanden voorafgaand aan het moment van vaststelling.

Het fonds stelt jaarlijks per het einde van het jaar de reële dekkingsgraad vast, meldt deze jaarlijks aan de toezichthouder en vermeldt deze in de jaarrekening en het jaarverslag.

De reële dekkingsgraad is gelijk aan de beleidsdekkingsgraad gedeeld door de beleidsdekkingsgraad die is vereist voor voorwaardelijke toeslagverlening ter hoogte van de minimale verwachtingswaarde voor de groeivoet van het prijsindexcijfer, bedoeld in artikel 23a, eerste lid, onderdeel a, en tweede lid, van het Besluit FTK.

5.3 Premiebeleid

5.3.1. Doorsneepremie basisregeling

De te ontvangen jaarpremie wordt geheven in de vorm van een doorsneepremie, bepaald als een percentage van de pensioengrondslag. De pensioengrondslag is gelijk aan het salaris (gemaximeerd) minus een franchise.

De hoogte van de doorsneepremie wordt overeengekomen tussen het pensioenfonds en de cao-partijen. Het bestuur toetst de doorsneepremie – gehoord de actuaris van het pensioenfonds – jaarlijks op adequaatheid.

De totale premie ten behoeve van de pensioenregeling (basisregeling) bedraagt 30% van de pensioengrondslag. De doorsneepremie staat vast voor de periode 1-1-2024 tot en met 1-1-2027 (drie jaar periode) of, indien eerder, tot het van kracht worden van een nieuw pensioenstelsel. De doorsneepremie is elk jaar ten minste gelijk aan de gedempte kostendekkende premie. De pensioenopbouw wordt jaarlijks vastgesteld met inachtneming van de eis dat de doorsneepremie ten minste gelijk moet zijn aan de gedempte kostendekkende premie en met inachtneming van het Beleid premiedekkingsgraad. Hiervoor geldt de volgende procedure:

- a) Het fonds brengt jaarlijks per 30 juni van enig jaar de voorlopige situatie in kaart door het vaststellen van de gedempte kostendekkende premie, de premiedekkingsgraad en de hoogte van de pensioenopbouw, gegeven de doorsneepremie op dat moment.
- b) Voor 31 augustus informeert het fonds de sociale partners via de Werkgroep Pensioen over welke voorlopige pensioenopbouw komend jaar mogelijk is, gegeven de doorsneepremie.
- c) Het fonds stelt in oktober van enig jaar de gedempte kostendekkende premie, de premiedekkingsgraad en de hoogte van de pensioenopbouw, gegeven de doorsneepremie, vast per 30 september.
- d) Voor 30 oktober informeert het fonds de sociale partners via de Werkgroep Pensioen over welke pensioenopbouw komend jaar mogelijk is, gegeven de doorsneepremie.
Indien er sprake is van het niet toekennen van het fiscaal maximale opbouwpercentage, geeft het fonds tevens aan welke doorsneepremie benodigd is om een niet-verlaagde pensioenopbouw te kunnen toekennen.
- e) Sociale partners informeren het fonds uiterlijk 30 november van dat jaar over het besluit om de doorsneepremie al dan niet te verhogen.
- f) Indien sociale partners besluiten om de doorsneepremie niet te verhogen of niet reageren vóór 30 november, dan wordt de pensioenopbouw verlaagd door het fonds.

In de modellering van het fondsbeleid ten behoeve van een ALM-studie, haalbaarheidstoets of anderszins wordt geen rekening gehouden met de eventuele mogelijkheid van een premieverhoging. Indien de premie niet voldoet aan het fondsbeleid, wordt de opbouw in enig jaar verlaagd.

5.3.2. Beleid premiedekkingsgraad

Het bestuur hanteert het volgende beleid omtrent de hoogte van de premiedekkingsgraad.

- Het fonds accepteert in een situatie van een lage rente een lagere premiedekkingsgraad, omdat het bestuur wenst om – in lijn met het verzoek van de sociale partners - een constante premie te vragen, indien mogelijk. Daarnaast wenst het bestuur aantrekkelijk te blijven voor de vrijwillig aangesloten werkgevers.
- Echter, een lage premiedekkingsgraad voor een langere periode wordt niet wenselijk geacht.
- Het fonds hanteert in dit kader een minimale premiedekkingsgraad van 80%. Deze premiedekkingsgraad wordt gebaseerd op het maximum van:

- De rente per 30 september voorafgaande aan het betreffende premiejaar.
- De 12-maands gemiddelde rente per 30 september voorafgaande aan het betreffende premiejaar.

Voor 2022 en 2023 was – in overleg met sociale partners – een uitzondering gemaakt. Op basis van de gestegen beleidsdekkingsgraad en anticiperend op de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel wordt een premiedekkingsgraad geaccepteerd van licht onder de 80%. Voor 2022 en 2023 was de pensioenopbouw in overleg met sociale partners stabiel gehouden op 1,70% bij een premie van 30%. Vanaf 2024 is de pensioenopbouw gelijk aan 1,875% bij een premie van 30%.

5.3.3. Gedempte kostendekkende premie

Als uitgangspunt voor de toetsing van de doorsneepremie voor de basisregeling op kostendekkendheid wordt de gedempte kostendekkende premie gehanteerd.

De gedempte kostendekkende premie bestaat uit de volgende elementen:

- a1. de koopsom, benodigd voor inkoop van de pensioengedeelten, gerelateerd aan het betreffende kalenderjaar. De opslag voor toekomstige uitvoeringskosten is onderdeel van deze koopsom;
- a2. risicopremies voor de nog niet ingekochte gedeelten van partner- en wezenpensioen respectievelijk voor de dekking tegen de gevolgen van arbeidsongeschiktheid. De opslag voor toekomstige uitvoeringskosten is onderdeel van deze risicopremies
- b. de opslag die nodig is voor het bereiken of het in stand houden van het vereist eigen vermogen. Deze opslag is gelijk aan nul, tenzij het vereist eigen vermogen hoger is dan de in de premie opgenomen kosten voor toeslagverlening. In deze laatste situatie is de solvabiliteitsopslag gelijk aan het vereist eigen vermogen verminderd met de in de premie opgenomen kosten voor toeslagverlening.
- c. de afzonderlijke opslag c.q. vergoeding voor de uitvoeringskosten.

De doorsneepremie wordt jaarlijks getoetst aan de gedempte kostendekkende premie. Deze toetsing vindt plaats naar de situatie per 30 september van enig jaar. Bij de vaststelling van de gedempte kostendekkende premie wordt uitgegaan van de volgende veronderstellingen:

- Het verwacht rendement wordt jaarlijks gebaseerd op de strategische beleggingsmix¹ van BPF Zoetwaren en wordt vastgesteld naar de situatie per 30 september van enig jaar.
- Het rendement zakelijke waarden wordt vastgesteld voor de premieperiode en wordt gebaseerd op de ALM-verwachtingen in de meest recente ALM-studie voorafgaande aan de datum van vaststellen van de parameters conform het in de ALM-studie gehanteerde basisscenario.
- Het rendement op vastrentende waarden staat voor vijf jaar vast en wordt vastgesteld naar de situatie van 30 september voor aanvang van de premieperiode. In de periode 2024 tot en met 2027 betreft dit de situatie per 30 september 2023. Verder is de verwachte inflatie vastgezet per 30 september 2023.
- Bij de vaststelling van de gedempte kostendekkende premie tijdens de premieperiode wordt rekening gehouden met het in de ALM-studie direct voorafgaande aan de premieperiode verwachte rendement door de gedeeltelijke renteafdekking.
- Bij de vaststelling van de gedempte kostendekkende premie wordt rekening gehouden met een opslag voor de toekomstbestendige toeslagverlening ter hoogte van minstens de verwachte prijsinflatie. Als deze opslag hoger is dan de opslag voor het vereist eigen vermogen, dan komt de opslag voor toeslagverlening in plaats van de opslag voor het vereist eigen vermogen.

De gedempte kostendekkende premie wordt minimaal gelijk gesteld aan de gedempte kostendekkende premie uitgaande van de maximale parameters, zoals weergegeven in artikel 23a van het Besluit Financieel Toetsingskader.

Het meenemen van een opslag voor de financiering van de toeslagambitie doet niets af aan het voorwaardelijk karakter van het toeslagenbeleid zoals omschreven in paragraaf 5.4.

5.3.4. Premie excedentregeling

Voor de vaststelling van de premie voor de excedentregeling (voor mannen en vrouwen verschillende tarieven) wordt uitgegaan van de gedempte kostendekkende premie, uitgaande van de

¹ Indien er geen strategische verdeling is vastgelegd betreffende de kredietwaardigheid van de vastrentende portefeuille wordt deze jaarlijks herijkt op basis van de kredietverdeling per 30 juni van het jaar waarin de premie voor komend jaar wordt vastgesteld.

veronderstellingen zoals hier boven beschreven. Bovenop deze gedempte kostendekkende premie wordt een premieopslag gehanteerd. Deze premieopslag wordt zodanig bepaald dat de ex-ante vastgestelde premiedekkingsgraad (PDG) van de excedentregeling gelijk is aan de ex-ante vastgestelde PDG van de basisregeling. Daarbij wordt rekening gehouden met het verschil in levensverwachting tussen deelnemers in de basisregeling en de excedentregeling. De grondslagen en de premieopslag voor de bepaling van de actuariële premie van de excedentregeling wordt voor ieder boekjaar opnieuw bepaald.

Voor de bepaling van de doorsneepremie en de tarieven voor de excedentregeling wordt voorts uitgegaan van een kostenopslag voor doorlopende kosten van 9,62% van de pensioengrondslag (niveau 2025).

5.3.5. Zuiver kostendekkende premie

De zuiver kostendekkende premie wordt bepaald als de som van de volgende componenten:

- a1. de koopsom, benodigd voor inkoop van de pensioengedeelten, gerelateerd aan het betreffende kalenderjaar. De opslag voor toekomstige uitvoeringskosten is onderdeel van deze koopsom;
- a2. risicopremies voor de nog niet ingekochte gedeelten van partner- en wezenpensioen respectievelijk voor de dekking tegen de gevolgen van arbeidsongeschiktheid. De opslag voor toekomstige uitvoeringskosten is onderdeel van deze risicopremies;
- b. de opslag die nodig is voor het bereiken of het in stand houden van het vereist eigen vermogen;
- c. de afzonderlijke opslag c.q. vergoeding voor de uitvoeringskosten.

Voor het bepalen van onderdeel a. van de (zuiver) kostendekkende premie wordt uitgegaan van de rentetermijnstructuur zoals gepubliceerd door DNB ultimo het voorafgaande jaar.

Voor de opslag die nodig is voor het bereiken of het in stand houden van het vereist eigen vermogen (component b.) dient het strategisch vereist eigen vermogen van 31 december van het voorgaande jaar als basis. Voor zover bekend wordt rekening gehouden met het beleggingsplan voor het komende jaar.

De opslag cq. vergoeding voor de uitvoeringskosten (c.) wordt bij de vaststelling van de (gedempte) kostendekkende premie vastgesteld als 1,3% (niveau 2025) van de pensioengrondslag. Deze 1,3% van de pensioengrondslag is bepaald als de verwachte (reguliere) uitvoeringskosten minus de verwachte vrijval uit de voorziening voor toekomstige uitvoeringskosten. Een eventueel verlies of winst op uitvoeringskosten wordt verantwoord onder het resultaat op kosten. Jaarlijks wordt deze opslag cq. vergoeding voor de uitvoeringskosten getoetst.

5.3.6. Premiekorting

Het bestuur kan, met inachtneming van de voorwaarden in de Pensioenwet en regelgeving, besluiten tot een premiekorting. Een premiekorting kan pas worden verleend nadat eventueel niet toegekende toeslagen en/of korting van aanspraken over de 10 voorgaande jaren zijn gecompenseerd.

In de modellering van het fondsbeleid ten behoeve van een ALM-studie, haalbaarheidstoets of anderszins wordt geen rekening gehouden met de eventuele mogelijkheid van een premiekorting.

5.4. Toeslagenbeleid

De toeslagverlening is voorwaardelijk en afhankelijk van de financiële positie van het pensioenfonds. Er wordt geen geld gereserveerd voor toekomstige toeslagverlening. Er bestaat daarom geen recht op de toeslagen en het is ook voor de langere termijn niet zeker of en in hoeverre toeslagverlening zal plaatsvinden. Het bestuur van het fonds stelt jaarlijks het eventuele toeslagpercentage vast.

Voor de toeslagen geldt dat per 1 januari van enig jaar maximaal de door CBS gepubliceerde consumentenprijsindex (CPI afgeleid) periode oktober - oktober kan worden toegekend. Dit is de maatstaf waarop de eventuele toeslag wordt gebaseerd.

Het toeslagenbeleid wordt in beginsel gebaseerd op de restricties die in het nFTK zijn opgenomen. Dit houdt in:

- Er wordt pas toeslag verleend bij een beleidsdekkingsgraad hoger dan 110%.
- De hoogte van de toeslag is zodanig dat steeds tijdig aan de eisen van het herstelplan wordt voldaan. Dat wil zeggen dat herstel van de beleidsdekkingsgraad naar het Vereist Eigen Vermogen binnen 10 jaar mogelijk is.
- De hoogte van de toeslag is zodanig dat steeds aan de eis van toekomstbestendig indexeren wordt voldaan. Dat wil zeggen dat de toeslag niet hoger is dan de toeslag die levenslang kan worden gegeven, rekening houdend met het niveau van de beleidsdekkingsgraad.

Voor het besluit inzake de toeslagverlening is de beleidsdekkingsgraad per eind oktober van het boekjaar bepalend zonder rekening te houden met de toeslagverlening per 1/1.

Het bestuur van het fonds kan besluiten om van de bovenstaande leidraad af te wijken, indien de wet- en regelgeving dit toelaat en dit naar de mening van het bestuur van het fonds evenwichtig is. In 2022 heeft het bestuur van het fonds in dit kader besloten om het toeslagbeleid tijdens de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel te wijzigen, voor zover dit in deze periode wettelijk is toegestaan. Tijdens de transitieperiode wordt het toeslagbeleid als volgt vormgegeven: 50% van het vermogen boven de actuele dekkingsgraad van 110% wordt beschikbaar gesteld voor toeslagverlening.

Op grond van artikel 44 lid 3 van het pensioenreglement neemt het bestuur jaarlijks een besluit over de verhoging van de pensioengrondslag van de arbeidsongeschikte deelnemers. Het bestuur zal geen toeslag verlenen per 1 januari indien de beleidsdekkingsgraad eind oktober van het voorgaande jaar lager is dan de minimaal vereiste dekkingsgraad.

Inhaalindexatie

Gemiste indexaties (toeslagen) uit het verleden kunnen worden ingehaald. Bij de bepaling van de hoogte van de inhaalindexatie wordt rekening gehouden met de restricties van het nFTK. Gemiste indexaties kunnen alleen worden ingehaald indien de beleidsdekkingsgraad boven de inhaalindexatiegrens ligt. De inhaalindexatiegrens is het maximum van het Vereist Eigen Vermogen en de grens waarbij volgens de toekomstbestendig indexeren eis volledig kan worden geïndexeerd. Een vijfde van het surplus boven de inhaalindexatiegrens kan worden ingezet voor inhaalindexatie. Bij de inhaalindexatie wordt alleen rekening gehouden met de indexatieachterstanden, die zijn opgelopen na 1 januari 2015. Hierbij hanteert het fonds de zogenaamde 'first in, first out systematiek'. De oudste gemiste toeslagen worden als eerste ingehaald. Hierbij wordt geen rekening gehouden met een termijn voor het inhalen van gemiste toeslagen. Het compenseren van eventuele kortingen op de opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten vindt volgens dezelfde richtlijnen plaats, waarbij eerst kortingen gecompenseerd worden voordat gemiste toeslagen worden ingehaald. Achterstanden in toeslagen worden vanaf 1 januari 2016 collectief bijgehouden en zo mogelijk gerepareerd. Vanaf 1 januari 2016 is de eerste toeslagachterstand ontstaan. Inhaalindexatie wordt alleen toegekend voorzover een individuele (ex-)deelnemer en/of uitkeringsgerechtigde daadwerkelijk is geraakt door de achtergebleven indexatie.

Negatieve prijsindex

Toeslagverlening op de opgebouwde pensioenaanspraken en -rechten vindt plaats op basis van de CPI afgeleid over de periode oktober- oktober. Het is mogelijk dat er sprake is van een negatieve prijsindex over de periode oktober – oktober (deflatie). Volgens de Pensioenwet is een negatieve toeslag gelijk aan een korting en derhalve is dit niet toegestaan. Door het bestuur is besloten dat indien deze situatie zich voordoet, bij het vaststellen van de toeslag(indexatie)achterstand rekening gehouden wordt met de negatieve prijsindex. De toeslagachterstand wordt door het meenemen van de negatieve prijsindex verlaagd. Indien er geen sprake is van een toeslagachterstand wordt de negatieve prijsindex gelijk gesteld aan 0%.

Kortingsbeleid

Als het bestuur moet besluiten tot het korten van de reeds opgebouwde rechten, worden de volgende regels gehanteerd.

- Als de beleidsdekkingsgraad in het herstelplan niet binnen 10 jaar stijgt naar het niveau van het Vereist Eigen Vermogen, zal een korting worden doorgevoerd. Deze korting wordt tijdsevenredig uitgesmeerd over 10 jaar en is voorwaardelijk. Als de beleidsdekkingsgraad vervolgens sneller herstelt dan verwacht, dan zal niet de gehele korting hoeven worden doorgevoerd.

- Als de beleidsdekkingsgraad 5 jaar onafgebroken onder het Minimaal Vereist Eigen Vermogen ligt en de dekkingsgraad in het laatste jaar ook onder het Minimaal Vereist Eigen Vermogen ligt, zal een korting worden doorgevoerd. Deze korting is onvoorwaardelijk en wordt zodanig uitgesmeerd over de tijd dat in principe 1% per jaar wordt gekort, met een maximale uitsmeerperiode van 10 jaar. Als het tekort groter is dan 10 %, dan wordt de korting tijdsevenredig uitgesmeerd over 10 jaar.

Kortingen worden vanaf 1 januari 2016 collectief bijgehouden en zo mogelijk gerepareerd. Het compenseren van eventuele kortingen op de opgebouwde aanspraken en rechten vindt volgens dezelfde richtlijnen plaats als het inhalen van gemiste toeslagen (indexaties), waarbij eerst kortingen gecompenseerd worden voordat gemiste toeslagen worden ingehaald.

5.5 Financiële sturingsmiddelen

Het bestuur heeft een aantal sturingsmiddelen voorhanden dat wordt ingezet als de financiële positie van het pensioenfonds daartoe aanleiding geeft.

De financiële sturingsmiddelen zijn:

- het premiebeleid;
- de hoogte van toe te kennen toeslagen;
- een verandering van het (strategische) beleggingsbeleid;
- vermindering van de pensioenaanspraken en pensioenrechten. De vermindering van de pensioenrechten wordt uitsluitend als noodmaatregel ingezet, indien overige maatregelen niet of onvoldoende toereikend zijn.

Er is een integraal beleidskader ontwikkeld dat de verschillende beleidsterreinen (premie- toeslagen – en beleggingsbeleid) samenbrengt. De invulling van het beleidsterrein is afhankelijk van de dekkingsgraad.

Dit beleidskader vormt de leidraad voor het bestuur voor de invulling van de verschillende beleidsonderdelen. Het bestuur behoudt zich het recht voor om van dit kader af te wijken als het daar noodzaak toe ziet.

5.6 Financieel crisisplan

Het bestuur beschikt over een financieel crisisplan. Samen met het acute crisisplan vormt dit het crisisplan van het fonds. Dit plan maakt onderdeel uit van deze Abtn als bijlage 3.

In het financieel crisisplan wordt vastgelegd wat het bestuur onder een financiële crisissituatie verstaat en hoe het handelt als het fonds in een crisissituatie terecht komt. Dit plan wordt jaarlijks getoetst op actualiteit en zonodig aangepast.

De in het financieel crisisplan beschreven maatregelen geven een mogelijke inzet van sturingsmiddelen en noodmaatregelen tijdens een financiële crisis weer. Dit wil niet zeggen dat het bestuur in het geval van een financiële crisis dit plan exact zal uitvoeren. Bij een financiële crisis zal het bestuur na zorgvuldig beraad besluiten hoe uitvoering zal worden gegeven aan de maatregelen, zoals beschreven in dit plan. Het is immers vooraf onmogelijk om alle facetten van een financiële crisissituatie volledig in te schatten.

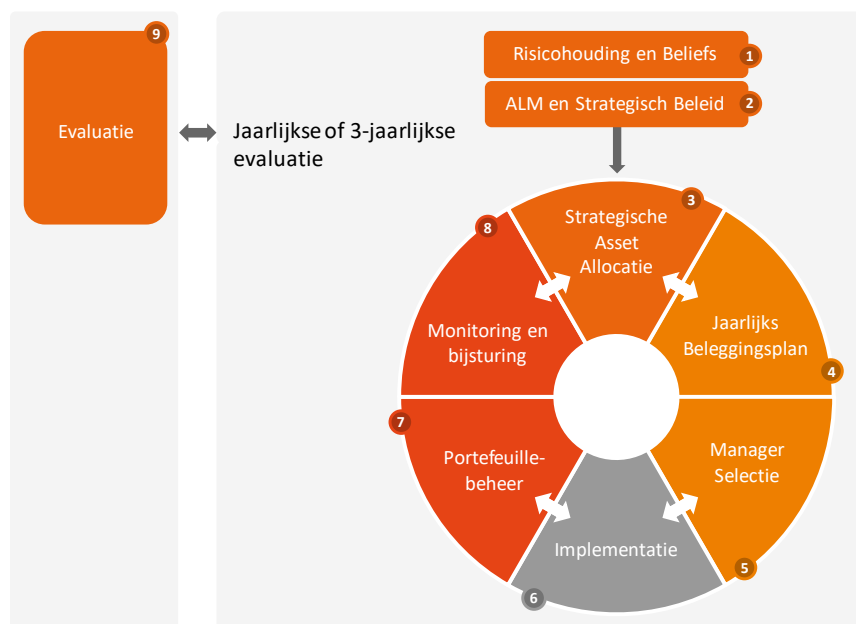
6. Beleggingsbeleid

6.1 Organisatie en werkwijze

De beschikbare gelden van het fonds dienen op een solide wijze te worden belegd. Met het oog op een professionele en verantwoorde besluitvorming ten aanzien van de beleggingen van het fonds is tot de volgende organisatie van activiteiten besloten.

- Het bestuur stelt het beschikbare risicobudget vast voor beleggingen en het strategisch beleggingsbeleid en de randvoorwaarden waarbinnen dit vorm wordt gegeven (het beleggingsraamwerk);
- Het bestuur draagt zorg voor en controleert de uitvoering van de (aansturing van de) beleggingen, daarbij ondersteund door de Coördinator Vermogensbeheer;
- Professionele vermogensbeheerders voeren het feitelijke vermogensbeheer uit en rapporteren daarover;
- De beleggingsadviescommissie (BAC) adviseert het bestuur over het beleggingsbeleid en monitort de implementatie van het beleggingsbeleid;
- De risicomanager toetst het beleggingsbeleid op risico-aspecten;
- De bewaarnemer van het fonds verzorgt naast de bewaarneming eveneens de administratie van de beleggingen, ook van de beleggingen die niet bij hem onder bewaring zijn.

Het beleggingsproces dat Bpf Zoetwaren hanteert, ziet er op hoofdlijnen als volgt uit:

Het beleggingsproces bestaat uit negen stappen en resulteert in een gebalanceerde werkelijke beleggingsportefeuille die aansluit bij de specifieke wensen en situatie van Bpf Zoetwaren.

Stap 1:

In de eerste stap van het beleggingsproces worden de belangrijkste uitgangspunten voor het beleggingsbeleid vastgesteld, te weten de risicohouding en de beleggingsovertuigingen.

Stap 2: Strategisch kader, ALM en strategisch beleid

In de tweede stap van het beleggingsproces wordt het strategisch beleggingsbeleid vastgesteld. Dit beleid bestaat naast het strategisch kader, bestaande uit de beleggingsovertuigingen en de risicohouding, uit de uitkomsten van de ALM studie en de uitgangspunten van het risicobeleid, het portefeuillebeheer en het evaluatiebeleid. De uitgangspunten van en uitkomsten uit de ALM studie vormen het startpunt voor de totstandkoming van de strategische asset allocatie (SAA). Om een

goede aansluiting tussen de ALM studie en de SAA portefeuille te borgen, wordt de referentieportefeuille uit de ALM studie (de ALM portefeuille) vertaald in een risicohouding of risicobudget. Naast de risicohouding voor de totale SAA portefeuille worden de toegestane beleggingscategorieën, de bijbehorende benchmarks en de lange termijn rendement en risico aannames voor de individuele beleggingscategorieën expliciet gemaakt. Voor elke toegestane beleggingscategorie wordt in een separaat document een investment case opgesteld.

Stap 3: Strategische asset allocatie portefeuille

Bij de strategische asset allocatie staat de lange termijn centraal en worden kwantitatieve analyses uitgevoerd, gericht op de belangrijkste risicofactoren van de pensioenbalans. Hierbij wordt de aandacht in eerste instantie gericht op hoofdcategorieën die op de lange termijn zowel kwantitatief als kwalitatief voldoende onderscheidend zijn. Voor iedere hoofdcategorie geldt dat er een motivatie dient te zijn om deze op te nemen in de portefeuille van een pensioenfonds. Deze motivatie kan gezocht worden in het (verwachte) rendement van de hoofdcategorie, de diversificatie met de rest van de strategische portefeuille en de meer kwalitatieve eigenschappen van de hoofdcategorie. Deze fase beperkt zich daarom tot hoofdcategorieën als rente-afdekking, bedrijfsobligaties, aandelen en vastgoed.

Met deze categorieën worden meerdere strategische beleggingsportefeuilles samengesteld die voldoen aan de eerder gestelde doelstellingen.

De op lange termijn meest efficiënte beleggingsportefeuilles worden geanalyseerd uit verschillende invalshoeken (via verschillende modellen en visies). Vervolgens wordt geanalyseerd of de voorgestelde verschuivingen overeenstemmen met kwalitatieve visies over de beleggingen. Een sterke kwalitatieve visie op de toegevoegde waarde en/of de transactiekosten kan ervoor zorgen dat een allocatie naar een belegging niet of vertraagd in de tijd plaats zal vinden.

Aanvullend ontstaat via de analyse van meerdere scenario's inzicht in het gedrag van de verschillende alternatieven en de ontwikkeling van bijvoorbeeld de dekkingsgraad op een middellange horizon. Het resultaat van deze stap is de asset allocatie op hoofdlijnen.

Naast de hoofdcategorieën worden diverse subcategorieën onderscheiden. Bij Emerging Markets Debt zijn dit bijvoorbeeld hard currency, local currency en bedrijfsobligaties. Voor elke hoofdcategorie geldt dat de deelrisico's een fundamentele link hebben met de betreffende hoofdcategorie. Daarnaast dient elk deelrisico voldoende substantie te hebben en onderscheidend te zijn ten opzichte van andere geïdentificeerde deelrisico's. Tenslotte moet een deelrisico investeerbaar zijn en wordt beoordeeld of er drempels zijn op het gebied van liquiditeit, de beschikbaarheid van producten en op gebied van wet- en regelgeving.

Selectie van een deelrisico of subcategorie vindt enkel en alleen plaats als er waarde wordt toegevoegd ten opzichte van de benchmark van de strategische beleggingscategorie. Bij de bepaling van de aantrekkelijkheid en weging van een deelrisico of subcategorie wordt naast historische en toekomstige risico-rendementskarakteristieken ook rekening gehouden met duurzaamheidsaspecten en implementatiemogelijkheden.

Stap 4: Jaarlijks Beleggingsplan

Elk jaar resulteert het proces van portefeuilleconstructie in een normportefeuille die wordt opgenomen en beschreven in het jaarlijkse beleggingsplan. Hierin worden de gewenste allocatie naar de verschillende beleggingen opgenomen aangevuld met minimale en maximale allocaties (bandbreedtes) per categorie.

Onderdeel van het jaarlijks Beleggingsplan zijn de uitgangspunten voor een dynamisch beleggingsbeleid in de vorm van triggers.

Zo is de aandelenrisicopremie als trigger voor aandelenmarkten opgenomen. Uitgangspunt hierbij is het gegeven dat financiële markten constant in beweging en ontwikkeling zijn, waardoor risico's en rendementen op middellange termijn af kunnen wijken van de aannames op lange termijn. Het raken

van de aandelentrigger start een discussie over de noodzaak van een aanpassing van het gewicht in zakelijke waarden.

Stap 5: Managersselectie

Per subcategorie wordt een analyse uitgevoerd over de te prefereren beheerstijl (bijvoorbeeld passief of actief). Op basis van de uitkomst van deze analyse worden managers en/of beleggingsfondsen geselecteerd. Door middel van een degelijk proces, ondersteund door een uitgebreide database met detailposities van duizenden strategieën wordt een shortlist van geschikte managers samengesteld. Hieruit kiest Bpf Zoetwaren uiteindelijk de best passende manager. Tevens wordt in deze fase de verdere implementatie van het gewenste duurzaamheidsprofiel vormgegeven. Het resultaat van deze stap is dat voor elke categorie een manager is aangesteld die conform de door het bestuur geaccordeerde richtlijnen de portefeuille beheert.

Stap 6: Implementatie

Na de vaststelling van het jaarlijkse beleggingsplan volgt de implementatiefase. Bij grote verschuivingen, bijvoorbeeld bij mutatie van beleggingscategorieën of managers, wordt een transitieplan opgesteld. Waar nodig wordt een transitie, uit oogpunt van kostenefficiëntie, in meerdere stappen uitgevoerd.

Stap 7: Portefeuillebeheer

Na de implementatie wordt de portefeuille door de aangestelde managers beheerd op basis van de door Bpf Zoetwaren vastgestelde richtlijnen.

Stap 8: Monitoring en bijsturing

Na de implementatie vindt monitoring plaats door verschillende partijen. De richtlijnen per manager worden gecontroleerd door de aangestelde managers alsmede door XIG als specialist van de manager selectie en monitoring. De Coördinator Vermogensbeheer monitort de richtlijnen voor de totale beleggingsportefeuille en het beleid voor het afdekken van het rente- en valutarisico. De vastgestelde richtlijnen worden daarnaast onafhankelijk door de risicomanager gemonitord. Gedurende het jaar vindt, binnen de geldende beleidskaders, bijsturing in de vorm van portefeuilleaanpassingen plaats.

Stap 9: Evaluatie

In stap negen worden de verschillende stappen van het beleggingsproces plus enkele beleidsonderdelen geëvalueerd. De evaluatie van stap 1, 2, 3 en 5 vindt in principe elke drie jaar plaats. Voor de overige stappen geldt een jaarlijks evaluatieproces. De opzet van de evaluatie van de beleidsonderdelen wordt beschreven in het strategisch beleidsdocument.

6.2 De verklaring inzake beleggingsbeginselen

De verklaring inzake beleggingsbeginselen omvat de strategische allocatie, de toegepaste wegingsmethoden voor beleggingsrisico's, de risicohouding, het gevoerde risicoprofiel en de risicobeheerprocedures. Zie naast de inhoud van deze paragraaf ook bijlage 5 tot en met 8.

6.2.1 Strategische asset allocatie

Het bestuur stelt periodiek het strategisch beleid vast waaronder de verdeling over de beleggingscategorieën aandelen en vastrentende waarden. Dit strategisch beleggingsraamwerk is gebaseerd op de meest recent uitgevoerde ALM-studie en eventueel andere beleidsondersteunende studies. Het beleggingsbeleid van het pensioenfonds is gericht op:

Het op lange termijn waarmaken van de koopkrachtambitie

Het voorkomen van - grote - kortingen van de opgebouwde aanspraken en rechten

Bijlage 2 beschrijft de uitkomsten van de ALM-studie. Bijlage 6 beschrijft de strategische asset allocatie.

6.2.2 Risico's financiële instrumenten

Het risicobeleid is vastgelegd in het risicohandboek en in het Strategisch Beleggingsbeleid. Hieronder volgt een samenvatting van de belangrijkste financiële risico's.

Renterisico

De rente-afdekking is per 1 december 2023 vastgesteld op 85% van de marktwaarde-rentegevoeligheid van het fonds. Hier geldt een bandbreedte van +/- 5,0%. De omvang van de rente-afdekking wordt vastgesteld op basis van de rentegevoeligheid van de verplichtingen indien deze op nominale marktwaarde worden gewaardeerd. De verdeling over looptijden sluit aan bij de rentegevoeligheid per looptijdsegment indien de verplichtingen op basis van de markt-rentecurve worden gewaardeerd. De renteafdekking wordt ingevuld met staatsobligaties, Green Bonds, bedrijfsobligaties, hypotheeklen en renteswaps die samen met het benodigde onderpand in de vorm van cash (geldmarktfondsen) de matching portefeuille vormen.

Valutarisico

In de beleggingsbeginselen is benoemd dat valutarisico in principe wordt afgedekt, waarbij kosten, omvang van de exposure en de rol van valuta in stress situaties worden meegewogen. Het hieruit volgende strategisch valutabeleid is dat de valuta afgedekt worden die een weging in de portefeuille hebben die boven 2,5% ligt. Valuta met een lagere weging worden om reden van kosten en materialiteit niet afgedekt. Strategisch worden de valuta voor 100% afgedekt alleen US Dollar. Het risico wordt voor 70% afgedekt. De achtergrond hiervan is dat de US dollar een safe haven is in tijden van stress, en kosten voor afdekking sterk zijn opgelopen waardoor in de afweging rendement versus risico een volledige afdekking niet optimaal is. In het beleid spelen currency pegs geen rol². Rondom de afdekkingspercentages wordt een bandbreedte aangehouden van 5%.

De afdekking vindt plaats in een aparte portefeuille valuta-afdekking met behulp van driemaands forward contracten. De exposure naar Onroerend Goed in de VS, inclusief de niet opgevraagde commitments, geldt als een dollarbelegging. Voor Europees onroerend goed wordt de normallocatie van het onroerend goedfonds naar de UK conform het laatste jaarverslag als percentage GBP aangehouden. Niet opgevraagde commitments zijn volledig in Euro. Bij het implementeren van de valuta-afdekking wordt uitgegaan van de *werkelijke* waarde van de beleggingscategorie en de *benchmark* exposure naar de af te dekken valuta. Hiermee kan nauwkeurig worden geïmplementeerd en wordt voorkomen dat bewuste valuta-posities van managers onbedoeld worden afgedekt. Bij de uitvoering is sprake van best execution.

Het fonds dekt valuta uit opkomende landen niet af. Uit onderzoek dat het fonds heeft laten uitvoeren, blijkt dat de kosten die hiermee gemoeid zijn niet opwegen tegen de reductie van risico. De renteversillen met de Eurozone maken de afdekking erg kostbaar, wat op lange termijn niet blijkt te worden gecompenseerd met de depreciatie van de valuta.

Kredietrisico

Het kredietrisico is het risico dat de waarde van beleggingen daalt als gevolg van een verslechtering in de kredietwaardigheid van de beleggingen. Waardedalingen als gevolg van stijgende credit spreads, downgrades en faillissementen zijn hier onderdeel van. Het kredietrisico van Pensioenfondsen Zoetwaren wordt beperkt door een goede spreiding over de verschillende debiteuren aan te brengen. Obligaties met een hoog kredietrisico worden alleen in de returnportefeuille opgenomen. Voor de berekening van het kredietrisico (S5) in het Vereist Eigen Vermogen hanteert het fonds de volgende uitgangspunten:

- Voor hypotheeklen en geldmarktfondsen wordt de rating van het fonds gehanteerd
- De strategische ratingverdeling wordt gebaseerd op de strategische allocatie per beleggingscategorie, vermenigvuldigd met de feitelijke ratingverdeling per beleggingscategorie

² Een wisselkoersbeleid waarbij de koers van de eigen valuta niet vrij wordt bepaald door vraag en aanbod op financiële markten, maar waarbij de koers wordt gekoppeld aan een andere valuta.

- Voor High Yield wordt verondersteld dat de strategisch rating gelijk is aan '<BBB'
- De strategische (spread)duration wordt gebaseerd op de feitelijke (spread)duration

Liquiditeitsrisico

De portefeuille kent een hoge mate van liquiditeit gezien de forse allocaties aan staatsobligaties en aandelen. Als norm wordt een allocatie van maximaal 25% naar illiquide beleggingen gehanteerd. De risicomanager heeft onderzocht dat een maximale allocatie van 25% naar illiquide beleggingen voldoende liquiditeit biedt om aan de pensioenuitkeringen te voldoen en de allocaties naar liquide en illiquide beleggingen binnen de bandbreedtes te houden bij grote onttrekkingen of koersschommelingen.

Daarbij is de liquiditeitsbehoefte van het fonds beperkt. De swapportefeuille is voor het grootste deel "funded" wat impliceert dat een eventueel negatief resultaat uit de onderliggende obligaties en geldmarktfondsen gefinancierd kan worden. De valuta-afdekking is beperkt van omvang, eventuele afrekening van valuta-termijncontracten kan worden gecombineerd met een onttrekking uit de afgedekte beleggingscategorieën.

Het fonds heeft randvoorwaarden gedefinieerd voor de omvang van het onderpand. Als norm geldt dat er voldoende beleggingen die geschikt zijn als onderpand aanwezig moet zijn om aan de onderpandverplichting te voldoen. Hierbij worden de volgende eisen aangehouden als minimumnormen voor het onderpand:

- Valuta: schok van 10% van de afgedekte valutapositie in cash/geldmarktfondsen aanhouden
- Initial margin bij central clearing: 60 x DV01 van de swaps (in staatsobligaties Nederland, Duitsland, Frankrijk)
- Variation margin: 90 x DV01 in cash/geldmarktfondsen

De cash kan belegd worden in geldmarktfondsen. Voor deze geldmarktfondsen geldt dat deze dagelijks verhandelbaar moeten zijn en een gemiddelde looptijd van maximaal 6 maanden hebben.

Boven deze minimumnormen wordt een extra cashbuffer gehanteerd van 60 x DV01. In de analyse voor het Jaarplan Beleggingen wordt op basis hiervan jaarlijks de omvang van de LDI portefeuille en de verdeling tussen cash/swaps en staatsleningen bepaald. Tevens is in het rebalancingbeleid vastgelegd dat het raken van de minimale cashbuffer van 90 bps ook een trigger is om rebalancing door te voeren.

Het mandaat van de LDI-manager bevat daarnaast de mogelijkheid tot doorrollen van swaps, zodat marktwaarde afgerekend kan worden als er geen stress in de markt is. De Coördinator Vermogensbeheer heeft daarnaast het mandaat om in stress situaties bij een cashbuffer onder de 45 bps de credit allocatie af te bouwen ten gunste van de LDI portefeuille.

Concentratierisico

De portefeuille wordt gespreid over regio's, landen, sectoren en issuers, waarmee concentratierisico wordt voorkomen. De volgende normen zijn van toepassing:

- Een allocatie naar een individuele onderneming (aandeel + obligaties) mag niet meer bedragen dan 2,5% van de totale portefeuille
- De allocatie naar obligaties van een individueel land met een below investment grade rating mag niet meer bedragen dan 2% van de totale portefeuille
- De exposure naar een individuele valuta - niet zijnde de Euro of US dollar – in de normportefeuille mag na afdekking niet meer bedragen dan 2,5% van het totale belegd vermogen
- De exposure naar US dollar in de normportefeuille mag na afdekking niet meer bedragen dan 25% van het totale belegd vermogen

- De allocatie naar een individuele actieve manager mag niet meer bedragen dan 15% van de totale portefeuille. De LDI manager wordt als een passieve manager gezien.

De limieten hebben een signaalfunctie voor verdere bestuurlijke behandeling en zijn daarmee geen harde limiet. In de investment cases en in de beleggingsrichtlijnen van de externe managers wordt de nadere invulling per beleggingscategorie vastgesteld. De limieten worden vooraf getoetst bij de vaststelling van de jaarlijkse normportefeuille op basis van de benchmarks en achteraf op kwartaalbasis op basis van de werkelijke portefeuille. **Tegenpartijrisico**

Selectie en monitoring van tegenpartijen

Voor OTC derivaten geldt dat deze uitsluitend worden verhandeld met tegenpartijen waarmee een ISDA/CSA is overeengekomen. Voor centraal geclearde derivaten wordt een zogenaamde centrale tegenpartij gebruikt, zijnde LCH of Eurex.

Ten aanzien van de clearing brokers geldt een minimale rating van A-. Indien de beoordelingen uiteenlopen, geldt de hoogste beoordeling. Onderpand wordt dagelijks uitgewisseld.

De exposure per tegenpartij van bilaterale rente-derivaten wordt gemaximeerd tot 50% (A- of hoger) of 25% (BBB- of hoger) van de totale DV01 exposure van de portefeuille aan rentederivaten. Het bestuur kan besluiten aanvullende eisen te stellen aan tegenpartijen. Daarnaast wordt dagelijks onderpand uitgewisseld met tegenpartijen om het risico verder te verlagen.

Daarnaast toetst de LDI manager (continu, dus niet enkel tijdens selectie) de door de LDI manager gebruikte tegenpartijen en Clearing Members op andere indicatoren, zoals credit spreads, analyse van de financiële positie, relevante nieuws-events inzake de tegenpartij en eventuele andere indicatoren die nuttig worden geacht om het tegenpartijrisico goed te kunnen beoordelen.

Contractuele afspraken

De contractuele afspraken richten zich op het recht voor het fonds om voortijdig contracten te beëindigen en op afspraken voor onderpand. Het onderpand biedt enige zekerheid dat het fonds in geval van faillissement de waarde van de swapposities terugkrijgt. Hierbij zij aangetekend dat de uitwisseling van onderpand enige vertraging kent, ook bij dagelijkse uitwisseling, waardoor de waarde op moment van faillissement hoger kan zijn dan het onderpand en er dus een vordering overblijft.

Overig

Binnen beleggingsfondsen kunnen beheerders in sommige gevallen ook gebruik maken van derivaten, hierbij wordt het beleid van de beheerder voor beheersing van het tegenpartijrisico separaat beoordeeld.

De Coördinator Vermogensbeheer zal op kwartaalbasis rapporteren op de volgende aspecten:

- Rating per tegenpartij
- Marktwaaarde per tegenpartij
- Onderpand per tegenpartij

Actief risico

De Nominale Matching portefeuille wordt passief beheerd, evenals een deel van de portefeuille Aandelen Ontwikkelde Markten. De overige categorieën worden actief beheerd. Van de totale portefeuille wordt 43,7% passief beheerd, 56,3% is actief (inclusief Hypotheken en Onroerend Goed). Indien marktomstandigheden of andere overwegingen hier aanleiding toe geven kan het bestuur besluiten dit aan te passen.

De Coördinator heeft geen mandaat voor het voeren van een tactisch asset allocatie beleid.

Op totaalniveau geldt een tracking error van maximaal 1,5%. Hierbij is rekening gehouden met een correlatie van 0,20 tussen de verschillende mandaten.

Securities lending

BPF Zoetwaren beperkt de mate van securities lending zoveel mogelijk. Binnen de mandaten wordt niet aan securities lending gedaan. In een beperkt aantal beleggingsfondsen wordt wel aan securities lending gedaan. Voor securities lending binnen fondsen worden door Bpf Zoetwaren de volgende richtlijnen gehanteerd:

- Beperking van de omvang van het securities lending programma: maximaal 35% van het vermogen mag worden uitgeleend
- Er moet liquide en hoogwaardig onderpand (collateral) worden ontvangen voor de uitgeleende beleggingen
- Herbelegging van cash collateral in liquide en hoogwaardige geldmarktbeleggingen
- Opbrengsten van securities lending komen voor minimaal 70% ten goede aan de eindbelegger
- Adequaat beleid op en monitoring van tegenpartijrisico's door de vermogensbeheerder

Bij de selectie van fondsen is het beleid rondom securities lending één van de beoordelingscriteria. Bovenstaande richtlijnen worden als wens gehanteerd en worden afgewogen tegen de overige beoordelingscriteria voor de fondsen. Minimaal eens per drie jaar rapporteert de Coördinator Vermogensbeheer over securities lending binnen de fondsen.

Voor de beleggingsbeginselen en de risicohouding zie bijlage 5 en 8.

6.3 Prudent Person

Binnen het beleggingsbeleid wordt rekening gehouden met de prudent-person regel in Artikel 135 van de Pensioenwet en Artikel 13 van het Besluit FTK Pensioenfondsen. Deze regel houdt in grote lijnen in dat:

- De waarden worden belegd in het belang van de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden;
- De activa zodanig worden belegd dat de kwaliteit, veiligheid, liquiditeit en het rendement van de portefeuille als geheel zijn gewaarborgd;
- De activa die ter dekking van de voorziening worden aangehouden, worden belegd op een wijze die strookt met de aard en de duur van de verwachte toekomstige pensioenuitkeringen;
- De activa hoofdzakelijk worden belegd op gereguleerde markten;
- Beleggingen in derivaten zijn toegestaan voor zover deze bijdragen aan een vermindering van het risicoprofiel of een doeltreffend portefeuillebeheer vergemakkelijken. Een bovenmatig risico m.b.t. een en dezelfde tegenpartij en andere derivatenverrichtingen wordt vermeden;
- De activa naar behoren worden gediversifieerd over waarden en emittenten. Risicoaccumulatie in de portefeuille wordt vermeden en beleggingen in de bijdragende ondernemingen worden beperkt tot ten hoogste 5% van de portefeuille. Beleggingen in ondernemingen die tot dezelfde groep als de bijdragende ondernemingen behoren, worden beperkt tot ten hoogste 10% van de portefeuille;
- De beleggingen gewaardeerd zijn op basis van marktwaardering (en waartegen ze kunnen worden verhandeld).

Beleggingsbeleid in belang van aanspraak- en pensioengerechtigden

Het beleggingsbeleid wordt onderbouwd middels een ALM-studie. Input hiervoor is de verplichtingenstructuur, ambitie en risicohouding van het fonds. De gevolgen van het beleggingsbeleid voor de verschillende belanghebbenden worden in de ALM-studie zorgvuldig afgewogen. Er wordt gebruik gemaakt van gevoeligheidsanalyses op de inputparameters.

Er worden bandbreedtes vastgesteld waarbinnen het feitelijke beleggingsbeleid mag afwijken van het strategische beleggingsbeleid volgend uit de ALM-studie. Het risicoprofiel van het feitelijke beleggingsbeleid mag slechts beperkt afwijken van het risicoprofiel van de ALM-mix.

Er zijn selectiecriteria vastgesteld voor de aanstelling van externe vermogensbeheerders. Deze zijn vastgelegd in het strategisch beleggingsbeleid. De externe vermogensbeheerders worden periodiek geëvalueerd. De kosten van vermogensbeheer worden in detail inzichtelijk gemaakt.

Veiligheid, kwaliteit, liquiditeit en rendement van portefeuille als geheel

Het risico van de portefeuille wordt gemeten ten opzichte van de verplichtingen. Voor deze risicomaatstaf zijn bandbreedtes vastgesteld. In het strategisch beleggingsbeleid zijn grenzen vastgesteld aan de verschillende risico's. Onderdeel hiervan zijn kredietrisico's, concentratierisico's, liquiditeitsrisico's en risico's van actief beheer. Deze grenzen worden vertaald naar de mandaten van de vermogensbeheerders. In het strategisch beleggingsbeleid is een beleid aangaande herbalancering vastgesteld.

Belegging van waarden ter dekking van de technische voorzieningen

De portefeuille is ingedeeld in een matchingportefeuille en een returnportefeuille. Binnen de matchingportefeuille wordt alleen belegd in vastrentende waarden en rentederivaten met een laag risicoprofiel. In het mandaat van de matching portefeuille zijn richtlijnen vastgelegd over de toegestane instrumenten, verdeling over de looptijdblokken en mate van actief risico. Via rapportages wordt het bestuur geïnformeerd over de mate van afdekking en de effectiviteit van de afdekking. Het beleggingsbeleid wordt bijgestuurd op basis van veranderingen in de financiële positie van het fonds en de economische omgeving.

Beleggingen hoofdzakelijk op gereguleerde markten

De portefeuille is hoofdzakelijk op gereguleerde markten belegd. Uitzondering hierop vormt de vastgoed portefeuille, welke een beperkt deel van de totale portefeuille betreft.

Derivatenbeleid

In het strategisch beleggingsbeleid is het beleid ten aanzien van derivaten en tegenpartijrisico's vastgelegd. Het fonds maakt alleen gebruik van derivaten voor risicomanagement en efficiënt portefeuillebeheer. Dit betreft onder andere valuta termijn contracten en renteswaps. Ten einde het renterisico ten opzichte van de verplichtingen te beheersen wordt het vastrentende beheerders toegestaan interest rate swaps aan te gaan namens het fonds. Via rapportages wordt het bestuur geïnformeerd over tegenpartijrisico's

Diversificatie

De portefeuille is gespreid over beleggingscategorieën, regio's, landen, sectoren en individuele namen. In het strategisch beleggingsbeleid is beleid ten aanzien van concentratierisico's vastgelegd.

Marktwaardering

De beleggingen worden gewaardeerd op marktwaarde. Voor het grootste deel van de portefeuille zijn prijzen op basis van actieve markten beschikbaar. Uitzondering hierop vormen de hypotheek- en de vastgoedportefeuille. De hypotheek worden gewaardeerd op basis van modellen van de beheerder, de vastgoedportefeuille op basis van onafhankelijke taxaties.

6.4 Kostenbeleid vermogensbeheer

In de beleggingsbeginselen heeft het fonds de visie op kosten als volgt beschreven: *“De beloning voor vermogensbeheerders moet in overeenstemming zijn met de geleverde diensten en het gelopen aansprakelijkheidsrisico.”*. Deze visie wordt in dit beleid nader uitgewerkt voor de vermogensbeheerkosten.

Scope

De vermogensbeheerkosten zijn onder te verdelen in verschillende componenten:

- Kosten voor het operationeel vermogensbeheer
- Kosten als gevolg van behaalde rendementen/prestaties (performance fees)

- Transactiekosten
- Kosten voor fiduciair beheer en vermogensbeheer-gerelateerde diensten (custody, adviseurs, central clearing)

Beleid en uitvoering

Integrale afweging

Het fonds hanteert geen vast kostenbudget, omdat kosten in de context van opbrengsten (zoals extra rendement, verlaging van risico) worden beoordeeld. Bij strategische beleggingsvoorstellen dient altijd inzicht gegeven te worden in alle kostenconsequenties, zodat het bestuur een gedegen afweging kan maken tussen de kosten en baten. Dit gebeurt op de volgende wijze:

- In de investment case voor een categorie zijn kosten onderdeel van de integrale beoordeling van de categorie. Hierbij wordt zowel het kostenniveau als de voor de categorie gangbare kostenstructuren beoordeeld;
- Bij de strategische asset allocatie worden in de gebruikte rendementsverwachtingen de beleggingskosten meegenomen in de berekeningen;
- Bij de implementatie wordt expliciet afgewogen of gebruik wordt gemaakt van actief of passief beheer. Hierbij zijn de verwachte meerkosten in verhouding tot de verwachte meeropbrengsten van actief beheer een belangrijke input;
- Bij de selectie van beheerders worden de kosten betrokken in de afweging voor de keuze van de beheerder, als een van de beoordelingscriteria.

Fee-structuren

Het fonds kiest bij voorkeur niet voor performance related fees, teneinde geen ongewenste korte termijn prikkels te creëren bij vermogensbeheerders. Hierbij wordt het 'comply-or-explain' principe toegepast. In voorkomende gevallen kan er, mits onderbouwd, sprake zijn van een performance-gerelateerde vergoeding aan een vermogensbeheerder.

Bij beleggingen in fondsen is een *total expense ratio* van toepassing. Het fonds beoordeelt of de hoogte van de beheervergoeding en die van de overige kosten marktconform zijn.

De te betalen beheervergoedingen worden eenduidig vastgelegd in de contracten met de diverse vermogensbeheerders. De Coördinator Vermogensbeheer verzorgt een controle op de daadwerkelijke betalingen van beheer-en eventuele performance-gerelateerde vergoedingen.

Transactiekosten

Transactiekosten kunnen ontstaan uit besluiten door het pensioenfonds (bijvoorbeeld over allocaties in de portefeuille) en uit besluiten in het reguliere beheer door de vermogensbeheerders. Bij besluiten van het pensioenfonds die significante transactiekosten met zich meebrengen, wordt vooraf een inschatting gegeven van de totale transactiekosten die volgen uit het besluit en wordt de realisatie achteraf gerapporteerd. De transactiekosten die de managers maken als gevolg van het reguliere beheer van de aan hun verstrekte mandaten, worden enkel achteraf gerapporteerd en vormen een onderdeel van de beoordeling van de uitvoering door de vermogensbeheerder.

Overige kosten

Het fonds maakt een weloverwogen keuze voor het gebruik van dienstverleners ten behoeve van het vermogensbeheer. Hier worden de kosten in betrokken. Tevens worden deze dienstverleners periodiek geëvalueerd, waarbij ook de kosten worden beoordeeld. Om de marktconformiteit van de tarieven in verhouding tot de geleverde dienstverlening te waarborgen wordt periodiek een marktoriëntatie voor de belangrijkste dienstverleners uitgevoerd.

Transparante verantwoording

Kostenbewustzijn vereist een hoge mate van transparantie over gerealiseerde kosten, en toelichting bij (substantiële) afwijkingen tussen verwachte en gerealiseerde kosten. De Coördinator Vermogensbeheer levert jaarlijks een kostenrapportage over de beleggingsportefeuille van het fonds. Voor de kostenrapportage wordt aangesloten bij de richtlijnen van de Pensioenfederatie. Het fonds legt in het jaarverslag verantwoording af over het kostenniveau en de kostenontwikkeling.

Het kostenniveau en de kostenontwikkeling worden periodiek afgezet tegen de ontwikkelingen bij andere vergelijkbare pensioenfondsen om te bezien hoe de kosten van het fonds zich verhouden met de algemene marktontwikkelingen.

Bij de evaluatie van managers wordt ook het kostenaspect beoordeeld.

6.5 Maatschappelijk verantwoord beleggen

Een duurzaam beleggingsbeleid richt zich op het betrekken van afwegingen op het vlak van milieu, sociale omstandigheden en (ondernemings)bestuur in de beleggingsbeslissingen, aanvullend op de gebruikelijke financiële aspecten. Door deze elementen ook te betrekken in de keuzes voor beleggingen worden in de visie van het bestuur van Bpf Zoetwaren neerwaartse risico's gereduceerd. Negatief gedrag van ondernemingen op een van deze immateriële factoren leidt immers tot materiële risico's in de portefeuille en daarmee voor het fonds. Het overtreden van veiligheidsvoorschriften voor medewerkers, het hanteren van een onzuivere governance structuur en het niet naleven van milieuregelgeving zijn activiteiten die wellicht op korte termijn financieel gewin opleveren, maar op langere termijn aanzienlijke schade kunnen veroorzaken.

Dit leidt daarmee tot een financieel risico, maar tevens tot een reputatierisico voor het fonds. Het fonds wenst niet geassocieerd te worden met bedrijven die zich niet aan elementaire uitgangspunten rondom milieu, sociale omstandigheden en ondernemingsbestuur houden. Ten aanzien van landen volgt het fonds de sanctieregelgeving.

In de beleggingsbeginselen is deze visie eveneens verwoord:

Wij verwachten van duurzame beleggingen op lange termijn een betere rendement-/risico verhouding dan van niet-duurzame beleggingen. Wij geloven dat beleggingen alleen goed kunnen renderen als samenlevingen zich goed kunnen ontwikkelen.

Dit wordt als volgt toegelicht:

Maatschappelijk verantwoord beleggen en duurzaamheid vormen een integraal uitgangspunt bij het beleggingsbeleid. Wij vullen dit principe in alle onderdelen van de beleggingsportefeuille waarbinnen dit mogelijk is. Uiteindelijk draagt dit ook bij aan een betere leefomgeving voor iedereen. Wij hebben de ambitie om meer te doen dan wettelijk verplicht is. De mening van de achterban weegt mee bij de bepaling van het duurzaamheidsbeleid. Wij onderschrijven de PRI en hebben het IMVB Convenant en het Commitment van de financiële sector aan het Klimaatakkoord ondertekend en geven hier uitvoering aan in ons duurzaamheidsbeleid.

We doen dit door:

- in de beleggingsportefeuille rekening te houden met duurzaamheidsrisico's en -kansen;
- bedrijven waarin wij investeren aan te zetten tot maatschappelijk verantwoord handelen;
- het in toenemende mate investeren in en stimuleren van activiteiten die een positieve bijdrage leveren aan een meer duurzame wereld;
- te stoppen met het financieren van maatschappelijk ongewenste activiteiten.

Het fonds wil daarnaast transparant zijn over het gevoerde beleid, en over de effecten van dit beleid (voor zover direct zichtbaar). Het bestuur zorgt er daarbij voor dat het beleid aansluit bij de ambitie van de belanghebbenden in het fonds.

Het fonds heeft een Beleid Duurzaam Beleggen opgesteld waarin de verschillende aspecten van het maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid zijn beschreven. Dit document wordt gepubliceerd op de website.

7. Waarderingsgrondslagen

7.1 Beleggingen

Effecten

Obligaties en aandelen worden gewaardeerd op actuele waarde (naar beurskoers). Indien het aandelen betreffen in onroerend goedfondsen en deze aandelen niet op de beurs worden verhandeld, worden deze aandelen gewaardeerd tegen de intrinsieke waarde op balansdatum. Samenhangend met deze waarderingsregel wordt een bij verkoop gerealiseerd voordelig of nadelig koersresultaat ten gunste resp. ten laste van het resultaat van het boekjaar gebracht. Het ongerealiseerde koersresultaat per balansdatum wordt onder de reserve geldbelegging verantwoord.

Derivaten

Financiële instrumenten worden gebruikt ter afdekking van beleggingsrisico's. Voor zover valutarisico's zijn afgedekt door middel van valutatermijncontracten wordt het daaruit per balansdatum resulterende ongerealiseerde koersresultaat in de waarde van de beleggingen in aanmerking genomen.

Onderhandse leningen

De leningen u/g zijn gewaardeerd op actuele waarde. De actuele waarde is berekend op basis van de in de toekomst te ontvangen rente en aflossingen van de uitstaande leningen, contant gemaakt tegen de actuele rentepercentages.

7.2 Reserves

Algemene reserve

Doelstelling is deze reserve minimaal op het niveau van het vereist eigen vermogen te brengen.

7.3 Technische Voorzieningen

Voorziening pensioenverplichtingen

De voorziening pensioenverplichting is de op basis van actuariële grondslagen berekende contante waarde van de pensioenaanspraken, waarop per balansdatum op grond van het reglement, rechten zijn verkregen.

Bijlage 1: Sterftekanscorrectiefactoren

In de onderstaande tabellen zijn de vanaf ultimo 2024 te hanteren correctiefactoren (voor hoofdverzekerden en medeverzekerden) op de sterftekansen zoals vermeld in AG Prognosetafel 2024 opgenomen. In tabellen 1 en 2 gaat het om de ervaringssterfte voor zowel de basisregeling als excedentregeling.

Tabel 1: Ervaringssterfte voor de hoofdverzekerde					
Leeftijd	Man	Vrouw	Leeftijd	Man	Vrouw
0-25	80,00%	66,47%	63	72,90%	72,57%
26	76,05%	64,84%	64	75,88%	75,99%
27	72,09%	63,22%	65	78,86%	79,22%
28	68,14%	61,60%	66	81,87%	82,29%
29	64,18%	59,97%	67	84,42%	85,17%
30	60,22%	58,35%	68	86,63%	87,45%
31	58,94%	58,81%	69	88,22%	89,66%
32	57,72%	59,52%	70	89,07%	91,40%
33	56,60%	60,19%	71	89,02%	92,56%
34	57,29%	60,30%	72	89,55%	92,98%
35	57,98%	61,11%	73	90,07%	93,84%
36	58,51%	60,83%	74	90,65%	94,62%
37	58,83%	59,81%	75	91,24%	95,45%
38	59,25%	59,73%	76	91,99%	96,20%
39	59,38%	60,02%	77	92,63%	96,76%
40	60,25%	60,38%	78	93,24%	97,31%
41	60,72%	61,17%	79	93,84%	97,68%
42	61,07%	61,22%	80	94,44%	97,88%
43	61,18%	60,90%	81	94,97%	98,12%
44	61,29%	60,49%	82	95,38%	98,24%
45	61,58%	60,52%	83	95,74%	98,30%
46	62,36%	60,08%	84	96,11%	98,28%
47	62,42%	60,06%	85	96,33%	98,22%
48	62,23%	59,81%	86	96,80%	98,15%
49	61,32%	58,99%	87	97,07%	98,09%
50	60,78%	58,75%	88	97,47%	98,09%
51	60,76%	58,41%	89	97,64%	98,13%
52	61,13%	58,58%	90	97,85%	98,30%
53	61,51%	58,65%	91	98,07%	98,47%
54	62,00%	58,77%	92	98,28%	98,64%
55	62,56%	58,95%	93	98,50%	98,81%
56	63,41%	59,66%	94	98,71%	98,98%
57	64,72%	60,55%	95	98,93%	99,15%
58	65,89%	61,40%	96	99,14%	99,32%
59	66,44%	62,83%	97	99,36%	99,49%
60	67,29%	64,72%	98	99,57%	99,66%
61	68,56%	67,19%	99	99,79%	99,83%
62	70,42%	69,81%	100-120	100,00%	100,00%

Tabel 2: Ervaringssterfte voor de medeverzekerde					
Leeftijd	Man	Vrouw	Leeftijd	Man	Vrouw
0-25	80,00%	66,47%	63	69,35%	75,94%
26	75,22%	65,49%	64	72,09%	79,53%
27	70,43%	64,51%	65	74,84%	83,05%
28	65,64%	63,52%	66	77,58%	86,39%
29	60,86%	62,54%	67	79,91%	89,33%
30	56,07%	61,56%	68	81,99%	91,74%
31	54,68%	61,63%	69	83,55%	94,04%
32	53,50%	61,90%	70	84,44%	95,75%
33	52,62%	62,06%	71	84,56%	96,79%
34	53,32%	62,26%	72	85,20%	97,07%
35	53,96%	62,87%	73	85,79%	97,83%
36	54,39%	62,61%	74	86,52%	98,53%
37	54,77%	61,46%	75	87,25%	99,27%
38	55,58%	61,38%	76	88,10%	99,85%
39	55,75%	61,62%	77	88,93%	100,32%
40	56,68%	62,01%	78	89,60%	100,69%
41	57,20%	62,57%	79	90,36%	100,92%
42	57,60%	62,48%	80	91,16%	100,97%
43	57,64%	62,15%	81	91,88%	101,01%
44	57,82%	61,92%	82	92,49%	100,91%
45	58,11%	61,93%	83	93,05%	100,78%
46	58,89%	61,52%	84	93,60%	100,52%
47	58,91%	61,55%	85	94,00%	100,26%
48	58,96%	61,39%	86	94,63%	100,03%
49	58,14%	60,66%	87	95,07%	99,80%
50	57,81%	60,40%	88	95,63%	99,66%
51	57,72%	60,12%	89	95,96%	99,54%
52	58,05%	60,39%	90	96,33%	99,58%
53	58,40%	60,44%	91	96,69%	99,63%
54	58,88%	60,60%	92	97,06%	99,67%
55	59,30%	60,78%	93	97,43%	99,71%
56	60,14%	61,66%	94	97,80%	99,75%
57	61,39%	62,68%	95	98,16%	99,79%
58	62,52%	63,70%	96	98,53%	99,83%
59	63,23%	65,24%	97	98,90%	99,88%
60	64,23%	67,38%	98	99,27%	99,92%
61	65,44%	70,17%	99	99,63%	99,96%
62	67,12%	72,96%	100-120	100,00%	100,00%

Bijlage 2: Uitkomsten ALM-studie

Minimaal eens per drie jaar wordt door het fonds een ALM-studie uitgevoerd, ter onderbouwing van het strategisch beleid en om de gevolgen van mogelijk gewijzigde omstandigheden in kaart te brengen. Bpf Zoetwaren heeft in 2020¹ een ALM-studie laten uitvoeren door Ortec Finance. Hoofddoelstelling hiervan was het toetsen of het huidige strategische beleid nog aansluit bij de ambities van Bpf Zoetwaren en of dit voldoende schokbestendig is. Daarnaast wordt elk jaar een ALM-analyse uitgevoerd om de beleggingsmix voor het beleggingsplan van het komende jaar te toetsen. Gedurende de ALM-studie 2020 en de daarna uitgevoerde ALM-analyses zijn de volgende conclusies getrokken:

- Gegeven de economische uitgangspunten en het bestaande premie-, indexatie en beleggingsbeleid is de verwachting dat zowel op korte als lange termijn niet volledig geïndexeerd kan worden.
- De introductie van een minimale premiedekkingsgraad leidt tot een meer evenwichtige verdeling van de resultaten voor de verschillende belanghebbenden.
- Er is veel onzekerheid rondom de ontwikkeling van de dekkingsgraad, vanwege de allocatie naar de returnportefeuille en het renterisico.
- Het verlagen van de trigger niveaus binnen de dynamische rentestafel sloot in 2020 beter aan bij de verwachting dat rentes langer laag blijven. De ALM-studie gaf geen aanleiding om andere wijzigingen door te voeren in het beleggingsbeleid. Het vastzetten van de rentehedge op 64% in 2022 helpt de dekkingsgraad te stabiliseren in de aanloop naar het nieuwe contract.
- Gegeven de komende transitie naar een nieuw pensioencontract is de korte termijn horizon in de ALM-berekeningen belangrijker geworden. Naar aanleiding van de ALM-studie heeft het bestuur besloten om enkele nieuwe strategische risicomaatstaven toe te voegen, die meer inzicht geven in de risico's tot aan het nieuwe contract.

ALM-mix

De ALM-mix geeft de allocatie naar de matching en de returnportefeuille weer en verdere allocatie op hoofdcategoryën. Een verdere detaillering van de strategische asset allocatie vindt plaats in het strategisch beleggingsbeleid. De invulling in onderstaande tabel geeft hierbij een referentie. In het beleggingsplan kan, in beperkte mate, worden afgeweken van het strategisch beleggingsbeleid, mits het risicoprofiel van de portefeuille niet structureel wijzigt (gemeten via het Vereist Eigen Vermogen en de risiconormen in de volgende paragraaf).

¹ Dit betreft de laatste volledige ALM-studie in relatie tot het huidige stelsel. Het fonds is vanaf 2023 volop bezig met ALM-analyses in het kader van het nieuwe stelsel. Het pensioenfonds monitort tevens op kwartaalbasis op basis van een mini ALM of de strategische doelstellingen t.b.v. het huidige stelsel behaald worden. Deze monitoring geeft geen aanleiding voor strategische wijzigingen. Aangezien het onwenselijk is in voorbereiding op het nieuwe stelsel strategische wijzigingen door te voeren, gegeven ook het feit dat de strategische monitoring geen aanleiding geeft voor wijzigingen is sinds in de afgelopen jaren geen ALM-studie uitgevoerd in het kader van het huidige stelsel.

Beleggingscategorie	ALM-mix
Matching portefeuille	41,4%
Nominale staatsobligaties & swaps	23,9%
Kredietobligaties laagrentend (investment grade credits, greenbonds en hypotheke)	17,5%
Returnportefeuille	58,6%
Aandelen	32,5%
Kredietobligaties hoogrentend (high yield / EMD)	14,9%
Onroerend Goed	11,2%

ALM-mix

Risico	ALM beleid afdekking
Rente	- Renteafdekking op basis van marktwaarde: 64% - Marktwaarde looptijdblokkenverdeling
Valuta	- 70% USD - 100% JPY

ALM beleid afdekking

Verhoging Rentehedge in het kader van dekkingsgraadbescherming

Het bestuur heeft besloten om per 1/12/2023 de rentehedge te verhogen naar 85% om zo de dekkingsgraad beter te beschermen richting invaren.

Strategische risicomaatstaven

Het bestuur heeft interne signaalwaarden voor de strategische risicomaatstaven gedefinieerd. Deze signaalwaarden worden op kwartaalbasis gemonitord. Een overschrijding is aanleiding voor een bestuurlijke discussie. In het beleggingsplan kan afgeweken worden van de Strategische Asset Allocatie, mits voldaan is aan de interne signaalwaarden en mits het Vereist Eigen Vermogen binnen de vastgelegde grenzen blijft. Gegeven de komst van het nieuwe pensioenstelsel, zijn de strategische risicomaatstaven en de signaalwaarden in 2021 herzien en in 2024 bijgewerkt n.a.v. de verschuiving van de gewenste invaardatum van 1/1/2025 naar 1/1/2026.

Strategische risicomaatstaven	Horizon	Signaalwaarden
Mediaan UFR dekkingsgraad	Eind 2025	> 110%
5% VaR UFR dekkingsgraad	Eind 2025	> 100%
2.5% VaR UFR dekkingsgraad	Eind 2025	103%-106%
Mediaan cumulatieve herstelplankorting	Eind 2025	< 2%
5% VaR cumulatieve herstelplankorting	Eind 2025	< 10%
Mediaan koopkracht, incl. achterstanden va. 1/1/2016	Eind 2025	> 90%
Balansrisico	Jaar 1-15	9,5%-11,5%

Strategische risicomaatstaven

Stichting Bedrijfstakpensioenfondsvoor de Zoetwarenindustrie

Crisisplan

Vastgesteld 13 juni 2024

Inleiding

In het Risicobeleid zijn de risico's waaraan het pensioenfonds blootstaat beschreven. Deze risico's kunnen ertoe leiden dat de statutaire doelstelling, het uitkeren van pensioenen, nu of op langere termijn in gevaar komt. Het bestuur is in dat geval genoodzaakt aanvullende maatregelen te nemen, aan te duiden als crisismaatregelen. Deze bijlage bij de ABTN beschrijft het crisisplan van het pensioenfonds. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in een financiële crisis en een niet-financiële crisis. Het plan dient als houvast voor het bestuur in een situatie van crisis.

In een situatie van een (dreigende²) (financiële) crisis wordt een Crisis Management Team (CMT) geformeerd, bestaande uit minimaal de fungerend voorzitter van het fonds (voorzitter CMT), het Dagelijks Bestuur, de voorzitter van de commissie waar de crisis betrekking op heeft, de voorzitter van de communicatieadviescommissie en de voorzitter van de Risicoadviescommissie, aangevuld met ondersteuning door het (directeur) bestuursbureau en externe adviseurs. De voorzitter van het CMT bepaalt de rollen van de leden, naar gelang de aard van de crisis. Het CMT kan te allen tijde besluiten om personen toe te voegen aan het CMT die kunnen helpen om de crisis te beslechten.

Het CMT communiceert via de daartoe geschikte middelen, waaronder primair MS Teams, Telefoon, Whatsapp en fysieke bijeenkomsten. Dit naar het inzicht van de voorzitter. Het bestuur wordt door de voorzitter van het CMT frequent op de hoogte gehouden van de voortgang en maatregelen. De communicatie zal minimaal in eerste instantie plaatsvinden richting de RvT, het VO, DNB, AP, AFM, en in tweede instantie de van toepassing zijnde stakeholders (bijvoorbeeld deelnemers, werkgever, andere). Gegeven de specifieke aard van een crisis zal het CMT ook een communicatieplan opstellen. Na beslechting van de crisis zal het CMT haar optreden evalueren. Zowel het bestuursbureau als het DB beschikken te allen tijde over de contactgegevens van alle bestuurders.

3.1. Financieel crisisplan

Inleiding

In dit financieel crisisplan legt het bestuur van het fonds vast hoe het bestuur handelt als het fonds in een crisissituatie terecht komt. Het is mogelijk dat een crisis gevolgen heeft voor de continuïteit van de dienstverlening. In dit inleidende hoofdstuk wordt de procedure beschreven die het bestuur heeft gevolgd om tot dit crisisplan te komen.

Totstandkoming en inhoud crisisplan

Het financieel crisisplan heeft een wettelijke grondslag gekregen in de Pensioenwet (artikel 145) en Besluit financieel toetsingskader (artikel 29b). Het financieel crisisplan geeft een beschrijving van maatregelen die een fonds kan inzetten in de situatie dat niet aan de vereisten wordt voldaan als bedoeld in artikel 132 Pensioenwet (VEV) en in de situatie bedoeld in artikel 140, eerste lid PW (beleidsdekkingsgraad bevindt zich 5 jaar onder MVEV en de actuele dekkingsgraad bevindt zich onder MVEV). In het financieel crisisplan wordt ingegaan op de volgende punten:

- Wat wordt door het bestuur verstaan onder een crisissituatie?
- Risico's die kunnen leiden tot een crisissituatie.
- De kritische dekkingsgraad (of dekkingsgraden)
- Beschikbare maatregelen, mate van inzetbaarheid en financiële effecten van deze maatregelen
- Evenwichtige belangenbehartiging
- Communicatie tijdens een crisissituatie en over het financieel crisisplan
- Besluitvormingsproces tijdens een crisissituatie

Dit crisisplan wordt periodiek ge-update als onderdeel van de ABTN. Het bestuur kan ook naar aanleiding van recente ontwikkelingen en/of opleidingen, waaronder crisis-simulaties besluiten het plan aan te passen.

Het bestuur benadrukt dat, mede als gevolg van cyberdreiging, het crisisplan niet uitsluitend financieel is ingestoken, maar ook in voldoende mate handvatten geeft in een niet-financiële crisis. Waar mogelijk is in het plan onderscheid gemaakt tussen een financiële- en niet financiële crisis.

² In dit gehele plan geldt dat waar sprake is van een crisis ook geldt dat dit in het geval van een dreigende crisis gelezen moet worden.

1. Financiële crisis

Een financiële crisis kan gedefinieerd worden als de financiële positie, zoals de graadmeter 'beleidsdekkingsgraad' richting de kritische dekkingsgraden beweegt waardoor de doelstelling(en) van het pensioenfonds (op termijn) niet meer waargemaakt kunnen worden. De doelstellingen van het pensioenfonds zijn vastgelegd in de statuten.

Het bestuur onderkent de volgende financiële situaties welke ook zijn beschreven in de actuariële en bedrijfstechnische nota:

Financiële situaties	Consequenties	Crisis?			
a. Beleidsdekkingsgraad > 100% + VEV	Pro-rata toeslagverlening	Nee			
b. Kritieke dekkingsgraad A < beleidsdekkingsgraad < 100% + VEV	Opstellen herstelplan	Nee			
c. Beleidsdekkingsgraad < kritieke dekkingsgraad A	Conform B herstelplan Mogelijk korten pensioenen	Ja			
d. Beleidsdekkingsgraad gedurende aantal jaren opeenvolgend < kritieke dekkingsgraad B	maatregelen om te voorkomen dat na 5 jaar opeenvolgend binnen zes maanden maatregelen moeten worden genomen:	Ja			
			e. Beleidsdekkingsgraad 5 jaar opeenvolgend < kritieke dekkingsgraad B	Ja korten	

Onder Wtp zal sprake zijn van een crisissituatie wanneer de hoogte van de reserves dusdanig is dat het continueren van uitkeringen op het toegezegde niveau in het geding komt. Dus wanneer uitkeringen gekort dreigen te worden.

Ook zal er sprake zijn van een financiële crisis als de hoogte van de reserves onvoldoende toereikend is om voorziene risico's in belangrijke mate op te kunnen vangen.

2. Beschikbare maatregelen, inzetbaarheid en effectiviteit

Het juridisch uitgangspunt is dat de CAO-partijen de inhoud van de pensioenovereenkomst bepalen en wijzigingen kunnen aanbrengen, zoals beschreven in het uitvoeringsreglement.

Het fonds is bevoegd, en daartoe door CAO-partijen gemachtigd, de pensioenreglementen te wijzigen zonder voorafgaande afstemming met CAO-partijen indien de wijzigingen worden genoodzaakt door wetgeving of worden opgedragen door de toezichthouders en de deelnemers en de werkgevers niet benadeeld worden door de wijziging.

Het bestuur van het fonds is op grond van de statuten bevoegd om het beleid van het pensioenfonds vast te stellen en de pensioenregeling uit te voeren en de maatregelen te nemen die in het huidige pensioenreglement zijn opgenomen. Het beleid van het pensioenfonds is opgenomen in de ABTN. Het pensioenfonds heeft de volgende maatregelen ter beschikking – al dan niet na goedkeuring CAO-partijen – om te voorkomen dat zij in een crisissituatie terechtkomt, of om uit een crisissituatie te herstellen. De maatregelen worden – in principe – in onderstaande volgorde toegepast:

- a. Het aanpassen van het beleggingsbeleid
- b. Het verhogen van de premie
- c. Het aanpassen van de pensioenregeling
- d. Korting van pensioenaanspraken en –rechten

Het bestuur van het fonds heeft zelfstandig – zonder voorafgaande goedkeuring van CAO-partijen – de bevoegdheid om de toeslagen niet (volledig) toe te kennen, het beleggingsbeleid aan te passen en te besluiten tot korting van pensioenaanspraken en –rechten.

De CAO-partijen beslissen over een aanpassing van de pensioenregeling.

a) Aanpassen beleggingsbeleid

Het strategisch beleggingsbeleid van het pensioenfonds is beschreven in de ABTN. Het bestuur acht het aanpassen van het beleggingsbeleid alleen opportuun indien de economische omstandigheden naar de mening van het bestuur zodanig zijn gewijzigd dat aanpassing van het strategisch beleggingsbeleid noodzakelijk is.

Een besluit tot aanpassing van het strategisch beleggingsbeleid kan door het bestuur worden genomen en dient vergezeld te gaan van een deugdelijke onderbouwing door middel van bijvoorbeeld een herijking van het beleggingsbeleid of een ALM-studie.

b) Het verhogen van de premie

Het premiebeleid van het pensioenfonds is beschreven in de ABTN.

c) Het aanpassen van de pensioenregeling

Op basis van de inhoud van de huidige pensioenregeling ziet het bestuur een aantal mogelijke versoeringen van de regeling. Het zijn evenwel CAO-partijen die besluiten over een aanpassing van de inhoud van de pensioenregeling.

d) Korten van pensioenaanspraken- en rechten

Het bestuur ziet het korten van pensioenaanspraken- en rechten als uiterste noodmaatregel om de financiële positie te verbeteren. Uitgangspunt van het fonds is om indien een situatie van korting zich voordoet alle groepen (deelnemers, gewezen deelnemers en gepensioneerden) in de verschillende regelingen op dezelfde wijze te korten.

In situaties waarin het bijvoorbeeld zo is dat door de inzet van andere maatregelen bepaalde groepen reeds een “bijdrage” aan het herstel hebben geleverd, kan het bestuur na daartoe advies in te hebben gewonnen van het verantwoordingsorgaan besluiten om in voorkomende gevallen verschillende kortingspercentages te hanteren.

Het bestuur kan, na ingewonnen advies van het verantwoordingsorgaan, besluiten tot korting van de pensioenaanspraken- en rechten, binnen de wettelijke mogelijkheden.

Een korting kan plaatsvinden indien de actuele dekkingsgraad lager is dan het vereist eigen vermogen en het pensioenfonds niet in staat is om via het herstelplan aan te tonen dat het pensioenfonds binnen een termijn van tien jaar een beleidsdekkingsgraad heeft hoger of gelijk aan het vereist eigen vermogen. De korting wordt in principe gespreid over een periode van de maximale wettelijke spreidingstermijn. Na een jaar wordt het herstelplan geëvalueerd. Op dat moment wordt opnieuw bezien of korting noodzakelijk is en zo ja, hoe hoog deze korting moet zijn.

Naast de hierboven beschreven korting kan er ook een korting plaatsvinden indien de beleidsdekkingsgraad gedurende vijf jaar lager is dan het MVEV en de actuele dekkingsgraad lager is dan het MVEV. De korting wordt in principe ineens verwerkt. Het bestuur kan – binnen de wettelijke kaders – gebruik maken van de mogelijkheid om de korting uit te smeren. Deze korting is volledig onvoorwaardelijk en dient meteen in de dekkingsgraad te worden verwerkt. Dit betekent dat deze altijd moet worden doorgevoerd, ongeacht de ontwikkeling van de dekkingsgraad gedurende de periode van spreiding.

De korting wordt op basis van een gesloten systeem doorgevoerd, ofwel alleen de opgebouwde aanspraken

van het moment zelve worden gekort. De korting heeft derhalve geen invloed op toekomstige generaties en op toekomstige aanspraken.

Bij herstel van de financiële positie (tot boven het Vereist Eigen Vermogen) bestaat voor het bestuur de mogelijkheid om te besluiten een eventueel in het verleden gedane korting te compenseren. Dit zal plaatsvinden voor zover de wet hiertoe mogelijkheden biedt en het bestuur dit als evenwichtig bestempeld.

3. Prioritering

Het bestuur zal de eventueel te nemen maatregelen in principe in de onderstaande volgorde inzetten:

1. Aanpassing van de (strategische) beleggingsmix;
2. Aanpassing van de premie;
3. Aanpassing van de pensioenregeling;
4. Korten van aanspraken- en rechten.

Indien bovengenoemde sturingsmaatregelen niet in voldoende mate bijdragen aan herstel van de financiële positie van het fonds kan het bestuur besluiten, als uiterste redmiddel, de opgebouwde aanspraken te verlagen (korten).

4. Evenwichtige belangenafweging

Het bestuur streeft naar een evenwichtige belangenbehartiging van de verschillende belanghebbenden:

1. De actieve deelnemers
2. De gewezen deelnemers
3. De pensioengerechtigden
4. De werkgever

Het bestuur is van mening dat:

- Alle belanghebbenden bij moeten dragen aan herstel in een crisissituatie;
- De lasten zo veel mogelijk gelijk verdeeld moeten worden over jongere en oudere deelnemers van het fonds;
- Indien er sprake is van het korten van pensioenaanspraken en –rechten uitgangspunt is dat geen onderscheid gemaakt moet worden naar actieve deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden. Het bestuur heeft echter de mogelijkheid om in voorkomende gevallen verschillende kortingspercentages te hanteren. Dit zou bijvoorbeeld het geval kunnen zijn indien door de inzet van andere maatregelen bepaalde groepen reeds een “bijdrage” aan het herstel hebben geleverd.

Om de belangen op evenwichtige wijze te kunnen behartigen wordt in een crisissituatie voor elke groep (deelnemers, slapers, gepensioneerden) op hoofdlijnen inzichtelijk gemaakt:

- Op welke wijze de groep bijdraagt aan herstel;
- In welke mate de groep bijdraagt aan herstel;
- Welke inkomenseffecten de bijdrage aan herstel heeft.

Hierbij wordt gekeken naar 4 aspecten:

- Effectiviteit : Wat is het effect op de financiële positie?
- Proportionaliteit: Weegt het effect op tegen de impact op de verschillende groepen?
- Solidariteit : Zijn de bijdragen van verschillende groepen met elkaar in evenwicht?
- Continuïteit : Wat zijn de gevolgen op langere termijn?

Het bestuur beseft dat de bovengenoemde inschatting van de bijdrage per groep indicatief is. Op individueel niveau kunnen de effecten afwijkend zijn. Het bestuur combineert de bovengenoemde inzichten met gebeurtenissen uit het verleden (bijvoorbeeld de ontwikkeling van de levensverwachting) om te komen tot een evenwichtige afweging van de belangen van alle belanghebbenden.

5. Communicatie

Het bestuur van het pensioenfonds vindt het van groot belang dat de belanghebbenden (actieve deelnemers, gewezen deelnemers, gepensioneerden, de werkgever en de sociale partners) op een volledige, tijdige en duidelijke wijze worden geïnformeerd over het crisisplan en de maatregelen die worden ingezet tijdens een crisis.

Hierbij wordt onderscheid gemaakt naar:

- De communicatie(van het crisisplan), voordat een crisis zich voordoet;
- De communicatie indien een crisis zich voordoet.

De communicatie, voordat een crisis zich voordoet

In de bestaande communicatie via de website en nieuwsbrieven wordt structureel aandacht besteed aan de financiële situatie van het pensioenfonds en eventuele consequenties. Onderdeel hiervan is de maandelijkse publicatie van de dekkingsgraad, inclusief (indien van toepassing) het verloop van de dekkingsgraad ten opzichte van het herstelplan. Bij nieuwe ontwikkelingen wordt extra communicatie ingezet.

Het crisisplan wordt opgenomen op de website als onderdeel van de ABTN. Verder wordt er geen actieve communicatie gegeven rondom een crisisplan. We willen niet onnodig deelnemers ongerust maken over eventuele crises.

De communicatie tijdens een crisis

Tijdens een crisis zullen alle communicatiemiddelen worden aangewend om belanghebbenden kennis te laten nemen van de (voorgenomen) maatregelen.

Communicatie met DNB

Voorafgaande aan de communicatie met de (actieve en inactieve) deelnemers en het plaatsen van een bericht op de website wordt DNB schriftelijk op de hoogte gesteld van de voorgenomen maatregelen. Het contact met DNB loopt vervolgens via het dagelijks bestuur van het pensioenfonds.

Communicatie met verantwoordingsorgaan en RvT

Voorafgaande aan de communicatie met de (actieve en inactieve) deelnemers en het plaatsen van een bericht op de website wordt het verantwoordingsorgaan en de RvT in een persoonlijk gesprek met (een afvaardiging van) het bestuur van het pensioenfonds op de hoogte gesteld van de voorgenomen maatregelen.

Website

Op de website wordt een nieuwsbericht geplaatst met daarin een korte opsomming van de (voorgenomen) maatregelen. Dit nieuwsbericht is voor iedereen toegankelijk.

Nieuwsbrief

In aanvulling op het bericht van de website wordt een nieuwsbrief opgesteld, met daarin een nadere toelichting op de financiële positie en de (voorgenomen) maatregelen. De nieuwsbrief wordt opgenomen op de website en tevens per post verstuurd naar alle actieve, gewezen en gepensioneerde deelnemers.

Bijeenkomsten

Indien het bestuur dit noodzakelijk acht, worden voorlichtingsbijeenkomsten georganiseerd voor alle actieve, gewezen en gepensioneerde deelnemers.

Persoonlijke communicatie

Indien er sprake is van korting van pensioenaanspraken en –rechten worden actieve en inactieve deelnemers in een persoonlijke brief op de hoogte gesteld van de consequenties voor hun pensioenaanspraken en –rechten.

Communicatie met de werkgevers

De communicatie met de werkgevers vindt plaats via de website, nieuwsbrief en specifiek op de werkgevers gerichte persoonlijke communicatie (brieven en daar waar het bestuur dit noodzakelijk acht voorlichtingsbijeenkomsten).

Telefonische vragen belanghebbenden

In de nieuwsbrief, op de website en in de persoonlijke communicatie (indien van toepassing) wordt het telefoonnummer van de helpdesk van het pensioenfonds opgenomen. Belanghebbenden kunnen dit nummer bellen met vragen.

Pers

Het dagelijks bestuur van het pensioenfonds staat de pers te woord.

6. Besluitvormingsproces

Op het moment dat een crisissituatie zich voordoet, neemt het dagelijks bestuur de leiding als het gaat om het in gang zetten van al die zaken die noodzakelijk zijn om als fonds adequaat te kunnen reageren. Zij zijn

daarbij bevoegd die besluiten te nemen waartoe zij door het bestuur zijn gemachtigd. Alles met inachtneming van het bepaalde in de de statuten.

Voor het overige geschiedt besluitvorming met inachtneming van het bepaalde de statuten door het gehele bestuur.

Het dagelijks bestuur zorgt tot slot voor de benodigde communicatie en afstemming met CAO-partijen. Belangrijkste uitgangspunt in de besluitvorming is en blijft ook in een crisissituatie evenwichtige belangenbehartiging.

3.2. Niet-financieel crisisplan

Dit niet-financieel crisisplan beschrijft wanneer er sprake is van een niet-financiële crisissituatie, welke maatregelen het pensioenfonds kan nemen om de consequenties van de crisis te mitigeren en welke prioriteiten worden gesteld in het geval van een niet-financiële crisis. Een niet-financiële crisissituatie doet zich in de regel voor bij het bestuur zelf of 1 van de partijen waar materiële uitbestedingen zijn ondergebracht. Hiervoor wordt verwezen naar het organogram, zoals opgenomen in hoofdstuk 2 van de ABTN.

Beschrijving niet-financiële crisissituatie

Er is sprake van een niet-financiële crisis als het pensioenfonds haar activiteiten niet op een reguliere manier volledig kan voortzetten, waardoor de continuïteit van dienstverlening aan belanghebbenden in gevaar is. Specifieke kenmerken voor een niet-financiële crisissituatie zijn:

- Er is sprake van een plotselinge en onverwachte (samenloop van) omstandigheden
- Er moet snel worden besloten en snel worden gehandeld. Uitstel van besluitvorming kan ernstige gevolgen hebben voor het pensioenfonds en haar belanghebbenden
- Er moeten keuzes worden gemaakt. Een verkeerde keuze kan verstrekende gevolgen hebben voor het pensioenfonds en haar belanghebbenden.

Het is mogelijk dat een niet-financiële crisis dusdanige gevolgen heeft voor de dekkingsgraad dat ook het Financieel Crisisplan in werking treedt.

Maatregelen die ter beschikking staan

Het pensioenfonds heeft verschillende maatregelen ter beschikking om in te zetten tijdens een niet-financiële crisissituatie:

- Oprichten crisisteam
- Afwijkend besluitvormingsproces
- Extra communicatie

In de volgende paragrafen worden de verschillende maatregelen verder uitgewerkt.

1. Crisisteam

In een crisissituatie kan het noodzakelijk zijn om snel tot besluitvorming te komen. Als de normale organisatiestructuur de crisissituatie niet kan opvangen wordt een crisisteam opgesteld, die de overall regie voert in het beheersen van de gevolgen van de crisis.

Hierbij gelden de volgende afspraken:

- De oprichting van en de samenstelling van het crisisteam is een DB besluit.
- Het crisisteam bestaat uit afdoende leden (en geledingen) om conform de statuten van het pensioenfonds tot geldige besluiten te komen.
- Het crisisteam bestaat in ieder geval uit:
 - Werkgeversvoorzitter en Werknemersvoorzitter (dagelijks bestuur)
 - Sleutelfunctie(houder) risicomanagement / voorzitter van de risicocommissie
 - De directeur bestuursbureau
 - De bestuurssecretaris
- Het crisisteam kan, afhankelijk van de aard van de crisis, worden aangevuld met:
 - Voorzitters van relevante bestuurlijke commissies
 - Andere bestuursleden die specifieke expertise inbrengen
 - Externe adviseurs (zoals de externe risicomanager)

- Medewerkers van uitbestedingspartijen (zoals de pensioenuitvoeringsorganisatie)
- Het bestuur stelt een voorzitter aan voor het crisisteam.
- Het bestuur stelt een mandaat vast voor het crisisteam.
- De bestuurssecretaris en de externe risicomanager bereiden bijeenkomsten van het crisisteam voor. Het crisisteam heeft zo vaak als nodig is (telefonisch) overleg.
- Het crisisteam maakt een risico-analyse voor het pensioenfonds, toegespitst op de crisissituatie.
- Het crisisteam overlegt met uitbestedingspartijen over de impact van de crisis en de maatregelen die zij treffen.
- Het crisisteam schakelt met de communicatieadviescommissie over communicatie naar verschillende belanghebbenden.
- Het crisisteam rapporteert over haar werkzaamheden aan het bestuur.
- Als de crisissituatie afdoende onder controle is wordt het crisisteam door het bestuur opgeheven.
- Na de crisisperiode wordt de aanpak van het crisisteam in de specifieke situatie geëvalueerd en wordt waar nodig het crisisplan aangepast.

2. Besluitvormingsproces

In een crisissituatie kan het noodzakelijk zijn om snel besluiten te nemen. De reguliere vergadercyclus is hiervoor niet geschikt. Het bestuur wil wel zoveel mogelijk recht doen aan het beginsel van een gedragen besluitvorming. Daarom heeft het pensioenfonds de volgende governance structuur ingericht voor zaken die, omwille van urgentie, niet via de reguliere vergadercyclus kunnen verlopen.

Besluitvoorbereiding:

- De reguliere commissies blijven waar mogelijk hun taak volbrengen in de voorbereiding van besluiten. Dit betekent bijvoorbeeld dat de BAC het eerste aanspreekpunt blijft ten aanzien van de beleggingen. De commissies vergaderen hiertoe zo vaak als nodig is, eventueel telefonisch.
- Het crisisteam bereidt besluiten voor die specifiek zijn gerelateerd aan de crisis. Het crisisteam vergadert hiertoe zo vaak als nodig is, eventueel telefonisch.

Besluitvorming:

- **Besluitvorming zonder mandaat: Niet-urgente voorstellen worden via de reguliere vergadercyclus voorgelegd aan het bestuur. Voor urgente voorstellen wordt het bestuur per mail om akkoord gevraagd. Hierbij gelden de volgende aandachtspunten:**
 - De besluitvoorbereiders dienen heel expliciet aan te geven waar een akkoord op wordt gevraagd en bestuursleden dienen heel concreet te zijn in hun beantwoording waar men wel of niet mee akkoord is.
 - Besluitvorming per mail wordt gecoördineerd door de bestuurssecretaris.
 - Bij gevraagde besluitvorming per mail wordt aangegeven wat de termijn voor reactie is.
 - Eenieder die niet binnen de gestelde termijn reageert wordt geacht akkoord te zijn.
 - Besluitvorming met mandaat: Voor de onderwerpen waarvoor het crisisteam een mandaat van het bestuur heeft gekregen (bijvoorbeeld communicatie), wordt het bestuur achteraf per e-mail of via de reguliere bestuursvergaderingen op de hoogte gebracht van de genomen besluiten.

3. Extra communicatie

In een crisissituatie is het belangrijk om voldoende te communiceren met alle belanghebbenden. Het crisisteam zal bij elke vergadering bespreken of en welke communicatie naar belanghebbenden nodig is. Hierbij wordt in ieder geval gedacht aan deelnemers, Raad van Toezicht, Verantwoordingsorgaan en toezichthouders.

Prioriteiten

Het pensioenfonds heeft een lange termijn focus en tracht waar mogelijk vast te houden aan bestaand beleid. Echter, gelet op het risico van discontinuïteit in de dienstverlening aan belanghebbenden, heeft het pensioenfonds de volgende prioriteiten gedefinieerd.

1. Pensioenuitkeringen

Het pensioenfonds ziet de voortgang van de reguliere pensioenuitkeringen als meest urgent, omdat verstoringen in dit proces verregaande consequenties hebben voor de betrokken deelnemers. Dit proces wordt door de pensioenadministrateur uitgevoerd.

2. Liquiditeitsbeheer

Voor de continuïteit van het fonds is het van belang dat het fonds over afdoende liquide middelen blijft beschikken om aan haar verplichtingen te voldoen. Dit betreft zowel de beschikbaarheid van liquide middelen, als de voortgang van de processen rondom het liquiditeitsbeheer. Onder liquiditeitsbeheer wordt tevens het collateral management verstaan. Bij deze processen zijn de pensioenadministrateur, de Coördinator Vermogensbeheer en de Custodian betrokken.

3. Communicatie

In onzekere tijden ziet het pensioenfonds het als uitermate belangrijk voor het vertrouwen onder deelnemers dat er goede communicatie naar betrokken deelnemers en werkgevers is. Bij dit proces zijn de pensioenadministrateur en de communicatieadviescommissie betrokken.

4. Informatiebeveiliging

Tijdens een niet-financiële crisis is het soms nodig om workarounds te zoeken rondom bestaande processen. Hierbij is het belangrijk dat de betrouwbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van de data gewaarborgd blijft. De belangrijkste data betreffen deelnemersgegevens. Processen waarbij deelnemersgegevens worden verwerkt worden door de pensioenadministrateur uitgevoerd.

Verdere prioritering van activiteiten is mede afhankelijk van de aard en verdere ontwikkelingen van de crisissituatie. Het Crisisteam is aangewezen om hierover besluiten voor te bereiden.

Uitbestedingsbeleid

Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de
Zoetwarenindustrie

versie 17/10/2024

Versiebeheer

0.1	23 mei 2023	Periodieke review, toevoegingen o.b.v. DNB guidance	Jeroen Crommelin, Jacob de Vries
0.2	1 juni 2023	Aanbevelingen GePUAC verwerkt	Jacob de Vries
0.3	9 januari 2024	Toevoegingen ESG-beleid	Jeroen Vredevoogd
0.4	18 januari 2024	Aanpassingen nav bespreking in GePUAC	Jeroen Vredevoogd
0.5	03 september 2024	Toevoegingen o.b.v. DORA	Stefan van de Giessen
1.0	8 oktober 2024	Nav bespreking in werkgroep en bespreking met Montae, inclusief wijzigingen door bestuur in feb 2024 besproken	Jeroen Vredevoogd

Inhoudsopgave

Versiebeheer	16
1. Inleiding	18
2. Rationale, doelstelling en scope	18
3. Uitgangspunten uitbestedingsbeleid	21
4. Selectie uitbestedingsrelatie	24
5. Governance uitbesteding	27
6. Monitoring uitbesteding	28
7. Evaluatie uitbesteding	29
8. Huidige uitbesteding en externe inhuur	29
9. Vaststelling uitbestedingsbeleid	30
Bijlage A Checklist selectie- en evaluatie uitbestedingsrelaties	31
Bijlage B Criteria uitbestedingscontract	34
Bijlage C: Inkoopprocedure	37
Bijlage D: ESG beleid	38
Bijlage E: Kritieke ICT-uitbesteding	42

1. Inleiding

Stichting Bedrijfstakpensioenfondsen voor de Zoetwarenindustrie (“BPF Zoetwaren” of “het fonds”) heeft delen van haar bedrijfsprocessen uitbesteed aan andere partijen. Aan uitbesteding is voor het fonds een aantal risico’s verbonden. Het bestuur van het fonds heeft daarom beleid vastgesteld met betrekking tot de beheersing van risico’s die samenhangen met uitbesteding van (delen van) bedrijfsprocessen. Het bestuur van het fonds is en blijft te allen tijde verantwoordelijk voor de beheersing van het door het pensioenfonds te voeren beleid, ook voor het gedeelte van de werkzaamheden dat is uitbesteed.

Het uitbestedingsbeleid van het fonds is onder meer gebaseerd op wet- en regelgeving, in het bijzonder de Pensioenwetartikelen (hierna: PW) 34, 105, 143 en 145 en artikelen 12, 13 en 14 Besluit uitvoering PW en de Digital Operational Resilience Act (DORA). Daarnaast zijn de artikelen 18, 19, 20, 21, 21a en 29 Besluit FTK en de Code Pensioenfondsen 2024 van toepassing. De Nederlandsche Bank (DNB) en de Autoriteit Financiële Markten (AFM) houden toezicht op de naleving van deze wet- en regelgeving. Daarnaast conformeert het pensioenfonds zich aan de door DNB opgestelde guidance ten aanzien van uitbesteding door pensioenfondsen.

Het bestuur kan, mits deugdelijk gemotiveerd, afwijken van het in dit document beschreven beleid. Hierbij geldt het principe “pas toe of leg uit”.

2. Rationale, doelstelling en scope

2.1 Rationale voor uitbesteding

Het fonds heeft haar kritische bedrijfsprocessen uitbesteed. Vanwege de schaal kan alleen een kwalitatief hoogwaardige en (kosten)efficiënte uitvoering worden georganiseerd door gebruik te maken van partijen met specialistische kennis, die schaalvoordelen kunnen realiseren doordat de diensten ook worden uitgevoerd voor andere klanten. Deze partijen zijn in staat de benodigde investeringen in ontwikkeling, beheer en innovatie te doen en hebben voldoende middelen en capaciteit om complexe, bedrijfskritische processen als pensioen- en vermogensbeheer uit te voeren. Een en ander leidt ertoe dat het pensioenfonds naast de activiteiten, verantwoordelijkheden, plichten en taken die wet- en regelgeving aan het fondsbestuur opleggen, alleen de meest fundamentele bestuurs- en managementprocessen zelf uitvoert. Deze opzet past bij de missie, visie en strategie van het pensioenfonds.

2.2 Doelstelling uitbestedingsbeleid

Het uitbestedingsbeleid heeft als doel dat ook bij uitbesteding van activiteiten de missie van het pensioenfonds gewaarborgd blijft, ook rekening houdende met duurzaamheid. Het fonds wenst in het uitbestedingsbeleid aan alle drie de ESG-pijlers, te weten milieu/klimaat (E), sociale verhoudingen (S) en ondernemingsbestuur (G) voldoende aandacht besteden. Wel beschouwen we de klimaatuitdagingen waar de maatschappij voor staat als het meest urgent, vanwege de beperkte tijdspanne waarin actie kan worden ondernomen ter mitigatie van deze problematiek. Ook denken we dat klimaatverandering het duurzaamheidsrisico is dat de meeste impact heeft in financiële termen. Daarom geeft het fonds dit specifieke thema een hoge prioriteit. Daarnaast wenst het fonds ook op andere duurzaamheidskenmerken sturing te geven, zoals milieu- en/of sociale doelstellingen. Het uitbestedingsbeleid sluit zoveel mogelijk aan op het ‘Beleid duurzaam beleggen’ Wij verwachten dat de uitbestedingspartij een beleid heeft, waarvan de intentie is dat hetgeen in bijlage D is beschreven, wordt gevolgd. De belangen van verschillende belanghebbenden

mogen geen gevaar lopen doordat het pensioenfonds delen van haar werkzaamheden heeft uitbesteed. Beheerste en integere bedrijfsvoering houdt in dat het niet alleen gaat om de verantwoordelijkheid voor het resultaat, maar ook de verantwoordelijkheid voor het proces. Dit wordt nader beschreven in de verschillende stappen van de uitbestedingscyclus.

2.3 Algemene randvoorwaarden uitbesteding

Het uitbestedingsbeleid is van toepassing op alle naar het oordeel van het bestuur uitbestede bedrijfskritische of belangrijke activiteiten en processen van het pensioenfonds en op alle bestaande en/of nieuwe uitbestedingsovereenkomsten gedurende de gehele looptijd van deze overeenkomsten.

2.4 Definitie uitbesteding en definitie inkoop

Definitie uitbesteding

Uitbesteding is het verlenen van een opdracht aan een derde tot het ten behoeve van het pensioenfonds verrichten van werkzaamheden die deel uitmaken van haar dienstverlening of hieruit voortvloeien dan wel die deze activiteiten ondersteunen. Het gaat hierbij om doorlopende activiteiten.

Definitie inkoop

Inkoop is het laten leveren van gestandaardiseerde producten door een derde (zoals kantoorinventaris of marktinformatie). Ook specifieke adviesopdrachten (versus doorlopende) kunnen gezien worden als inkoop. Een belangrijk verschil tussen uitbesteding en inkoop is dat bij uitbesteding het pensioenfonds het wenselijk acht om afspraken te maken over de wijze waarop de dienst tot stand komt, bij inkoop worden eisen gesteld aan het product en bepaalt de leverancier hoe deze tot stand komt.

Indien sprake is van inkoop is met name het selectieproces van belang. Dit is nader beschreven in bijlage C.

Kritieke of belangrijke uitbestedingen

Het pensioenfonds maakt onderscheid tussen kritieke en niet-kritieke (onder-)uitbestedingen. Het bestuur bepaalt of er sprake is van een kritieke of niet kritieke (ICT-)uitbesteding op basis van professional judgement. Dit wordt beoordeeld a.d.h.v.:

- het kritisch karakter en het profiel van inherente risico's van de uit te besteden activiteiten, dat wil zeggen de vraag of de activiteiten essentieel zijn voor de bedrijfsvoering en bedrijfscontinuïteit van het pensioenfonds en haar verplichtingen.
- het operationele effect van onderbrekingen en de daarmee gepaard gaande juridische risico's en reputatierisico
- het kritisch karakter van de ICT-uitbesteding, volgens de uitbestedingsrichtlijnen van DNB en DORA (Onder-)Uitbestedingen met betrekking tot pensioenbeheer (rechtenbeheer) en (onder-)uitbesteding van vermogensbeheer (van tenminste 30% van het vermogen) worden gezien als kritieke uitbestedingen. Ook de fiduciair / coördinator vermogensbeheer en de custodian worden gezien als kritieke uitbestedingen.

Uit bovenstaande opsomming volgt dat de kritiekheid van de uitbesteding samenhangt met de scope van de uitbestede diensten in combinatie met de bruto-risico's van de uitbesteding.

ICT-uitbesteding

De Digital Operational Resilience Act bevat relevante regelgeving die betrekking heeft op de precontractuele- en de contractuele fase van de uitbestedingscyclus. Het fonds maakt onderscheid tussen de uitbesteding van ICT-diensten en niet-ICT-diensten. Binnen deze categorie wordt verder onderscheid gemaakt tussen kritieke en niet-kritieke ICT-uitbestedingspartijen. Het fonds classificeert haar uitbesteding aan de hand van de uitbestedingsrichtlijnen van DNB en DORA tussen niet kritieke ICT-uitbesteding en kritieke ICT-uitbesteding.

Dit wordt verantwoord in het informatieregister. Voor ICT-uitbesteding gelden aanvullende beleidsregels bovenop de algemene bepalingen voor uitbesteding, deze zijn beschreven in bijlage B en E.

Business impactanalyse uitbesteding

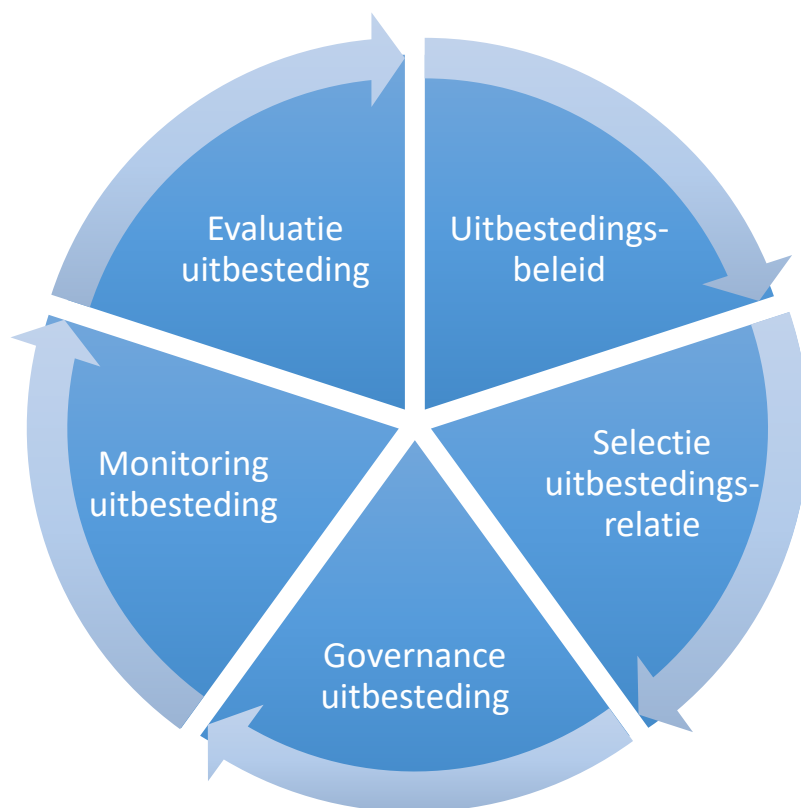
Alvorens activiteiten of processen worden uitbesteed, voert het bestuur van het pensioenfonds een business impactanalyse uit. Op basis van deze analyse wordt het kritische karakter van de uitbestedingsrelatie bepaald. Hierin is opgenomen

1. Een beschrijving van de uit te besteden activiteiten of processen.
2. De te verwachten impact van de uitbesteding van de activiteiten of processen.
3. Een kosten-baten analyse van de uitbesteding van die activiteiten of processen.
4. Een analyse van de financiële, juridische, integriteit, IT, operationele en reputatie gerelateerde risico's en de vereiste toezicht maatregelen.
5. De afspraken over de wijze waarop de uit te besteden activiteiten of processen worden uitgevoerd.
6. De rechten en verplichtingen van zowel het bestuur als de uitbestedingsrelatie.
7. De te verwachten impact van de uitbesteding op duurzaamheid (energieverbruik, klimaat, gezondheid, veiligheid en goed ondernemingsbestuur).

Op basis van de business impact analyse wordt beoordeeld welke stappen van de uitbestedingscyclus worden doorlopen.

2.5 De uitbestedingscyclus

In artikel 143 PW wordt gesteld dat beheersen het hele traject van plannen, besturen, monitoren en bijsturen van doelstellingen en processen omvat. Deze cyclus is ook van toepassing op het uitbestedingsproces van het pensioenfonds en is in figuur 1 weergegeven. De stappen uit de uitbestedingscyclus worden beschreven vanaf hoofdstuk 3.

Figuur 1. Uitbestedingscyclus

3. Uitgangspunten uitbestedingsbeleid

3.1 Algemene randvoorwaarden uitbesteding

- Het uitbestedingsbeleid dat het bestuur naleeft voldoet aan de van toepassing zijnde wet- en regelgeving zoals benoemd in de inleiding van dit document.
- In de uitvoering van haar kernactiviteiten, zijnde het administreren, beheren en uitbetalen van de pensioenen en het vermogensbeheer, staan zowel vertrouwelijkheid als maximale kwaliteit van de dienstverlening voorop. De belangen van (gewezen) deelnemers, uitkeringsgerechtigden en overige belanghebbenden mogen geen gevaar lopen doordat het fonds delen van haar werkzaamheden heeft uitbesteed aan derden.
- Het uitbestedingsbeleid is gericht op het waarborgen van de continuïteit en de constante kwaliteit van de dienstverlening. Hiermee blijven de reputatie en de integriteit van het fonds gewaarborgd.

3.2 Wettelijke restricties t.a.v. uitbesteding

Het bestuur heeft de volgende werkzaamheden op grond van artikel 34 Pensioenwet in samenhang met artikel 12 Besluit uitvoering Pensioenwet niet uitbesteed:

- Taken en werkzaamheden van personen die het dagelijks beleid bepalen, waaronder mede wordt verstaan het vaststellen van het beleid en het afleggen van verantwoording over het gevoerde beleid.
- Werkzaamheden waarvan de uitbesteding de verantwoordelijkheid van het pensioenfonds voor de organisatie en beheersing van bedrijfsprocessen en het toezicht daarop kan ondermijnen.
- Werkzaamheden waarvan de uitbesteding een belemmering kan vormen voor een adequaat toezicht op de naleving van het bij of krachtens de van toepassing zijnde wet- en regelgeving bepaalde.
- Werkzaamheden waarvan de uitbesteding zorgt voor een onnodige toename van het operationele risico. Werkzaamheden waarvan de uitbesteding ertoe leidt dat de continuïteit en toereikendheid van de dienstverlening aan de deelnemers en andere belanghebbenden wordt beperkt.

3.3 Verantwoordelijkheden bestuur

Het bestuur is te allen tijde eindverantwoordelijk voor alle werkzaamheden van het fonds, dus ook voor alle uitbestede werkzaamheden. Het bestuur is verantwoordelijk voor de besluitvorming en het beoordelen van voorstellen door de uitbestedingsrelaties. Het bestuur besluit over het toekennen van mandaten aan de uitbestedingsrelaties. Ook als uitbesteding door uitbestedingsrelaties aan derden plaatsvindt, betekent dit dat het bestuur zicht dient te hebben op de gehele keten van uitbesteding. Het bestuur behoudt volledige zeggenschap over de uitbestede activiteiten of processen.

Verder organiseert het bestuur voldoende countervailing power richting haar uitbestedingsrelaties. Hiertoe worden eisen gesteld aan de deskundigheid en integriteit van de bestuursleden. Daarnaast wordt specifieke deskundigheid ingehuurd bij onafhankelijke derden. Belangrijke voorstellen van de pensioenadministrateur worden mede getoetst door de adviserend actuaris. Belangrijke voorstellen van de coördinator vermogensbeheer worden mede getoetst door de risicomanager.

3.4 Uitgangspunten t.a.v. de uitbestedingsrelatie

De uitbestedingsrelatie handelt in de geest van wat afgesproken is en binnen de mandaten, richtlijnen en grenzen zoals deze contractueel zijn afgesproken. Het contract bevat de rechten en verplichtingen van het bestuur en van de uitbestedingsrelatie. De criteria van het uitbestedingsbeleid komen terug in het contract en

de dienstverleningsovereenkomst. Voorstellen van de uitbestedingsrelatie worden goed beargumenteerd met voor- en nadelen en mogelijke alternatieven zodat het bestuur een weloverwogen besluit kan nemen. De uitbestedingsrelatie stelt het pensioenfonds in staat om blijvend te voldoen aan de van toepassing zijnde wet- en regelgeving. De intentie is dat de uitbestedingsrelatie zoveel mogelijk het ESG- beleid van het fonds volgt, zoals weergegeven in bijlage D. Wij verwachten dat de uitbestedingspartij minimaal een ESG beleid heeft en periodiek rapporteert over haar ESG-beleid.

3.5 Waarborging uitbestedingsproces

Ten aanzien van de selectie van een uitbestedingsrelatie wordt een zorgvuldig proces gevolgd, waarin vooraf duidelijke criteria worden gesteld. Dit proces is nader uitgewerkt in hoofdstuk 4 van dit document. Het bestuur monitort tevens het uitbestedingsproces gedurende de periode van uitbesteding, zodat kwaliteit en continuïteit zijn gewaarborgd.

3.6 Risicobeheersing uitbesteding

Aan uitbesteding is voor het fonds een aantal risico's verbonden. In het risicobeleid is aangegeven hoe de risico's worden beheerst. Daarnaast steunt het bestuur op de interne beheersingsmaatregelen van de uitbestedingsrelaties.

Het bestuur definieert het uitbestedingsrisico als volgt:

Het risico dat de continuïteit, integriteit en/of kwaliteit van de aan derden uitbestede werkzaamheden wordt geschaad, waardoor het bestuur niet of niet voldoende in control is ten aanzien van de uitvoering van de (onder)uitbestede processen.

Het pensioenfonds heeft het uitbestedingsrisico opgenomen als een van de risicocategorieën binnen het niet-financiële risicodomein als onderdeel van het risicobeleid. De risicobereidheid voor het uitbestedingsrisico is "critical", wat wil zeggen dat het bestuur risicomijdend is en voor zeer veilige opties kiest om dit risico te beheersen. Het uitbestedingsrisico zal periodiek in een risicoanalyse door het bestuur worden beschouwd, waarbij eventuele extra beheersmaatregelen zullen worden getroffen.

Het bestuur onderscheidt per uitbestede activiteit de volgende subrisico's:

- Continuïteit bedrijfsvoering: het risico dat de continuïteit van (een deel van) de bedrijfsvoering van het pensioenfonds in gevaar komt als gevolg van ontoereikende financiële soliditeit van de tegenpartij, contractbreuk of het beëindigen van de activiteiten door de tegenpartij.
- Integriteit: het risico dat de reputatie dan wel de financiële positie van het pensioenfonds wordt geschaad als gevolg van het niet integer zijn van de bedrijfsvoering van de partij waaraan werkzaamheden zijn uitbesteed. Hieronder valt ook het risico van ongewenst omgaan met vertrouwelijke gegevens door de tegenpartij en het handelen met voorkennis bij de vermogensbeheerder(s) en het beloningsbeleid van de externe partij.
- Kwaliteit dienstverlening: het risico dat de door de externe partij geleverde kwaliteit van de werkzaamheden niet in overeenstemming is met het door het pensioenfonds gewenste dan wel aan belanghebbenden toegezegde kwaliteitsniveau.

Per uitbestede werkzaamheid brengt het bestuur van het pensioenfonds periodiek de specifieke risico's van de betreffende activiteit en partij in kaart.³ De algemene en specifieke risico's en de getroffen beheersmaatregelen worden periodiek bekeken. De uitbestedingspartijen worden eveneens periodiek

³ Hierbij hanteert het fonds een template wat gebaseerd is op het template van DNB: risicoanalyse-template-uitbesteding-nl.xlsx (live.com)

geëvalueerd. Voor kritieke uitbestedingsrelaties worden de risico's en beheersmaatregelen minimaal jaarlijks beoordeeld.

Uitbestedingsregister

Om de risico's in de gehele keten te kunnen beheersen beschikt het pensioenfonds over een centrale registratie van alle uitbestedingen. Hierbij geldt dat niet alleen het pensioenfonds beschikt over een registratie van de eigen uitbestedingen maar ook dat de belangrijkste uitbestedingspartijen beschikken over een uitbestedingsregister. Op deze wijze is het voor het pensioenfonds mogelijk om inzicht in de keten te verkrijgen en de beheersing hierbinnen. In het uitbestedingsregister zijn onder andere het onderstaande opgenomen:

- de werkzaamheden die zijn uitbesteed en structureel worden ingekocht;
- aan wie de werkzaamheden zijn uitbesteed;
- hoe de afspraken zijn vastgelegd;
- wat de looptijd van de afspraken/overeenkomst is;
- wat de eventuele opzegtermijn is;
- of er sprake is van een toepassing in de cloud en specificatie daarvan.
- Classificatie uitbestedingsrelatie (kritiek / niet kritiek en de BIV-classificatie (zie IT-beleid)⁴)

In het uitbestedingsregister wordt tevens vastgelegd met welke wijze de partij gemonitord wordt en met welke frequentie deze beoordeeld wordt alsmede ook met welke frequentie er een risicoanalyse uitgevoerd dient te worden.

Informatieregister

Het fonds heeft een informatieregister opgesteld, conform DORA, om de gehele ICT-keten van het fonds in zicht te hebben. In dit register worden alle ICT-dienstverleners systematisch volgens de leidraad van DORA gecategoriseerd en tevens gedetailleerd gedocumenteerd.

Dit register wordt herzien bij relevante veranderingen binnen de ICT-uitbesteding van het fonds of, indien er geen wijzigingen zijn, ten minste jaarlijks bijgewerkt. Daarnaast stelt het fonds, indien de toezichthouder hierom verzoekt, het volledige informatieregister of specifieke onderdelen daarvan beschikbaar.

⁴ BIV staat voor Beschikbaarheid Integriteit en Vertrouwelijkheid

4. Selectie uitbestedingsrelatie

Het bestuur van het fonds selecteert onafhankelijke uitvoerders op basis van marktconformiteit in kwaliteit en prijs. Voorafgaand aan een selectieproces wordt daarbij een overzicht van specifieke criteria opgesteld waarop potentiële aanbieders beoordeeld worden. Bij het selectietraject van de uitvoerder wordt rekening gehouden met toekomstige ontwikkelingen ten aanzien van het pensioenfonds en ESG aspecten. Bij complexe en omvangrijke selectieprocessen kan het bestuur zich laten begeleiden door een externe partij. Contracten met dienstverleners worden in principe overeengekomen op basis van een template van het pensioenfonds. Deze template is getoetst door een extern juridisch bureau en getoetst aan de aandachtspunten vanuit de Toezichthouder (De Nederlandsche Bank). Ten slotte zal er een zorgvuldige vastlegging plaatsvinden van het selectieproces en de wijze waarop besluitvorming hierin heeft plaatsgevonden.

4.1 Selectieprocedure uitbestedingsrelatie

De procedure hoe het bestuur tot de keuze van een uitbestedingsrelatie komt wordt hieronder in stappen uiteen gezet:

1. Het bestuur formuleert de criteria naar aanleiding van de business impact analyse zoals omschreven in paragraaf 2.4 voor de meest ideale kandidaat (bijvoorbeeld grootte, kosten, processen efficiënt en volledig, certificering, aansprakelijkheid, beleid over integriteit, etc.). De selectiecriteria voor de uitbestedingsrelaties zijn beschreven in bijlage A. De selectiecriteria voor vermogensbeheerders zijn vastgelegd in het strategisch beleggingsbeleid. Indien het een uitbesteding van een sleutelfunctie betreft zijn de specifieke eisen van geschiktheid en betrouwbaarheid voor de betreffende functie, zoals vastgelegd in het beleidsdocument voor de betreffende functie, onderdeel van de selectiecriteria.
2. Het proces en de planning worden vastgesteld.
3. Het bestuur consulteert stakeholders voor eventuele input op het selectieproces en de criteria.
4. Op basis van de criteria wordt een vragenlijst opgesteld die naar potentiële kandidaten op een longlist wordt verzonden (request for information).
5. De reacties van de potentiële kandidaten worden beoordeeld aan de hand van de criteria, waarna een shortlist wordt vastgesteld.
6. De kandidaten op de shortlist worden uitgenodigd om een offerte voor hun dienstverlening uit te brengen (request for proposal).
7. Aan de hand van de offerte wordt een voorkeurslijst van minimaal 2 partijen vastgesteld.
8. De kandidaten van de voorkeurslijst worden gescreend door onder andere het nagaan van referenties. Bij de screening wordt rekening gehouden met het MVB-beleid van het fonds en het uitsluitingenbeleid.
9. Het beoordelingsproces bevat onder andere de mogelijkheid tot een site visit en, als het belang daartoe aanleiding geeft, een due diligence onderzoek.
10. Over het contract wordt juridisch en prijstechnisch onderhandeld.
11. Als onderdeel van de selectie voert het pensioenfonds een risicoanalyse uit zoals beschreven in paragraaf 3.6. Hierin worden ook de belangrijkste beheersmaatregelen vastgelegd.
12. Na de punten 8, 9 en 10 neemt het bestuur op grond van de criteria een bestuursbesluit met een keuze voor een uitbestedingsrelatie, inclusief onderbouwing.
13. Indien het een uitbesteding van de actuariële-, risicomanagement- of interne audit - sleutelfunctie betreft, stelt het fonds DNB tijdig (voordat de overeenkomst met de derde waaraan de

werkzaamheden worden uitbesteed in werking treedt) in kennis van het uitbesteden van werkzaamheden aan een derde.

14. Materiële (kritieke, belangrijke) uitbesteding worden via het Digitaal Loket Toezicht Uitbestedingen gemeld aan DNB.⁵ Niet materiële uitbestedingen worden achteraf gemeld via de K-staten.

4.2 Eisen uitbestedingsrelatie

De uitbestedingsrelatie die of de uit te besteden activiteit of het proces gaat uitvoeren, voldoet aan de volgende eisen:

1. De uitbestedingsrelatie is aantoonbaar financieel gezond.
2. De uitbestedingsrelatie beschikt over de vereiste operationele en technische vaardigheden, kwaliteitsnormen, goede naam en competentie.
3. De uitbestedingsrelatie waarborgt continuïteit van dienstverlening (waaronder het opstellen en bijhouden van een Business Continuity Plan).
4. De uitbestedingsrelatie voldoet aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) en beschikt over adequate beheersmaatregelen om datalekken te voorkomen.
5. De uitbestedingsrelatie beschikt over een interne compliance-functie.
6. De uitbestedingsrelatie voldoet bij het verlenen van de diensten aantoonbaar aan de sanctiewetgeving.
7. De uitbestedingsrelatie beschikt over adequate procedures en processen voor het omgaan met en respectievelijk het voorkomen van, overtreding van Witwassen & anti-terrorismedinancieringsbepalingen.
8. De uitbestedingsrelatie beschikt over een ISAE 3402 verklaring of een gelijkwaardige certificering of een gelijkwaardige zekerheid. Deze dient van toepassing te zijn op de uitbestede processen.
9. De uitbestedingsrelatie beschikt over de benodigde vergunningen.
10. De uitbestedingsrelatie heeft een adequate procedure voor klachten en geschillen.
11. De verplichting om het bestuur in staat te stellen blijvend te voldoen aan het bij of krachtens de Pensioenwet bepaalde.
12. Op verzoek van de toezichthouder(s) van het fonds worden relevante gegevens ter beschikking gesteld aan deze toezichthouder(s) en informeert de uitbestedingsrelatie het bestuur v hierover.
13. De mogelijkheid voor de toezichthouder om onderzoek ter plaatse te doen of te laten doen bij de uitbestedingsrelatie.
14. De uitbestedingsrelatie onderschrijft de gedragscode van het fonds.
15. De uitbestedingsrelatie accepteert een contract onder Nederlands recht.
16. De uitbestedingsrelatie voert het maatschappelijk verantwoord beleid van het fonds, waaronder een beheerst beloningsbeleid, uit.
17. De uitbestedingsrelatie voldoet aan de eisen die zijn vastgelegd in het IT-beleid van het pensioenfonds (zie IT-beleid).
18. Per type uitbestedingsrelatie zal bij aanvang van een selectieproces en ten behoeve van het opstellen (en evalueren) van de SLA een specifieke checklist worden opgesteld van criteria en onderdelen waar de dienstverlening aan dient te voldoen (zie bijlage A).
19. De uitbestedingsrelatie volgt zoveel mogelijk het ESG beleid, zoals opgenomen in bijlage D.
20. Gedurende de gehele uitbestedingscyclus is de kritische ICT-uitbestedingsrelatie gehouden aan de verplichtingen beschreven in bijlage E.

⁵Zie [Q&A Melding uitbesteding van werkzaamheden bij De Nederlandsche Bank door pensioenfondsen en premiepensioeninstellingen \(dnb.nl\)](#) voor nadere toelichting.

De vereisten aan een uitbestedingscontract zijn opgenomen in bijlage B.

Het bestuur realiseert zich dat bovenstaande eisen niet in alle gevallen volledig realiseerbaar zijn, derhalve dat er gemotiveerd van bovenstaande beleid kan worden afgeweken. Dit betreft met name externe vermogensbeheerders. In het strategisch beleggingsbeleid is een overzicht opgenomen hoe de uitbestedingseisen worden toegepast in de selectie van externe vermogensbeheerders.

4.3 Onderuitbesteding

De uitbestedingsrelaties van het fonds kunnen werkzaamheden ook weer uitbesteden aan andere partijen, die zelf ook weer uitbestedingspartijen hebben enzovoorts. Hiermee ontstaat een keten van uitbesteding. Het uitbestedingsbeleid van het fonds is hierin leidend, ook in geval van onderuitbesteding. Er is sprake van onderuitbesteding indien het fonds geen directe relatie met de betreffende partij heeft. Om in control te zijn op de gehele keten van uitbesteding, geeft het bestuur de volgende eisen mee aan haar uitbestedingsrelaties met betrekking tot onderuitbesteding door de uitbestedingsrelaties.

1. Uitbestedingsrelaties blijven bij inschakeling van onderuitbestedingsrelaties eindverantwoordelijk voor de dienstverlening voor het fonds.
2. Onderuitbesteding moet voldoen aan toepasselijke wet- en regelgeving.
3. Aan het pensioenfonds wordt vooraf toestemming gevraagd voor materiële onderuitbestedingen.
4. De uitbestedingsrelatie heeft een adequaat selectie- en monitoringsproces voor de onderuitbestedingen.
5. Materiële onderuitbestedingen worden meegenomen in het business continuity management van de uitbestedingsrelatie.
6. Het pensioenfonds krijgt inzicht in de onderuitbestedingen en de beheersing van de risico's hiervan door de uitbestedingsrelatie.
7. De uitbestedingsrelatie is volledig verantwoordelijk voor de werkzaamheden die worden uitgevoerd door de onderuitbestedingsrelatie.
8. De uitbestedingsrelatie is aansprakelijk voor het handelen van de onderuitbestedingsrelatie.
9. Bij de selectie houdt de uitbestedingsrelatie zoveel mogelijk rekening met het ESG beleid, zoals weergegeven in bijlage D.
10. Gedurende de gehele uitbestedingscyclus is de kritische ICT-uitbestedingsrelatie gehouden aan de verplichtingen beschreven in bijlage E.

5. Governance uitbesteding

De organisatie van het pensioenfonds heeft uiteraard invloed op de specifieke uitbestedingsrisico's die relevant zijn voor het fonds. De mate en wijze van uitbesteding van diverse activiteiten speelt daarbij een belangrijke rol.

5.1 Organisatie pensioenfonds

Voor een actueel organogram wordt verwezen naar het meest recente jaarverslag, zoals op de website gepubliceerd.

5.2 Governance t.a.v. beheersing uitbestedingsrisico

Het fonds heeft de beheersing van uitbestedingsrisico als volgt georganiseerd. Hierbij dient opgemerkt te worden dat het bestuur te allen tijde eindverantwoordelijk blijft voor de beheersing van het uitbestedingsrisico.

5.1.1. Eerste-lijn

De eerste lijns commissies zijn in eerste lijn verantwoordelijk voor de beheersing van de uitbestedingsrisico's. Hierbij is iedere commissie verantwoordelijk voor de selectie, monitoring en evaluatie van uitbestedingspartijen gerelateerd aan hun expertisegebied. De BAC is hierbij verantwoordelijk voor uitbestedingspartijen gerelateerd aan vermogensbeheer, de PUAC voor uitbestedingspartijen gerelateerd aan pensioenbeheer, de CAC voor uitbestedingspartijen gerelateerd aan communicatie, de FAC voor uitbestedingspartijen gerelateerd aan de financiële administratie.

De PUAC heeft hier een speciale rol aangezien zij het bestuur ook in generieke zin adviseren en ondersteunen t.a.v. de beheersing van het uitbestedingsrisico. Hierbij heeft de PUAC de volgende taken. De PUAC:

- Adviseert het bestuur t.a.v. het uitbestedingsbeleid (minimaal ééns per twee jaar).
- Adviseert het bestuur t.a.v. generieke risico's gerelateerd aan uitbesteding.
- Heeft een coördinerende en adviserende rol t.a.v. de evaluatie van uitbestedingspartijen.

5.1.2. Tweede-lijn

De risicoadviescommissie beoordeelt integraal of het uitbestedingsrisico op een juiste manier beheerst wordt. Hierbij heeft de risicoadviescommissie een signalerende en adviserende rol richting de eerstelijns commissies en het bestuur. Ook kan de risicoadviescommissie adviseren inzake specifieke thema's gerelateerd aan uitbestedingspartijen zoals de beheersing van IT-gerelateerde risico's.

5.1.3. Derde lijn

De internal audit functie heeft als rol om zowel specifieke audits uit te voeren gerelateerd aan uitbestede activiteiten bij uitbestedingspartijen als audits gerelateerd aan de wijze waarop het pensioenfonds zelf uitbestedingsrisico's beheerst.

6. Monitoring uitbesteding

Naast een zorgvuldige selectie van de uitbestedingspartners die voldoen aan de eerder beschreven eisen, dient het uitbestedingsproces gedurende de periode van uitbesteding te worden gecontroleerd, zodat kwaliteit en continuïteit zijn gewaarborgd.

Waarborging van het uitbestedingsproces vindt plaats door gelijktijdig met het afsluiten van de uitbestedingsovereenkomst een service level agreement (SLA), ofwel dienstverleningsovereenkomst (DVO) op te stellen met de uitbestedingsrelatie. Hierin zijn specifieke taken, bemensing, op te leveren producten, kwaliteits- en serviceniveau, tijdsafspraken en boetebedingen beschreven. Indien persoonsgegevens worden verwerkt, wordt een verwerkersovereenkomst opgesteld waarin specifieke taken, bemensing, op te leveren producten, kwaliteits- en serviceniveau, tijdsafspraken en boetebedingen zijn beschreven.

Het pensioenfonds ontvangt onder andere de volgende rapportages en managementinformatie ten behoeve van de monitoring van de uitbesteding:

- Integrale management rapportage (per kwartaal)
- Assurance rapportages (jaarlijks e.g. ISAE / SOC)
- Informatie omtrent relevante certificeringen (jaarlijks e.g. ISO 27001)
- Maand- en kwartaalrapportages inzake beleggingen
- SLA-rapportage pensioenbeheer, vermogensbeheer en bestuursondersteuning (kwartaal)
- Klachtenrapportage pensioenuitvoering (kwartaal)
- Incidentenrapportage (per incident en generiek per kwartaal)
- Risicorapportage niet-financiële risico's
- Kostenrapportage (kwartaal)
- Compliancerapportage (jaarlijks)

7. Evaluatie uitbesteding

Het pensioenfonds en de uitbestedingspartij zijn contractueel overeengekomen om de dienstverlening frequent te evalueren. Deze evaluatie richt zich op de performance (SLA, beleggingsresultaten, kwaliteit van advisering), de kwaliteit van processen en mensen (deskundigheid en competenties) en de kostenontwikkeling.

Aan deze evaluatie liggen verschillende voorbereidende werkzaamheden ten grondslag:

- Beoordeling van de dienstverlening en processen door de bestuurders met het betrokken expertisegebied.
- Beoordeling van de jaarlijkse performance.
- Beoordeling van de uitbestedingscontracten aan de hand van de hiervoor opgestelde vereisten.
- Oordeel van de certificerend actuaris en accountant over de processen.
- ISAE 3402 rapportage, met de persoonlijke toelichting door de accountant die de assurance verklaring afgeeft.
- Evaluatie van de specifieke risicoanalyse op de uitbestedingspartij zoals beschreven in paragraaf 3.6.
- Klanttevredenheidsonderzoek door de uitvoeringsorganisatie.

Ten behoeve van de evaluatie zelf heeft het bestuur een evaluatietemplate vastgesteld. Hierin is o.a. aandacht voor de organisatie, KPI's, klantgerichtheid, risicobeheersing, kosten, en uitbesteding en IT. Aan de relevante commissies en organisaties wordt gevraagd dit evaluatietemplate te vullen.

Als onderdeel van de frequente evaluatie van de uitbesteding besluit het bestuur of een voortzetting van de uitbesteding wenselijk is. Los van de evaluatie kan het bestuur naar aanleiding van andere toetsingsmomenten of incidenten besluiten om een uitbesteding te heroverwegen. Indien het bestuur dan wel de uitvoerende bestuurders tussentijds signalen bereiken dat de afgesproken niveaus van dienstverlening niet worden gerealiseerd of zich (dreigende) incidenten voordoen binnen een uitbestedingspartij zal onverwijld actie worden ondernomen.

8. Huidige uitbesteding en externe inhuur

Het fonds heeft een deel van haar taken uitbesteed. Het fonds heeft een informatieregister opgesteld, zoals bedoeld in DORA, waarin duidelijk is welke diensten zijn uitbesteed.

Bij uitbestedingen wordt onderscheid gemaakt in twee regimes, waarbij de eisen aan de uitbestedingsrelaties en de beheersing van de uitbestedingsrisico's verschilt:

Het zwaardere regime geldt voor partijen waaraan bedrijfskritische activiteiten⁶ en processen zijn uitbesteed. Voor deze partijen is het uitbestedingsbeleid volledig van toepassing.

Het lichtere regime geldt voor partijen waaraan overige activiteiten of processen zijn uitbesteed en voor adviesrelaties. In deze gevallen is het bestuur zich ervan bewust dat niet alle vereisten uit het uitbestedingsbeleid volledig toegepast kunnen worden. Deze relaties worden wel op dezelfde onderdelen beoordeeld, maar de toetsing is minder zwaar en minder frequent (bijvoorbeeld: in plaats van een SLA wordt een lijst van Key Performance Indicators opgesteld en wordt er geen ISAE 3402-rapportage vereist). Voor externe vermogensbeheerders is er een apart template voor toetsing opgesteld. In het uitbestedingsregister is opgenomen wat kritieke en niet kritieke (ICT-)uitbestedingen zijn.

⁶ Dit zijn uitbestedingen welke bij DNB gemeld dienen te worden en daarmee kritisch zijn.

9. Vaststelling uitbestedingsbeleid

9.1 Vaststelling uitbestedingsbeleid

Het bestuur heeft het uitbestedingsbeleid vastgesteld in de bestuursvergadering van 18 oktober 2024. Vanaf deze datum wordt dit beleid toegepast binnen de contracten en de mandaten. Het bestuur kan, mits deugdelijk gemotiveerd, afwijken van het in dit document beschreven beleid. Hierbij geldt het principe “pas toe of leg uit”.

Bijlage A Checklist selectie- en evaluatie uitbestedingsrelaties

In onderstaande tabel is een checklist op hoofdlijnen opgenomen die als basis gehanteerd wordt bij het selecteren en evalueren van uitbestedingsrelaties. Per selectieproces en type uitvoerder zijn aanvullende checks van toepassing. Deze zullen als onderdeel van het selectieproces in de op te stellen 'Request for Proposal' worden opgesteld.

#	Onderwerp	Toelichting check
	<i>Algemeen</i>	
A	Bedrijfsmodel en strategie	- Is de gevraagde dienstverlening binnen de betreffende organisatie een strategisch onderdeel van de bedrijfsvoering? - Zijn er strategische ontwikkelingen die relevant zijn voor de dienstverlening aan Nederlandse pensioenfondsen en specifiek voor het fonds?
B	Klantgerichtheid	- Hoe tevreden is het bestuur over relatiebeheer en account management? Hierbij kunt u denken aan: - Pro-activiteit in advisering - Bereikbaarheid en beschikbaarheid van contactpersonen - Mate van klantgerichtheid van contactpersonen - Mate van mogelijkheden voor maatwerk op onderdelen van de dienstverlening. - Op de hoogte blijven van ontwikkelingen die relevant zijn voor de Nederlandse pensioensector.
C	Ervaring en track record	- Wat is de ervaring van de organisatie met het bedienen van Nederlandse pensioenfondsen? - Is er informatie beschikbaar over de mate van tevredenheid van huidige klanten?
D	Gevraagde dienstverlening en Uitvoering werkzaamheden	- Bij vermogensbeheer: is er een positieve (netto) performance gerealiseerd? - In welke mate is voldaan aan de SLA-afspraken? - Op welke wijze is continuïteit van dienstverlening gewaarborgd? - Op welke wijze geeft de organisatie invulling aan controles van SLA's die de organisaties zelf met derden heeft? - Welke Key Performance Indicatoren hebben betrekking op de dienstverlening en zijn deze opgenomen in de SLA? <i>NB: afhankelijk van de gevraagde dienstverlening worden er bij dit onderdeel aanvullende checks opgesteld bij aanvang van een selectieproces.</i>
E	Rapportages	- Welke periodieke rapportages zijn er beschikbaar? - Zijn alle Key Performance Indicatoren in deze rapportage opgenomen? - Geven de beschikbare rapportages voldoende inzicht in de risico's?

#	Onderwerp	Toelichting check
		Is het mogelijk om maatwerkrapportages te ontvangen?
F	Kosten	- Welke kosten gaan gepaard met de gevraagde dienstverlening? - Is er transparant inzicht in de kosten? - Worden kosten op reguliere basis gerapporteerd?
G	Juridische aspecten	- Zijn er incidenten geweest op het gebied van wet- en regelgeving en/of Compliance overtredingen? - In hoeverre volgt de uitvoeringsorganisatie de voor Nederlandse pensioenfondsen relevante ontwikkelingen op het gebied van wet- en regelgeving en adviseert haar klanten hierover op proactieve wijze? - In hoeverre is de organisatie bereid om te voldoen aan de juridische voorwaarden vanuit het fonds (met name op het gebied van aansprakelijkheid)? - Zijn er specifieke bevindingen geweest vanuit de toezichthouders over de activiteiten, het bestuur en/of andere aspecten van de organisatie? - Wordt aantoonbaar voldaan aan de Sanctiewetgeving?
H	Risicomanagement & Compliance	- Hoe is het 2^e-lijns risicomanagement en compliance ingericht? Is de 2^e-lijnsfunctie vertegenwoordigd in het senior management van de organisatie? - Beschikt de uitvoeringsorganisatie over een integriteitsbeleid en een gedragscode en wordt hier toezicht op gehouden door de Compliance Officer? - Beschikt de uitvoeringsorganisatie over een ISAE 3402-rapportage? Zo niet zijn er andere processen die het bestaan en de werking van interne controles waarborgen? - Beschikt de uitvoeringsorganisatie over adequate procedures en processen voor het omgaan met, respectievelijk het voorkomen van, overtreding van witwassen & anti-terrorismedinancieringsbepalingen?
I	IT-risicobeheersing	- Beschikt de uitvoeringsorganisatie over een Written Information Security Policy (of een vergelijkbaar document) waarin de risicobeheersing van de IT-omgeving wordt beschreven? De onderwerpen datakwaliteit en data-governance moeten hierin zijn geadresseerd. - Het bestuur verlangt van haar uitbestedingspartijen een IT-beleid dat ten minste vergelijkbaar is of strikter dan haar eigen beleid. - De uitvoeringsrelatie maakt gebruik van professionele standaarden op het gebied van IT en informatiebeveiliging (dit zal minimaal de vereisten van DORA omvatten, dat als toezichtskader wordt gebruikt. Hiernaast kan er ook worden gekeken naar CobiT of ISO).

#	Onderwerp	Toelichting check
		De IT-risicobeheersing van de uitvoeringsorganisaties moet tevens voldoen aan de overige vereisten zoals opgenomen in hoofdstuk 9 "Externe richtlijnen IT en informatievoorziening" van het IT-beleid.
J	ESG-beleid	- Beschikt de uitbestedingsrelatie over ESG beleid? - Sluit dit beleid aan met het ESG-beleid van het fonds, zoals beschreven in bijlage D? - Wordt er periodiek over ESG gerapporteerd? - Toetst de uitbestedingsrelatie zowel initieel als periodiek haar onderuitbestedingen op het gebied van ESG? - Staat de uitbestedingsrelatie op de uitsluitingenlijst van het fonds?

Bijlage B Criteria uitbestedingscontract

In het uitbestedingscontract zijn de aard, omvang en beschrijving van de uitbestede werkzaamheden opgenomen. Het bestuur heeft ten aanzien van het uitbestedingscontract een aantal criteria vastgesteld welke minimaal terugkomen in de betreffende overeenkomst:

1. De verantwoordelijkheid van het fonds voor de uitbestede processen is aantoonbaar aanwezig in de overeenkomst;
2. Een heldere omschrijving van de aard en omvang van de uitbestede werkzaamheden alsmede de grenzen. Met betrekking tot ICT-diensten zal het worden vermeld of er sprake is van het uitbesteden van een ICT-dienst die een kritieke of belangrijke functie ondersteunt. Hiernaast bevat het beschrijvingen van het dienstenniveau, met inbegrip van actualiseringen en herzieningen daarvan met kwantitatieve en kwalitatieve prestatiedoelstellingen;
3. Een duidelijke en expliciete taak- en rolverdeling tussen het fonds en de uitbestedingsrelatie, inclusief een beschrijving van de rechten en plichten over en weer;
4. Eisen ten aanzien van financiële stabiliteit, solvabiliteit, certificering, risicomanagement, informatiebeveiliging, datakwaliteit, business continuity en incidentmanagement zijn uitgewerkt in de overeenkomst, waaronder ook afspraken over rapportage, monitoring en controle;
5. Voor zover van toepassing elementen van de richtsnoeren van ESMA/EIOPA ten aanzien van aanbieders van clouddiensten⁷;
6. Een standaardbepaling waaruit blijkt dat de uitbestedingsrelatie zijn medewerkers verplicht in te stemmen om te handelen overeenkomstig alle geschreven compliance procedures en andere wettelijke vereisten en hen daarmee de naleving van dergelijke verplichtingen afdwingt;
7. De verplichting voor de uitbestedingsrelatie om informatie waar de toezichthouder ter uitvoering van zijn wettelijke taak om vraagt rechtstreeks aan de toezichthouder ter beschikking te stellen;
8. De mogelijkheid voor de toezichthouder om onderzoek ter plaatse te doen of te laten doen bij de uitbestedingsrelatie;
9. Recht tot audit voor het fonds zelf;
10. De mogelijkheid voor het fonds om te allen tijde wijzigingen aan te brengen in de wijze waarop de uitvoering door de uitbestedingsrelatie geschiedt;
11. De verplichting voor de uitbestedingsrelatie om het fonds in staat te stellen blijvend te voldoen aan het bij of krachtens van toepassing zijnde wet- en regelgeving bepaalde;
12. Een bepaling waarin is vastgelegd dat de uitbestedingsrelatie de activiteiten niet aan een derde mag uitbesteden zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van het fonds;
13. De wijze waarop de overeenkomst wordt beëindigd, de bijbehorende minimumopzegtermijnen en de wijze waarop wordt gewaarborgd dat het fonds de werkzaamheden na beëindiging van de overeenkomst weer zelf kan uitvoeren of door een andere derde partij kan laten uitvoeren. Nadere uitwerking wordt vastgelegd in een exitplan (zie verderop in deze bijlage);
14. Afspraken met betrekking tot periodieke evaluatie, herziening en escalatie;
15. Afspraken met betrekking tot aansprakelijkheid;
16. Het eigendom van vermogen, gelden, gegevens en systemen is vastgelegd
17. Overzicht van de kosten van de uitbesteding;
18. Afspraken over meerwerk en eenmalige werkzaamheden en de vergoeding daarvan;
19. Consequenties van niet-nakoming van de overeenkomst door de uitbestedingsrelatie;
20. De overeenkomst heeft een duidelijke geldigheidsduur;
21. Rechtskeuze en forumkeuze zijn vastgelegd.

⁷ [esma_cloud_guidelines_nl.pdf \(europa.eu\)](https://esma.cloud.guidelines.nl.pdf)

De uitgangspunten zoals opgenomen in hoofdstuk 3.3 van de checklist uitbesteding door pensioenfondsen uit de “Guidance: uitbesteding door pensioenfondsen” van DNB, worden meegenomen bij het opstellen van een SLA⁸.

In een exitplan (zie punt 13 hierboven) worden tenminste de volgende voorwaarden opgenomen:

- Nog niet voltooide (rechts)handelingen op de beëindigingsdatum zullen zoveel mogelijk door de uitbestedingsrelatie worden voltooid.
- De uitbestedingsrelatie en het fonds doen al datgene wat een deugdelijke beëindiging redelijkerwijs bevordert en laten na hetgeen een deugdelijke beëindiging belet.
- De uitbestedingsrelatie zal na beëindiging van de overeenkomst alle werkzaamheden verrichten die bijdragen aan een zorgvuldige overdracht van de werkzaamheden aan de opvolger.
- Na beëindiging van de overeenkomst en de afwikkeling daarvan worden de in het bezit van de uitbestedingsrelatie zijnde boeken en bescheiden, welke de administratie van het pensioenfonds met betrekking tot de uitbestede werkzaamheden bevatten, aan een door het pensioenfonds aan te wijzen persoon of entiteit overgedragen. Dit geldt ook voor digitale informatie.
- Na beëindiging van de overeenkomst zal de pensioenadministratie van het pensioenfonds door de uitbestedingsrelatie worden overgedragen op een zodanige wijze dat het pensioenfonds in staat is de pensioenregelingen (door een derde) uit te (laten) voeren.
- De uitbestedingsrelatie zal alle partijen met wie de uitbestedingsrelatie krachtens volmacht van het pensioenfonds heeft gehandeld schriftelijk informeren over het einde van de volmacht.
- Het pensioenfonds en de uitbestedingsrelatie zullen in onderling overleg nadere afspraken ter voorziening in de gevolgen van de beëindiging van de overeenkomst vastleggen in een beëindigingsovereenkomst. In de beëindigingsovereenkomst worden met de uitbestedingsrelatie afspraken gemaakt over het overdragen van de administratie, het op verzoek verrichten van additionele werkzaamheden en de financiële afwikkeling daarvan, waaronder de regeling met betrekking tot een finale kwijting ten aanzien van de uitvoering van de beëindigingsovereenkomst.
- Bij afronding van de beëindiging van het exitplan wordt een exitgesprek gehouden met de uitbestedingsrelatie.

Indien het een beëindiging van een uitbesteding van de actuariële-, risicomanagement- of interne audit - sleutelfunctie betreft, stelt het pensioenfonds DNB hiervan in kennis.

De overeenkomsten inzake het gebruik van ICT-diensten zullen,⁹ in aanvulling op de reeds opgesomde verplichtingen, ten minste de volgende verplichtingen bevatten:

- De specifieke regio's of landen waar de overeengekomen of uitbestede functies en ICT-diensten geleverd moeten worden en waar gegevens verwerkt en opgeslagen moeten worden. Hierbij geldt de verplichting voor de ICT-uitbestedingspartner om het pensioenfonds vooraf te informeren als er plannen zijn om de locatie te wijzigen..
- Bepalingen inzake beschikbaarheid, authenticiteit, integriteit en vertrouwelijkheid met betrekking tot de bescherming van gegevens, met inbegrip van persoonsgegevens. De eisen hieromtrent staan beschreven in het IT-beleid van het fonds.

⁸ [guidance-uitbesteding-pensioenfondsen.pdf \(dnb.nl\)](#)

⁹ Indien de uitbestedingsrelatie een financiële entiteit is die onder financieel toezicht staat op basis van een autorisatie/vergunning/registratie, geldt die dienst als gereguleerde financiële dienst en niet als ICT-dienst.

- De verplichting op de ICT-uitbestedingsrelatie om het pensioenfonds zonder extra kosten, of tegen een vooraf bepaalde kostprijs, bijstand te verlenen wanneer zich een incident voordoet dat verband houdt met de aan het pensioenfonds geleverde ICT-dienst.
- De voorwaarden voor deelname aan bewustmakingsprogramma's op het gebied van ICT-beveiliging en opleidingen inzake digitale operationele weerbaarheid van het pensioenfonds door de ICT-uitbestedingsrelatie.

Bijlage C: Inkoopprocedure

Het pensioenfonds hanteert de volgende procedure met betrekking tot inkoop. Zoals benoemt in paragraaf 2.4 wordt inkoop gedefinieerd als het laten leveren van gestandaardiseerde producten door een derde (zoals kantoorinventaris of marktinformatie). Ook specifieke adviesopdrachten (versus doorlopende) kunnen gezien worden als inkoop. Een belangrijk verschil tussen uitbesteding en inkoop is dat bij uitbesteding het pensioenfonds het wenselijk acht om afspraken te maken over de wijze waarop de dienst tot stand komt, bij inkoop worden eisen gesteld aan het product en bepaalt de leverancier hoe deze tot stand komt.

T.a.v. inkoop gelden de volgende richtlijnen:

Bedragen de kosten minder dan circa €20.000,- dan kan een verkort traject doorlopen worden en heeft het Dagelijks Bestuur het mandaat om de inkoop goed te keuren. Gaat de in te kopen activiteit gepaard met een hogere investering dan wordt het gehele proces doorlopen en dient het bestuur de inkoop goed te keuren.

1. De doelstellingen en randvoorwaarden t.a.v. de in te kopen activiteit wordt bepaald. Hierbij worden ook de beoordelingscriteria vastgesteld.
2. Er wordt een (beperkt) marktonderzoek uitgevoerd om te bepalen welke partijen de opdracht mogelijk kunnen vervullen (opstellen longlist).
3. A.d.h.v. intern onderzoek of a.d.h.v. een request for information wordt een short-list opgesteld (bij voorkeur minimaal 3 partijen).
4. De partijen op de short list ontvangen een request for proposal.
5. Indien nodig worden (enkele) partijen uitgenodigd om hun propositie toe te lichten (beauty parade) en / of wordt eventueel additioneel onderzoek uitgevoerd.
6. De partijen worden gescored o.b.v. de beoordelingscriteria, o.b.v. deze beoordeling neemt het bestuur een besluit.

De commissie die verantwoordelijk is voor het betreffende aandachtsgebied gerelateerd aan de in te kopen activiteit is in beginsel verantwoordelijk voor het doorlopen van de stappen.

Bijlage D: ESG beleid

1. Benoeming van bestuurders en niet-uitvoerende bestuurders

Op het moment dat bestuurders en commissarissen voor (her)benoeming worden voorgedragen is het van belang dat bedrijven toelichten waarom dit de meest geschikte kandidaten zijn. Alleen een adequate toelichting stelt aandeelhouders in de gelegenheid om op geïnformeerde wijze te stemmen over de voorgestelde (her)benoeming. Bedrijven moeten ook op een transparante wijze rapporteren over hun diversiteitsbeleid, en hoe het profiel van een voorgestelde (kandidaat) bestuurder past binnen dit beleid.

Ongeacht de bestuursstructuur, moeten de bestuurders en commissarissen hun besluiten baseren op de lange termijn belangen van de vennootschap en haar aandeelhouders. Daarbij dienen zij zich ook rekenschap te geven van de belangen van alle andere bij de vennootschap betrokken stakeholders, zoals de werknemers. We verwachten dat het bestuur handelt in het belang van de aandeelhouders en deze ook beschermt met de volgende maatregelen:

- Voldoende aandacht voor goed ondernemingsbestuur en de rol die aandeelhouders hierbij spelen.
- Het waarborgen van de integriteit van de financiële verslaggeving
- Het vaststellen van een passende beloningsstructuur voor bestuurders van de vennootschap.
- Toezicht en ondersteunen van het management in het bepalen van de strategie
- Het aanpakken van zakelijke kwesties, zoals fusies, overnames en desinvesteringen. Hierbij dient ook rekening te worden gehouden met sociale – en milieu vraagstukken die een impact kunnen hebben op de prestaties alsook reputatie op de lange termijn.

Alle bestuurders moeten in staat zijn om voldoende tijd te besteden aan de raad om hun taken effectief uit te voeren, waaronder enige ruimte voor de situaties waarin een groter dan gebruikelijk tijdsbeslag worden vereist.

Diversiteit

Wij zijn van mening dat het voor ondernemingen van belang is dat er in een raad van bestuur en raad van commissarissen bestuurders zitting hebben met een breed scala aan relevante vaardigheden, competenties en diversiteit aan perspectieven. Op basis van de verschillende achtergronden en inzichten die de bestuurders met zich meebrengen, wordt de discussie gestimuleerd.

Tevens vindt het bestuur het ook van belang dat ondernemingen bij de benoeming van nieuwe uitvoerende bestuurders of commissarissen oog hebben voor de man – vrouw verdeling. In tal van landen zijn de afgelopen jaren zogenaamde vrouwen quota opgenomen in wetgeving of nationale corporate governance codes. In landen waar een vrouwenquotum voor het bestuur is vastgesteld, verwachten wij dat deze door bedrijven wordt nageleefd.

Bedrijven moeten in publiekelijk communiceren over het gevoerde diversiteitsbeleid.

Bezoldiging bestuurders

De beloning van bestuurders bestaat over het algemeen uit de volgende elementen:

1. basissalaris,
2. korte termijn variabele beloning,
3. lange termijn variabele beloning en
4. pensioen.

Het bestuur van het fonds is van mening dat bestuurders van ondernemingen een gepaste beloning voor hun taken en verantwoordelijkheden mogen ontvangen. Tegelijkertijd zijn wij wel voorstander van een gematigd beloningsbeleid aan de top. Het is van belang dat het beloningsbeleid voor bestuurders niet te veel uit de pas loopt met de ontwikkelingen op de werkvloer. Als het gaat om beloningspraktijken dienen bestuurders als voorbeeld voor de andere werknemers van het bedrijf.

Het beloningsbeleid voor het bestuur dient te worden afgestemd op de lange termijn strategie van de onderneming en de bijbehorende doelstellingen. De variabele beloning van bestuurders moet waarde creatie stimuleren binnen bedrijven, maar tegelijkertijd moet ook rekenschap worden gegeven van de sociale- en milieu prestaties van de onderneming. De structuur van de beloning moet de bedrijfscultuur versterken, niet ondermijnen. Er moet worden voorkomen dat bestuurders een variabele beloning ontvangen voor het nemen van ongepaste risico's die niet passen binnen het risicoprofiel van een onderneming.

De variabele beloning moeten zijn gebaseerd op duidelijke en uitdagende prestatiedoelstellingen waarover de onderneming transparant communiceert. Het beleid ten aanzien van de variabele beloning moet dusdanig zijn ingericht dat er meer nadruk ligt op de lange termijn variabele beloning dan op de korte termijn variabele beloning. Wij zijn geen voorstander van speciale eenmalige bonussen voor prestaties die kunnen worden beschouwd als onderdeel van de reguliere verantwoordelijkheden van de uitvoerende bestuurders. Ook moet aan nieuwe bestuurders geen eenmalige welkomstbonus worden uitgekeerd.

Milieu, sociale en ethische kwesties

Wij vinden het van belang dat ondernemingen de gevolgen van zakelijke activiteiten voor het milieu onderkennen. Tevens dienen ondernemingen een goed sociaal beleid te voeren, waarbij veel aandacht wordt besteed aan werknemersrechten maar ook mensenrechten in de regio's waar zaken wordt gedaan.

Een belangrijke richtlijn voor ondernemingen is de UN Global Compact. Hierin wordt uiteengezet dat bedrijven een adequaat beleid moeten hebben ten aanzien van mensenrechten, arbeidsrechten, het milieu maar ook op het gebied van corruptie en omkoping. Het bestuur verwacht van alle ondernemingen waarmee (indirect) zaken wordt gedaan dat zij een adequaat beleid hebben ten aanzien van deze aandachtsgebieden en hier ook naar handelen. Indien er sprake is van grote misstanden bij een onderneming op bijvoorbeeld het gebied van mensenrechtenbeleid, heeft dit een impact op de reputatie en kan tot verlies van klanten leiden. Indien er sprake is van misstanden bij ondernemingen op het gebied van milieu -, sociale en of ethische kwesties, moet dit door de commissarissen expliciet worden meegenomen bij het toekennen van variabele beloning aan uitvoerende bestuurders.

Niet-financiële bedrijfsrapportage

Het lange termijnsucces van een onderneming in het complexe economische, ecologische en sociale landschap van vandaag de dag, is in grote mate afhankelijk van factoren die niet terug te vinden zijn in de jaarrekening van ondernemingen. Daarom is het van groot belang dat ondernemingen ook rapporteren over niet-financiële informatie die relevant is voor de waardeontwikkeling en competitieve positie van de onderneming. Dit betreft onder meer de impact van klimaatverandering op de bedrijfsstrategie, het beheren van de toeleveringsketen (supply chain), maar ook de aanpak van een bedrijf om haar intellectueel en menselijk kapitaal te beschermen.

Het fonds is van mening dat een goede rapportage over het ESG beleid van ondernemingen, in combinatie met financiële informatie, een waardevol inzicht geeft in de algehele kwaliteit van het management. Goed ondernemingsbestuur betekent dat management in staat is om tijdig in te spelen op relevante ontwikkelingen.

2. Klimaatbeleid

Het pensioenfonds heeft een Beleid Duurzaam Beleggen opgesteld en geïmplementeerd. Binnen het beleid is een aantal thema's geïdentificeerd die vanuit risico, rendement en maatschappelijk perspectief materieel zijn. Eén van de thema's is klimaatverandering. Wij vinden het thema dermate relevant dat we binnen ons uitbestedingsbeleid apart aandacht besteden aan het onderwerp.

Maatschappelijk verantwoord ondernemen en duurzaamheid vormen een integraal uitgangspunt bij het uitbestedingsbeleid. Wij vullen dit principe in binnen alle onderdelen van de uitbestedingsketen waarbinnen dit mogelijk is. Uiteindelijk draagt dit ook bij aan een betere leefomgeving voor de achterban. Wij hebben de ambitie om meer te doen dan wettelijk verplicht is. De mening van de achterban weegt mee bij de bepaling van het duurzaamheidsbeleid. Wij onderschrijven de PRI en hebben het IMVB Convenant en het Nederlands Klimaatakkoord ondertekend en geven hier uitvoering aan in ons duurzaamheidsbeleid.

Vanuit deze overtuiging heeft het fonds besloten een klimaatbeleid te formuleren. Klimaatverandering zal ervoor zorgen dat ondernemingen en landen geconfronteerd worden met de gevolgen van opwarming. De gevolgen kunnen negatief maar ook positief zijn en liggen op het vlak van extreme weersomstandigheden, technologische transitie, regelgeving en veranderend consumentengedrag. De mate waarin landen en ondernemingen in staat zijn om de risico's die hiermee gepaard gaan te beheersen en de kansen ervan te benutten zal het maatschappelijke maar ook het financiële succes bepalen. Het klimaatakkoord van Parijs (2015) en het Nederlandse klimaatakkoord (2019) en de daarbij passende doelstellingen vormen voor het fonds een belangrijk richtsnoer voor beoordelen het gedrag van landen en ondernemingen.

Wij hebben de volgende overtuigingen ten aanzien van klimaatverandering:

- Klimaatverandering is voor het pensioenfonds relevant vanuit een risico-rendement als ook een maatschappelijk perspectief.
- Ondernemingen dragen bij aan klimaatverandering door zowel hun directe als indirecte CO₂-uitstoot;
- Ondernemingen kunnen vanuit verschillende perspectieven aan klimaatrisico's zijn blootgesteld, waaronder fysieke risico's, regelgeving, technologische ontwikkelingen en veranderend consumentengedrag. Wij vinden de effecten van een technologische transitie het meest relevante risico;
- De inzichten in beleggingsimplicaties van klimaatverandering zijn nog niet uitgekristalliseerd en nog steeds in ontwikkeling;
- Wij kunnen meer bereiken door een actieve dialoog en stembeleid gericht op CO₂-reductie, dan door op voorhand uitsluiting van CO₂-intensieve sectoren.

2.2.1 Doelstelling en ambitie van klimaatbeleid

De doelstelling van het klimaatbeleid is tweeledig. Enerzijds stelt het ons in staat om de beleggingskansen en -risico's die voortvloeien uit klimaatverandering op structurele wijze in ons beleggingsbeleid te integreren. Daarnaast willen wij ons binnen onze invloedssfeer inspannen om een bijdrage te leveren aan de energietransitie en aan het verminderen van wereldwijde CO₂-uitstoot. Hierbij vormen het klimaatakkoord van Parijs en het Nederlandse klimaatakkoord belangrijke uitgangspunten. Wij zullen het Nederlandse Klimaatakkoord voor de financiële sector ondertekenen om commitment uit te spreken aan de benodigde klimaatdoelen.

3. Klimaat Actieplan

Het pensioenfonds heeft het commitment aan het Nederlandse klimaatakkoord voor de financiële sector in augustus 2020 ondertekend. Hiermee is het een inspanningsverplichting aangegaan om te onderzoeken in

welke mate het binnen de eigen invloedssfeer als institutionele belegger een actieve bijdrage kan leveren aan realisatie van de doelstellingen van het Klimaatakkoord van Parijs.

Met ondertekening van het klimaatakkoord erkennen de fondsen een inspanningsverplichting ten aanzien van de volgende vier onderwerpen:

1. De betrokken partijen nemen deel aan de **financiering van de energietransitie** en aanvaarden hiertoe een inspanningsverplichting binnen de kaders van wet & regelgeving en de risico-rendementsdoelstellingen. Waar nodig en nuttig worden samen met Invest-NL en andere relevante partijen de financieringsmogelijkheden voor verduurzaming geoptimaliseerd.
2. De partijen ondernemen actie om het **CO2-gehalte** van hun relevante financieringen en beleggingen te meten. Vanaf het boekjaar 2020 rapporteren zij daarover publiekelijk in de vorm die voor hun het meest passend is. De partijen kunnen hun eigen methodiek kiezen maar verbinden zich aan een proces om onderling ervaringen te delen, resultaten vergelijkbaar te maken en stappen te zetten om de meting te verbeteren en te verdiepen. Daarbij wordt aansluiting gezocht bij de internationale ontwikkelingen en standaarden op dit gebied.
3. Uiterlijk in 2022 maken de partijen hun actieplannen inclusief reductiedoelstellingen voor 2030 bekend voor al hun relevante financieringen en beleggingen. De partijen zullen toelichten welke acties zij nemen om bij te dragen aan het klimaatakkoord van Parijs. Dit kan een combinatie zijn van benaderingen waaronder CO2-reductiedoelstellingen voor de portefeuille waar dat mogelijk is, engagement, en financieringen van CO2-reducerende projecten.
4. Dit commitment maakt integraal onderdeel uit van het Klimaatakkoord. Partijen organiseren jaarlijks overleg met alle betrokkenen over de voortgang van de uitvoering van de afspraken.

Bijlage E: Kritieke ICT-uitbesteding

Deze bijlage vormt een aanvulling op de vereisten, processen en criteria uiteengezet in dit beleid. De vereisten uiteengezet in deze bijlage hebben betrekking op de gehele uitbestedingscyclus van de kritieke ICT-uitbesteding.

Aanvullende eisen risicobeoordeling

Voordat een contractuele overeenkomst met een kritieke ICT-uitbestedingsrelatie wordt aangegaan, voert het fonds, naast de risicobeoordeling zoals aangegeven in het beleid, een aanvullende risicobeoordeling uit. Deze beoordeling richt zich specifiek op de impact van het leveren van ICT-diensten die kritieke of belangrijke functies ondersteunen door ICT-uitbestedingsrelaties op het pensioenfonds en al haar risico's, inclusief:

- Risico's verbonden aan waar de locatie van de gegevens wordt verwerkt en opgeslagen en de locatie van de ICT-uitbestedingsrelatie; en
- ICT-concentratierisico's binnen het pensioenfonds.

Daarnaast beoordeelt het pensioenfonds op de vervangbaarheid van de uitbestedingsrelatie.

Due diligence onderzoek

Voordat een contractuele regeling met een kritieke ICT-uitbestedingsrelatie wordt aangegaan, voert het fonds een due diligence onderzoek uit. Dit onderzoek omvat ten minste een van de volgende processen:

- Het beoordelen van audit-rapportages gerelateerd aan informatiebeveiliging in de breedste zin van het woord, voor zover relevant in het kader van DORA:
 - Het uitvoeren van audits of onafhankelijke beoordelingen door het pensioenfonds zelf of in opdracht daarvan;
 - Het gebruik door het pensioenfonds van onafhankelijke auditrapporten die namens de uitbestedingsrelatie zijn opgesteld; en/ of
 - Het inzien van auditrapporten van de interne auditfunctie van de uitbestedingsrelatie;
- Het overwegen van relevante, passende certificeringen van derden; en/of
- Het raadplegen van andere relevante beschikbare informatie of aanvullende informatie die door de uitbestedingsrelatie wordt verstrekt.
- de reikwijdte van de certificeringen of auditrapporten dekken de systemen en sleutelcontroles die door het pensioenfonds zijn geïdentificeerd, en leeft relevante regelgevende vereisten na;
- de inhoud van de certificeringen of auditrapporten is door het bestuur beoordeelt en geeft aan dat de rapporten of certificeringen niet verouderd zijn;
- belangrijke systemen en controles worden gedekt in toekomstige versies van de certificering of het auditrapport;
- tevredenheid betreffende de bekwaamheid van de certificerende of auditerende partij; en
- tevredenheid betreffende kwaliteit van de audits en certificeringen.

Belangenconflict

Het pensioenfonds past maatregelen toe om daadwerkelijke of potentiële belangenconflicten te identificeren, te voorkomen en te beheren die voortvloeien uit het gebruik van de kritieke ICT-uitbestedingsrelatie voordat relevante contractuele regelingen worden aangegaan en zorgen voor een voortdurende monitoring van belangenconflicten.

Onderuitbesteding

Onderuitbesteding is alleen toegestaan als de uitbestedingsrelatie een grondige due diligence heeft uitgevoerd. Er wordt onder meer geëvalueerd op:

- de digitale operationele veerkracht en financiële soliditeit van het pensioenfonds, rekening houdend met de mogelijkheid van falen bij de onderuitbesteding;

- concentratierisico's;
- risico's verbonden aan de locatie waar de gegevensverwerking plaatsvindt; en
- audit en monitoring obstakels.

Het pensioenfonds voert jaarlijks evaluaties, zoals verplicht gesteld onder DORA, uit om mogelijke veranderingen in hun bedrijfsomgeving te identificeren. Dit omvat, maar is niet beperkt tot, veranderingen in de ondersteunde bedrijfsfuncties en risicobeoordelingen, waaronder ICT-bedreigingen, concentratierisico's en geopolitieke risico's.

Contractuele voorwaarden

De overeenkomsten inzake het gebruik van ICT-diensten die kritieke of belangrijke functies ondersteunen, bevatten in aanvulling op de verplichtingen opgesomd in Bijlage B van het Uitbestedingsbeleid, ten minste de volgende elementen:

- de verplichting van of het meewerken bij het testen van de digitale operationele weerbaarheid;
- de verplichting voor de kritieke ICT-uitbestedingsrelatie om deel te nemen aan en volledig mee te werken bij de Threat-Led Penetration Testing¹⁰ van het pensioenfonds en/of assurance over de uitkomsten aan het fonds te verlenen;
- de melding van ernstige ICT-gerelateerde incidenten en van significante cyberdreigingen aan de bevoegde autoriteiten;
- de verplichting op de kritieke ICT-uitbestedingsrelatie om een grondig due diligence onderzoek uit te (laten) voeren alvorens een onderuitbestedingsovereenkomst te sluiten;
- de verplichting van de uitbestedingsrelatie om in de contracten met de onderuitbesteders zowel de locatie waar de data wordt opgeslagen en verwerkt te specificeren, als een clause over het eigendom van de data op te nemen;
- de garantie van de kritieke ICT-uitbestedingsrelatie om de continue levering van de ICT-diensten die kritieke of belangrijke functies ondersteunen te waarborgen. Dit geldt ook in het geval van falen door een onderuitbesteder om aan zijn serviceniveaus of enige andere contractuele verplichtingen te voldoen;
- Bij aanzienlijke wijzigingen in de onderuitbestedingssovereenkomst is het de verplichting van de kritieke ICT-uitbestedingsrelatie om het pensioenfonds tijdig op de hoogte te stellen. Dit stelt het pensioenfonds in staat om een risicobeoordeling uit te voeren en eventuele wijzigingen voor te stellen. De kritieke ICT-uitbestedingsrelatie mag de substantiële wijzigingen alleen implementeren nadat het pensioenfonds de wijzigingen heeft goedgekeurd of niet heeft tegengesproken aan het einde van de kennisgevingsperiode;
- het recht om de prestaties van de kritieke ICT-uitbestedingsrelatie permanent te monitoren:
 - onbeperkte rechten van toegang, inspectie en audit door het pensioenfonds of een daartoe aangestelde derde partij alsook door de bevoegde autoriteit, en het recht om ter plaatse kopieën van relevante documenten te maken indien deze cruciaal zijn voor de activiteiten van de uitbestedingsrelatie, waarbij de doeltreffende uitoefening van dit recht niet wordt belemmerd of beperkt door andere contractuele overeenkomsten of ander uitvoeringsbeleid;
 - het recht om andere garantieniveaus overeen te komen indien de rechten van andere cliënten worden aangetast;
 - de verplichting van de kritieke ICT-uitbestedingsrelatie om de onderuitbestedingsrelaties te monitoren en rapportages te leveren aan het pensioenfonds;
 - de verplichting van de kritieke ICT-uitbestedingsrelatie om in het contract met de onderuitbestedingsrelatie een incidenten response plan, BCP en SLA gelijk te trekken aan het contract met het pensioenfonds;
 - de verplichting van de kritieke ICT-uitbestedingsrelatie om in het contract met de onderuitbestedingsrelatie het fonds en relevante bevoegde en toezichhoudende autoriteiten

¹⁰ Testen waarbij de cyberweerbaarheid van een organisatie wordt getest door tactieken, technieken en procedures van echte dreigingsactoren na te bootsen.

ten minste dezelfde audit-, informatie- en toegangsrechten verkrijgt als beschreven in de overeenkomst tussen het fonds en de kritieke ICT-uitbestedingsrelatie.

- Het fonds heeft het recht om de overeenkomst onmiddellijk te beëindigen als:
 - de diensten van de uitbesteding de kwaliteit van de SLA structureel niet behalen;
 - wanneer de kritieke ICT-uitbestedingsrelatie een ICT-dienst die een kritieke of belangrijke functie ondersteunt, onderuitbestedt, wat volgens de overeenkomst met het fonds niet is toegestaan; en
 - er materiële wijzigingen zijn in de overeenkomst tussen de kritieke ICT-uitbestedingsrelatie en de onderuitbestedingsrelatie ondanks het bezwaar van het fonds, of zonder goedkeuring van het fonds binnen de voorafgaande kennisgevingsperiode.
- het hebben van exitstrategieën:
 - waarin de kritieke ICT-uitbestedingsrelatie de levering van de respectieve functies of ICT-diensten zal blijven voortzetten, teneinde het risico op verstoring bij de financiële entiteit te beperken of voor een doeltreffende afwikkeling en herstructurering te zorgen;
 - waarbij rekening wordt gehouden met onvoorziene en aanhoudende serviceonderbrekingen, ongepaste of mislukte servicelevering of de onverwachte beëindiging van een relevante contractuele regeling; en die periodiek worden herzien en getest.

Bijlage 5: Beleggingsovertuigingen

Het vastleggen van de beleggingsovertuigingen verbetert de kwaliteit, consistentie en de transparantie van het gevoerde beleid. Uitgangspunten en principes kunnen in de tijd wijzigen, door nieuwe inzichten, ontwikkelingen en wijzigingen in wet- en regelgeving. Op drie-jaarlijks basis evalueren wij de beginselen en indien wenselijk passen wij deze aan. Ten behoeve van de beoogde transitie naar de Solidaire Premiereregeling onder WTP, zijn onderstaande investment beliefs in 2024 geëvalueerd. Hieruit komen geen materiele wijzigingen inzake de werking van financiële markten voort, maar wordt wel aangesloten bij de relevante beleidskaders onder WTP. De aanpassingen zijn vastgelegd in o.a. het Implementatieplan WTP en van kracht op het moment dat de transitie wordt uitgevoerd (op zijn vroegst 1/1/2026). In 2025 blijven de onderstaande Investment Beliefs van kracht. Hieronder vatten wij de beleggingsovertuigingen kort samen.

1. *Verplichtingenstructuur en risicohouding*

Wij beheren de beleggingen in samenhang met de structuur van de verplichtingen met als uitgangspunt dat het balansrisico in lijn is met de onze risicohouding.

De strategische assetallocatie heeft de grootste impact op het risicoprofiel en het rendement van de beleggingen. Het is derhalve van groot belang dat wij de strategische asset-allocatie afstemmen op de structuur van de verplichtingen (de passivazijde van de balans). Hierbij maken wij onderscheid tussen de matchingfunctie en returnfunctie van de beleggingen. De matching portefeuille heeft primair tot doelstelling het afdekken van het renterisico van de verplichtingen (en in mindere mate het genereren van additioneel rendement). De returnportefeuille heeft tot doelstelling het genereren van additioneel rendement t.o.v. het rendement op de verplichtingen.

2. *Beleggingshorizon*

De verplichtingen van het pensioenfonds hebben een lange termijn karakter en wij houden hiermee rekening bij de samenstelling van de beleggingsportefeuille.

Dit betekent dat wij beleggingscategorieën beoordelen op basis van hun lange termijn verwachte karakteristieken en dat er ruimte is voor illiquide beleggingscategorieën in de portefeuille. Op basis van een driejaarlijkse ALM-studie bepalen wij de strategische asset allocatie. Via het jaarlijkse beleggingsplan verfijnen wij de portefeuille verder binnen de kaders van het risicoprofiel. Hierbij spelen middellange termijn verwachtingen (horizon 1-5 jaar) ook een rol.

3. *Risicopremies*

In een markteconomie wordt het nemen van risico naar verwachting beloond met een risicopremie.

Wij geloven dat er voor marktrisico, kredietrisico en liquiditeitsrisico premies kunnen worden ontvangen en willen daarvan gebruik maken in het beleggingsbeleid. Dit is de basis voor het beleggen in zakelijke waarden, kredietobligaties en illiquide beleggingen. Wij geloven niet in een structurele premie voor grondstoffenrisico, aangezien een belegging in grondstoffen geen economische activiteit met zich meebrengt.

4. *Actief beleid*

Wij geloven dat markten niet volledig efficiënt zijn. Extra rendement vanuit actief beleid is echter geen vanzelfsprekendheid.

Door gebruik te maken van marktinefficiënties kunnen wij extra rendement behalen, bijvoorbeeld door de keuze van slimme benchmarks of factoren of via een actieve manager. Voor elke actieve strategie wegen wij de verwachte voordelen kritisch af tegen de kosten en de risico's. Er is geen reden om op voorhand 'actief tenzij' of 'passief tenzij' aan te houden. Afhankelijk van de beleggingscategorie en mogelijke partners maken wij de keuze voor actief versus passief beleid.

5. Diversificatie

Wij zijn van mening dat spreiding over meerdere beleggingscategorieën en risicobronnen bijdraagt aan een stabiele ontwikkeling van de dekkingsgraad.

Diversificatie is een uitgangspunt bij de inrichting van de portefeuille. Hierbij kijken wij wel kritisch naar de verwachte diversificatievoordelen, omdat verschillende beleggingscategorieën in praktijk afhankelijk kunnen zijn van dezelfde onderliggende risicobronnen en correlaties oplopen in negatieve marktomstandigheden. Wij kijken ook kritisch naar (te) kleine allocaties (minimaal 2,5%).

6. Duurzaamheid

Wij verwachten van duurzame beleggingen op lange termijn een betere rendement/risico verhouding dan van niet-duurzame beleggingen. Wij geloven dat beleggingen alleen goed kunnen renderen als samenlevingen zich goed kunnen ontwikkelen.

Maatschappelijk verantwoord beleggen en duurzaamheid vormen een integraal uitgangspunt bij het beleggingsbeleid. Wij vullen dit principe in binnen alle onderdelen van de beleggingsportefeuille waarbinnen dit mogelijk is. Uiteindelijk draagt dit ook bij aan een betere leefomgeving voor de achterban. Wij hebben de ambitie om meer te doen dan wettelijk verplicht is. De mening van onze achterban weegt mee bij de bepaling van het duurzaamheidsbeleid. Wij onderschrijven de PRI en hebben het IMVB Convenant en het Klimaatcommitment van de Nederlandse financiële sector (2020) ondertekend en geven hier uitvoering aan in ons duurzaamheidsbeleid. Het fonds classificeert zich als SFDR artikel 8.

7. Complexiteit en implementatie

Wij zijn van mening dat wij de karakteristieken van een beleggingscategorie of -strategie goed moeten doorgronden, alvorens tot daadwerkelijke belegging over te gaan.

De capaciteit en het kennisniveau van het bestuur en de organisatie daaromheen moeten in overeenstemming zijn met de complexiteit van het beleggingsbeleid. Bij het beoordelen van beleggingen zijn zowel kwantitatieve als kwalitatieve karakteristieken van belang. Een te hoge complexiteit kan een reden zijn om niet in een categorie of strategie te beleggen. Wij hebben een voorkeur voor discretionair beheer omdat wij hierdoor meer zeggenschap hebben in de beleggingsrichtlijnen, waaronder het MVB-beleid. Vanwege BTW-voordeel, kosten en andere implementatieaspecten kiezen wij voor sommige beleggingen toch voor fondsen. Wij zien de Coördinator Vermogensbeheer als een strategische sparringpartner. Wij verwachten van de Coördinator Vermogensbeheer dat hij kritisch meedenkt met het fonds, echter het bestuur neemt uiteindelijk de besluiten.

8. Kosten

De kosten van het vermogensbeheer moeten in overeenstemming zijn met de geleverde diensten en het gelopen aansprakelijkheidsrisico.

Schaalgrootte moet zich vertalen in lagere kosten. Wij staan kritisch tegenover het gebruik van performance related fees omdat deze kunnen aanzetten tot ongewenst gedrag. Bij het gebruik van performance related fees moet sprake zijn van gelijkgerichte belangen. Wij verwachten volledige transparantie van vermogensbeheerders over de kosten die zij maken, zowel de beheer- als de transactiekosten. Wij hebben een kostenbeleid geformuleerd om invulling te geven aan dit beleggingsbeginsel.

9. Dynamiek in het beleggingsbeleid

Risicopremies, volatiliteiten en correlaties variëren door de tijd. Wij houden hiermee rekening bij de jaarlijkse beleggingsplancyclus.

Wij zijn kritisch over het kunnen voorspellen van financiële markten en de toegevoegde waarde van korte termijn tactisch beleid. Wij implementeren de dynamiek in het beleggingsbeleid op middellange termijn derhalve via een gestructureerd proces en binnen het strategische risicoprofiel. Wij volgen gedurende het jaar belangrijke economische variabelen.

10. Renterisico

Wij geloven dat er op lange termijn een evenwichtsniveau van de rente bestaat, maar dat dit evenwichtsniveau kan variëren door de tijd en moeilijk is te voorspellen.

Hierbij past in de basis een hoge mate van rente-afdekking. Vanwege inflatierisico en implementatierisico's is de rentehedge wel lager dan 100%. Als de rente sterk afwijkt van het evenwichtsniveau dan kan via het aanpassen van de rentehedge geprofiteerd worden van de verwachte terugkeer naar het evenwichtsniveau.

11. Valutarisico

Valutarisico wordt op lange termijn niet beloond, maar (volledige) afdekking is niet altijd wenselijk

Bij deze uitgangspunten hoort een hoge mate van valuta-afdekking. Vreemde valuta (zoals USD) kunnen in stress situaties wel enige bescherming bieden (flight to quality). Het kostenaspect wordt ook meegewogen bij de keuze voor de mate van valuta-afdekking. Voor kleine valuta exposures en emerging markets wegen de kosten van afdekking niet op tegen de risicoreductie.

12. Risicomanagement

Wij geloven dat via integraal risicomanagement risico's beheerst kunnen worden en de kwaliteit van het beslissingsproces wordt verbeterd. Wij geloven niet in het automatisch aanpassen van risico als de dekkingsgraad verandert.

Als de dekkingsgraad zodanig daalt dat de risico's hoger worden dan de risicohouding, dan willen wij op het moment zelf inschatten wat de beste reactie is en hierbij gebruik maken van scenario analyse. Als de dekkingsgraad zodanig stijgt dat het risico niet meer nodig is, overwegen wij een verlaging van het risicoprofiel. Aangezien ook risicoinschattingen met onzekerheid zijn omgeven en het fonds een lange termijn belegger is, willen wij gedurende het jaar normaliter geen grote wijzigingen in het risicoprofiel doorvoeren. Materiële wijzigingen worden afgestemd met de sociale partners.

13. Transparantie

Wij geloven dat transparantie leidt tot een beter risicobeheer.

Om die reden eisen wij van de managers zo veel mogelijk inzicht in de portefeuille, de gevolgde strategie, de transacties, de operationele inrichting en de beloningsstructuur van de manager. Deze punten wegen wij mee bij de selectie van beleggingscategorieën en managers, samen met andere aspecten zoals kosten, rendement, risico en duurzaamheid. Wij beleggen niet in hedge funds vanwege het gebrek aan transparantie, de hoge kosten, te ruime beleggingsrichtlijnen, MVB-issues en reputatierisico's.

14. Derivaten

Wij geloven niet in de inzet van derivaten, anders dan voor risicoreductie en/of efficiënt portefeuillebeheer.

Via derivaten kunnen wij risico's efficiënt reduceren. Vanwege de complexiteit beleggen wij bij voorkeur alleen via de meest gangbare en lineaire derivaten, zoals renteswaps en valutatermijntransacties.

15. Leverage

Wij geloven dat een hoge mate van leverage in de portefeuille tot extra risico's en hoge kosten leidt.

Een matig gebruik van leverage kan voor een efficiënter portefeuillebeheer zorgen (zoals bijvoorbeeld door het gebruik van renteswaps in de matching portefeuille). Enige mate van leverage is daarom wel toegestaan, bijvoorbeeld binnen de vastgoedfondsen.

16. Extern tenzij

Wij hanteren de richtlijn 'extern tenzij' bij de uitbesteding van het vermogensbeheer.

Dit houdt in dat wij alleen mandaten door de coördinator vermogensbeheer laten beheren indien kan worden aangetoond dat deze als vermogensbeheerder ten minste dezelfde toegevoegde waarde kan bieden in vergelijking met externe vermogensbeheerders. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn bij passief beheer.

17. Governance

Wij geloven dat een duidelijk governanceframework voor een goede scheiding van taken en verantwoordelijkheden zorgt.

Wij worden op het gebied van balansrisico's en het beleggingsbeleid ondersteund door adviseurs. Het management van bepaalde beleggingen wordt via een Coördinator Vermogensbeheer uitbesteed aan externe managers. Wij zien toe op de gemaakte keuzes van de Coördinator Vermogensbeheer en wij monitoren de Coördinator Vermogensbeheer en de prestaties van de externe managers.

Bijlage 6 Strategische asset allocatie

In de strategische asset allocatie is de portefeuille nader verdeeld over deelcategorieën. Per deelcategorie is een benchmark vastgesteld. In onderstaande tabel is dit weergegeven.

Categorie	ALM mix	SAA	Benchmark
Matchingportefeuille		41,4%	40,3%
Nominale matching		23,9%	24,4%
			Benchmarkrendement = portefeuillerendement
Liquiditeit*		2,7%	€STR
Kredietobligaties laagrentend		17,5%	13,2%
Green Bonds		2,5%	Bloomberg MSCI Euro Green Bond Index
Bedrijfsobligaties		5,2%	Markit iBoxx Euro Corporate Bond Index
NL Woninghypotheek		5,5%	Barcap Global Treasury Netherlands Index
Returnportefeuille		58,6%	59,7%
<i>Hoogrentende Obligaties</i>		<i>14,9%</i>	<i>14,9%</i>
Hoogrentende Bedrijfsobligaties		5,5%	US High Yield Master II Constrained
Obligaties Opk Markten HC		4,0%	JPM EMBI Global
Obligaties Opk Markten LC		5,4%	JPM GBI-EM Global Diversified
<i>Aandelen</i>		<i>32,5%</i>	<i>32,8%</i>
Wereldwijd		28,1%	MSCI World Climate Change Net
Opk Markten		4,7%	MSCI Emerging Mkts Free Net
<i>Onroerend Goed</i>		<i>11,2%</i>	<i>11,2%</i>
			<i>Portefeuille</i>
Totaal		100,0%	
Rente-afdekking		85,0%	

*t.b.v. FX-collateral

Strategische rente-afdekking en rentestaffel

Het fonds heeft eind 2023 besloten om de renteafdekking te verhogen naar 85% met oog op het verlagen van dekkingsgraadrisico's richting het verwachte invaarmoment. De rente-afdekking van 85% zal worden aangehouden in 2025.

Bijlage 7 Risicohouding en haalbaarheidstoets

De risicohouding geeft weer welke ambitie het pensioenfonds nastreeft en welke risico's zij hierbij accepteert voor de verschillende belanghebbenden. Sociale partners en het bestuur van het pensioenfonds hebben beleidsuitgangspunten en een risicohouding vastgesteld. Deze dienen als basis voor de opdrachtaanvaarding en het financiële beleid van het pensioenfonds. De hier beschreven risicohouding geldt voor het huidige pensioenstelsel. Voorafgaand aan de overgang naar het nieuwe stelsel is de risicohouding in 2024 opnieuw vastgesteld en opgenomen in het implementatieplan WTP. Tot het moment van overgang, op zijn vroegst per 1/1/2026, is de onderstaande risicohouding van kracht.

Beleidsuitgangspunten

Stabiele premie

- Stabiele premie is belangrijk voor zowel werkgevers als werknemers. Daarom wil Bpf Zoetwaren fluctuaties in de premie beperken.
- De premie is bedoeld om de nieuwe aanspraken te financieren. Bpf Zoetwaren streeft ernaar dat er gemiddeld evenwicht is tussen premie en aanspraak, zodat nieuwe rechten niet te goedkoop of te duur worden ingekocht. Een eventuele negatieve impact van de premie op de dekkingsgraad mag niet te lang duren of niet te groot zijn.
- Er is een grens aan wat werkgevers en werknemers bereid zijn om aan pensioen te betalen. Als de prijs voor pensioen te hoog wordt, dan kunnen sociale partners ervoor kiezen om de nieuwe opbouw te verlagen. Bpf Zoetwaren wil betrouwbaar zijn en waarmaken wat het belooft. De omvang of de duur van verlagingen van de nieuwe opbouw moeten daarom beperkt zijn.

Koopkrachtbehoud

- Een goed pensioen is meer dan een nominaal pensioen. Bpf Zoetwaren heeft de ambitie om toeslagen te verstrekken, waardoor prijsinflatie op lange termijn grotendeels wordt gecompenseerd.
- Bpf Zoetwaren wil alleen toeslag verlenen als zij hiervoor voldoende middelen heeft. Dit voorkomt dat het fonds te snel uitdeelt, waardoor de kans op korting van de nominale aanspraken wordt vergroot. Bpf Zoetwaren vindt dat het nFTK al voldoende prudentie oplegt in het toeslagenbeleid en ziet geen reden om hier nog extra restricties aan toe te voegen.

Kleine kans op en omvang van kortingen op opgebouwde rechten

- Korting op de opgebouwde rechten is een laatste redmiddel. Bpf Zoetwaren accepteert wel een beleggingsbeleid dat resulteert in een korting in een slecht weer scenario, als hiermee in het basisscenario een hoger verwacht pensioenresultaat bereikt kan worden.
- Het is voor de deelnemers belangrijk de omvang van de korting te beperken. Eventuele kortingen worden daarom gespreid door de tijd.

Beleggingsrisico is noodzakelijk voor een goed pensioen tegen een acceptabele prijs

- Het beleggingsbeleid is erop gericht om toeslagverlening mogelijk te maken binnen het risicokader. Er wordt niet meer risico genomen dan nodig is om de ambitie waar te maken.
- De deelnemers zijn bereid onzekerheid te accepteren voor een hoger verwacht pensioen. Tegelijkertijd is een vaste bodem waarover nauwelijks risico bestaat ook gewenst.
- De beleggingsmix wordt aangepast aan de economische omstandigheden en de financiële positie van het fonds. Bij een goede financiële positie wordt risico teruggenomen om de buffer te beschermen. Bij

een slechte financiële positie kan risico worden teruggenomen, maar niet zodanig dat de ambitie uit zicht raakt.

Risicomaatstaven

Op basis van bovenstaande beleidsuitgangspunten, zijn de volgende risicomaatstaven van belang:

- De wettelijk vereiste lange termijn risicomaatstaven uit de aanvangshaalbaarheidstoets:
 - o Het verwachte pensioenresultaat vanuit de feitelijke dekkingsgraad van het pensioenfonds is op het aanvangsmoment 93%. Het bestuur hanteert hiervoor een ondergrens van 90%
 - o Het verwachte pensioenresultaat vanuit de situatie dat het pensioenfonds precies beschikt over het Vereist Eigen Vermogen is op het aanvangsmoment 98%. Het bestuur hanteert hiervoor eveneens een ondergrens van 90%.
 - o Overwegingen bij deze grenzen zijn
 - De ondergrens van 90% correspondeert met een minimale toeslagrealisatie van 70% prijsinflatie voor actieve en inactieve deelnemers. Het streven is 100% prijsinflatie, maar dat wordt als ambitie niet altijd gehaald. De normstelling bij 70% prijsinflatie is een signaal; als dat niet meer gehaald wordt op lange termijn, dan is er een goede reden om met partijen te spreken over oorzaken en eventuele oplossingen
 - Het bestuur heeft gekozen om een eenduidige normstelling te hanteren vanuit het Vereist Eigen Vermogen en de feitelijke positie, mede omdat de normstelling vanuit Vereist Eigen Vermogen niet jaarlijks bij de haalbaarheidstoets wordt getoetst
 - o Bij de jaarlijkse haalbaarheidstoets berekent het fonds vanuit de feitelijke dekkingsgraad zowel het verwachte pensioenresultaat als het pensioenresultaat in een slechtweerscenario. De maximale relatieve afwijking tussen het verwachte pensioenresultaat en het pensioenresultaat in het slechtweerscenario die het fonds dan acceptabel vindt is 35%. Dit betekent dat het pensioenresultaat in slechts 5% van de scenario's meer dan 35% lager mag zijn dan het verwachte pensioenresultaat vanuit de feitelijke dekkingsgraad. Op het aanvangsmoment bedraagt deze afwijking 33%.

In onderstaande tabel staan de uitkomsten uit de haalbaarheidstoets 2023¹¹:

Uitgangspositie	Te kiezen ondergrens	Lange termijn risicohouding BELEID	Resultaten per 1 januari 2023
Waarbij aan VEV wordt voldaan	Ondergrens bij verwacht pensioenresultaat op fondsniveau	90%	N.v.t.
Feitelijke financiële positie	Ondergrens bij verwacht pensioenresultaat op fondsniveau	90%	93,3%
	Maximale afwijking van pensioenresultaat op fondsniveau in slechtweerscenario	35%	27.1%

Het pensioenresultaat (op fondsniveau) van 93% valt binnen de vastgestelde ondergrens van 90%. De maximale afwijking in het slechtweerscenario van 27% valt binnen de vastgestelde

¹¹ Het pensioenfonds heeft in 2024 geen haalbaarheidstoets uitgevoerd, het fonds heeft hier dispensatie voor gekregen gegeven de transitie naar het nieuwe stelsel.

grens van 35%. Het fonds voldoet hiermee aan de normering van pensioenresultaten die in 2015 zijn vastgesteld op basis van de aanvangshaalbaarheidstoets.

- De wettelijk vereiste korte termijn risicomaatstaf:
 - o Vereist Eigen Vermogen: 18% - 22%
 Indien het Vereist Eigen Vermogen daalt of stijgt door een wijziging van de DNB RTS, zullen de bandbreedtes navenant meedalen of –stijgen. In november 2023 zijn de VEV-bandbreedtes aangepast n.a.v. de ophoging van de rentehedge. Onderstaande tabel geeft een overzicht van de impact van het niveau van de rente op de bandbreedtes van voor en na november 2023.

20-jaars swap rente	VEV-bandbreedtes (2015 – nov 2023)	VEV-bandbreedtes (vanaf nov 2023)
<0,5%	16%-20%	14%-18%
0,5%-1,5%	17%-21%	15%-19%
1,5%-2,5%	18%-22%	16%-20%
2,5%-3,5%	19%-23%	17%-21%
>3,5%	20%-24%	18%-22%

Bij vaststelling van het jaarlijkse beleggingsplan worden tevens de VEV-bandbreedtes voor het betreffende jaar vastgesteld. Bij zeer grote rentebewegingen kunnen de VEV-bandbreedtes ook intrajaar worden aangepast. Per december 2024 bedraagt de VEV-bandbreedte 16%-20%.

- Eigen risicomaatstaven, die in de risicokwartaalrapportage worden gemonitord en waarvoor grenzen in de ALM-studie worden vastgelegd (zie bijlage 2 bij de Abtn)

Strategische risicomaatstaven	Horizon	Signaalwaarden
Mediaan UFR dekkinggraad	Eind 2025	> 110%
5% VaR UFR dekkinggraad	Eind 2025	> 100%
2.5% VaR UFR dekkinggraad	Eind 2025	103%-106%
Mediaan cumulatieve herstelplankorting	Eind 2025	< 2%
5% VaR cumulatieve herstelplankorting	Eind 2025	< 10%
Mediaan koopkracht, incl. achterstanden va. 1/1/2016	Eind 2025	> 90%
Balansrisico	Jaar 1-15	9,5%-11,5%

Procedures haalbaarheidstoets

Het pensioenfonds heeft periodiek overleg met sociale partners over pensioen gerelateerde zaken. Binnen dit overleg worden de ondergrenzen voor de haalbaarheidstoets vastgesteld. Het bestuur doet hiervoor een voorstel, mede gebaseerd op de vastgestelde beleidsuitgangspunten en onderbouwd met ALM-berekeningen.

De haalbaarheidstoets wordt jaarlijks herhaald conform de wettelijke eisen. Als in de toekomst de uitkomst van de jaarlijkse haalbaarheidstoets de vastgelegde grenzen overschrijdt, zal het bestuur dit binnen twee weken aan de sociale partners in de sector melden. Het bestuur verzoekt sociale partners om na de melding binnen twee maanden onderling de situatie te bespreken en vervolgens in overleg te treden met het bestuur. Sociale partners en bestuur zullen zich in dit verband moeten uitspreken of zij nog tevreden zijn met de ambitie, de financiële opzet en de risicohouding. Over de uitkomst van deze bespreking wordt verantwoording afgelegd aan het verantwoordingsorgaan voordat tot implementatie van eventuele beleidswijzigingen wordt overgegaan.

Bijlage 8: Samenvatting pensioenregeling naar de situatie per 1 januari 2025

De basispensioenregeling die van toepassing is op alle werknemers heeft de volgende kenmerken:

Regeling	Middelloodregeling.
Deelnemer	De deelnemer als bedoeld in artikel 6, lid 1, sub a - d van de statuten van het fonds.
Toetredingsleeftijd	De deelneming vangt aan bij indiensttreding bij een aangesloten werkgever, ongeacht de leeftijd.
Pensioenleeftijd	De eerste dag van de maand waarin de (gewezen) deelnemer 68 jaar wordt.
Loon	Onder loon wordt verstaan: - het in de maand uitbetaalde schaalsalaris; - vakantietoeslag; - vriestoeslag; - 5 uur functiegebonden regelmatig gewerkte overuren per week; - meeruren; - diplomatoeslag; - persoonlijke toeslag; - contractueel vastgestelde jaarlijkse uitkering; - prestatiepremie; - ploegentoeslag; - sprongvergoeding; - overwerktoeslag; - afbouwregelingtoeslag; - roostertoeslag meeruren; - verschoven uren; - consignatie; - slaapuren; - toeslag voor arbeid op ongunstige uren. LET OP; dit is geen limitatieve opsomming. De cao Zoetwaren Industrie beoogt geen beloningsbestanddelen uit te sluiten bij het vaststellen van wat tot het loon behoort. Het loon is gemaximeerd. Per 1 januari 2025 bedraagt dit maximum € 79.600,-
Pensioengrondslag	De pensioengrondslag is gelijk aan het loon verminderd met een franchise.

Franchise	De franchise wordt door het bestuur vastgesteld en bedraagt per 1 januari 2025 € 18.475,-. De franchise bedraagt ten minste het fiscale minimum zoals genoemd in de Wet op de loonbelasting 1964.														
Premie	De premie bedraagt een percentage van de pensioengrondslag (2024: 30,0%).														
Ouderdomspensioen	1,875% van de pensioengrondslag over de betreffende deelnemersjaren. (2025: 1,875%)														
Partnerpensioen	Bij het overlijden van de werknemer heeft zijn partner recht op een partnerpensioen van 70% van het bereikbare ouderdomspensioen. Het partnerpensioen is met ingang van 1 januari 2015 verzekerd op kapitaalbasis. Bij uitdiensttreding of pensionering kan een hoger partnerpensioen gecreëerd worden door een verlaging van het ouderdomspensioen, tenzij de werknemer en zijn of haar partner hiervan wil afwijken.														
Wezenpensioen	14% van het te bereiken ouderdomspensioen. Volle wezen, waarvan beide ouders zijn overleden, hebben recht op 28% van het bereiken ouderdomspensioen.														
Toeslagen	Per 1 januari van elk jaar kunnen de opgebouwde aanspraken uit hoofde van de middelloonregeling, de premievrije pensioenaanspraken en de ingegane pensioenen door het bestuur worden aangepast, indien en voor zover de middelen van het fonds dit toelaten.														
Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid	De premievrijstelling is volgens de volgende tabel afhankelijk van de mate van arbeidsongeschiktheid: <table border="1"> <thead> <tr> <th>Mate arbeidsongeschiktheid</th><th>Voortzetting pensioenopbouw</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>0-35%</td><td>0%</td></tr> <tr> <td>35-45%</td><td>40%</td></tr> <tr> <td>45-55%</td><td>50%</td></tr> <tr> <td>55-65%</td><td>60%</td></tr> <tr> <td>65-80%</td><td>72,5%</td></tr> <tr> <td>80-100%</td><td>100%</td></tr> </tbody> </table> Bij aanvang van de premievrije deelneming wordt de laatste pensioengrondslag vóór arbeidsongeschiktheid gehanteerd. Deze pensioengrondslag kan jaarlijks worden aangepast conform de algemene verhogingen van de lonen krachtens de CAO. Deze verhoging is voorwaardelijk. Het bestuur besluit jaarlijks of de middelen van het fonds voldoende zijn om deze verhoging toe te kennen.	Mate arbeidsongeschiktheid	Voortzetting pensioenopbouw	0-35%	0%	35-45%	40%	45-55%	50%	55-65%	60%	65-80%	72,5%	80-100%	100%
Mate arbeidsongeschiktheid	Voortzetting pensioenopbouw														
0-35%	0%														
35-45%	40%														
45-55%	50%														
55-65%	60%														
65-80%	72,5%														
80-100%	100%														

De excedentregeling kent de volgende kenmerken:

Regeling	Middelloonregeling.
Deelnemer	De werknemer of gewezen werknemer die op grond van een aanvullende pensioenovereenkomst deelneemt aan de excedentregeling en tevens deelnemer is aan de basispensioenregeling van het fonds en niet heeft afgezien van deelneming aan de aanvullende pensioenregeling.
Toetredingsleeftijd	De deelneming aan de excedentregeling vangt aan: • Zodra aanvullende pensioenovereenkomst tussen werkgever en werknemer tot stand is gekomen. en • de deelnemer een aanvullende pensioengrondslag heeft, maar • niet eerder dan het aanvullend pensioenreglement in werking is getreden.
Pensioenleeftijd	De eerste dag van de maand waarin de (gewezen) deelnemer 68 jaar wordt.
Loon	Onder loon wordt verstaan: - het in de maand uitbetaalde schaalsalaris; - vakantietoeslag; - vriestoeslag; - 5 uur functiegebonden regelmatig gewerkte overuren per week; - meeruren; - diplomatoeslag; - persoonlijke toeslag; - contractueel vastgestelde jaarlijkse uitkering; - prestatiepremie; - ploegentoeslag; - sprongvergoeding; - overwerktoeslag; - afbouwregelingtoeslag; - roostertoeslag meeruren; - verschoven uren; - consignatie; - slaapuren; - toeslag voor arbeid op ongunstige uren. LET OP; dit is geen limitatieve opsomming. De cao Zoetwaren Industrie beoogt geen beloningsbestanddelen uit te sluiten bij het vaststellen van wat tot het loon behoort. Het loon is gemaximeerd. Per 1 januari 2025 bedraagt dit maximum € 137.800,-
Aanvullende pensioengrondslag	De aanvullende pensioengrondslag is gelijk aan het loon verminderd met een franchise.

Drempelbedrag	De franchise is gelijk aan het maximum salaris in de basispensioenregeling en bedraagt per 1 januari 2025 € 79.600,-														
Premie	De premie bedraagt een percentage van de aanvullende pensioengrondslag en is leeftijdsafhankelijk.														
Aanvullend ouderdomspensioen	Het aanvullende ouderdomspensioen wordt bepaald overeenkomstig het Pensioenreglement, over de aanvullende pensioengrondslag, met inachtneming van het uit hoofde van dit aanvullend reglement totaal aantal deelnemingsjaren. De uitkering vindt plaats overeenkomstig het bepaalde in het Pensioenreglement.														
Aanvullend partner- en wezenpensioen	Het aanvullende partner- en/of wezenpensioen wordt bepaald overeenkomstig het Pensioenreglement, met dien verstande dat het wordt afgeleid van het aanvullende ouderdomspensioen en met inachtneming van het uit hoofde van dit aanvullend pensioenreglement totaal aantal deelnemingsjaren, vermeerderd met het aantal jaren gelegen tussen het tijdstip van overlijden en de pensioendatum.														
Toeslagen	Het verlenen van een toeslag op de pensioenrechten en pensioenaanspraken geschiedt overeenkomstig het bepaalde in artikel 13 van het Pensioenreglement.														
Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid	De premievrijstelling is volgens de volgende tabel afhankelijk van de mate van arbeidsongeschiktheid: <table border="1"> <thead> <tr> <th>Mate arbeidsongeschiktheid</th><th>Voortzetting pensioenopbouw</th></tr> </thead> <tbody> <tr> <td>0-35%</td><td>0%</td></tr> <tr> <td>35-45%</td><td>40%</td></tr> <tr> <td>45-55%</td><td>50%</td></tr> <tr> <td>55-65%</td><td>60%</td></tr> <tr> <td>65-80%</td><td>72,5%</td></tr> <tr> <td>80-100%</td><td>100%</td></tr> </tbody> </table> Bij aanvang van de premievrije deelneming wordt de laatste pensioengrondslag vóór arbeidsongeschiktheid gehanteerd. Deze pensioengrondslag kan jaarlijks worden aangepast conform de algemene verhogingen van de lonen krachtens de CAO. Deze verhoging is voorwaardelijk. Het bestuur besluit jaarlijks of de middelen van het fonds voldoende zijn om deze verhoging toe te kennen.	Mate arbeidsongeschiktheid	Voortzetting pensioenopbouw	0-35%	0%	35-45%	40%	45-55%	50%	55-65%	60%	65-80%	72,5%	80-100%	100%
Mate arbeidsongeschiktheid	Voortzetting pensioenopbouw														
0-35%	0%														
35-45%	40%														
45-55%	50%														
55-65%	60%														
65-80%	72,5%														
80-100%	100%														

Bijlage 9: Vaststelling verwacht rendementscurve

In onderstaande tabel staat het bruto en netto meetkundig verwacht rendement (2025). Bij de netto curve is rekening gehouden met een afslag ter grootte van de prijsinflatie waarbij in de eerste 9 jaar rekening is gehouden met het door DNB voorgeschreven ingroeipad (30 september 2023).

Verwacht rendementscurves 2025					
Tijdstip	Bruto verwacht rendementcurve	Netto verwacht rendementcurve	Tijdstip	Bruto verwacht rendementcurve	Netto verwacht rendementcurve
1	5,020%	1,176%	46	4,294%	2,162%
2	4,856%	1,607%	47	4,285%	2,155%
3	4,749%	1,732%	48	4,276%	2,149%
4	4,693%	1,818%	49	4,268%	2,142%
5	4,666%	1,936%	50	4,260%	2,136%
6	4,655%	2,005%	51	4,254%	2,131%
7	4,649%	2,056%	52	4,247%	2,127%
8	4,651%	2,099%	53	4,242%	2,123%
9	4,660%	2,164%	54	4,236%	2,118%
10	4,663%	2,212%	55	4,231%	2,115%
11	4,673%	2,258%	56	4,226%	2,111%
12	4,681%	2,296%	57	4,221%	2,107%
13	4,684%	2,324%	58	4,216%	2,104%
14	4,687%	2,348%	59	4,211%	2,100%
15	4,689%	2,370%	60	4,207%	2,097%
16	4,674%	2,372%	61	4,202%	2,094%
17	4,662%	2,374%	62	4,198%	2,091%
18	4,650%	2,376%	63	4,194%	2,088%
19	4,640%	2,377%	64	4,190%	2,085%
20	4,631%	2,379%	65	4,186%	2,082%
21	4,613%	2,372%	66	4,182%	2,079%
22	4,597%	2,364%	67	4,179%	2,077%
23	4,583%	2,358%	68	4,175%	2,074%
24	4,570%	2,353%	69	4,172%	2,072%
25	4,557%	2,347%	70	4,169%	2,069%
26	4,538%	2,334%	71	4,166%	2,067%
27	4,519%	2,322%	72	4,163%	2,065%
28	4,503%	2,311%	73	4,160%	2,063%
29	4,487%	2,301%	74	4,156%	2,060%
30	4,472%	2,291%	75	4,154%	2,058%
31	4,458%	2,281%	76	4,151%	2,057%
32	4,444%	2,271%	77	4,148%	2,054%
33	4,431%	2,262%	78	4,145%	2,052%
34	4,418%	2,254%	79	4,143%	2,051%
35	4,407%	2,246%	80	4,141%	2,049%
36	4,396%	2,238%	81	4,138%	2,047%
37	4,386%	2,231%	82	4,136%	2,045%
38	4,376%	2,224%	83	4,133%	2,043%
39	4,367%	2,218%	84	4,131%	2,042%
40	4,358%	2,212%	85	4,129%	2,040%
41	4,346%	2,203%	86	4,127%	2,039%
42	4,335%	2,194%	87	4,125%	2,037%
43	4,324%	2,185%	88	4,122%	2,035%

Verwacht rendementscurves 2025					
Tijdstip	Bruto verwacht rendementcurve	Netto verwacht rendementcurve	Tijdstip	Bruto verwacht rendementcurve	Netto verwacht rendementcurve
44	4,313%	2,177%	89	4,120%	2,034%
45	4,303%	2,169%	90	4,118%	2,033%

In onderstaande tabel staat het gehanteerde strategisch beleggingsbeleid t.b.v. de vaststelling van de verwacht rendementscurve.

Strategische beleggingsmixen (voor mapping DNB)			
		Beleggingsplan 2024	Max. meetkundig rendement
Vastrentende waarden		56,3%	Afgeleid van curve 30-9-2023
Aandelen ontwikkelde markten ¹²		27,8%	5,20%
Aandelen opkomende markten		4,7%	5,20%
Vastgoed (niet beursgenoteerd)		11,2%	3,80%
Grondstoffen		0,0%	3,30%
Totaal		100,0%	

Kredietwaardigheid vastrentende waarden		
	2024 ¹³	2023 ¹⁴
AAA	48,2%	43,7%
AA	15,9%	17,1%
A	4,6%	6,0%
BBB	13,0%	16,0%
<BBB	18,2%	17,2%
Totaal	100,0%	100,0%

Uitgangspunten		
Rendement staatsobligaties	DNB rentermijnstructuur per 30 september 2023	
Overige rendementen	Maximale niveau zoals door de commissie Parameters is gepubliceerd	
Inflatie	MEV 2023 ingroeipad; prijsinflatie van 3,9% in 2023, met 3,8% op tijdstip 1 toegroeidend naar een gemiddeld niveau van 2,0% vanaf tijdstip 10.	

¹² Inclusief beursgenoteerd vastgoed.

¹³ Er is uitgegaan van de credit verdeling van de vastrentende waarde uit de Q2 DNB kwartaalstaten 2024.

¹⁴ Er is uitgegaan van de credit verdeling van de vastrentende waarde uit de Q2 DNB kwartaalstaten 2023.

Bijlage 10: Gehuwdheids- en partnerfrequenties

In de onderstaande tabel zijn de te hanteren gehuwdheids- en partnerfrequenties vermeld zoals vastgesteld op basis van de data gepubliceerd door het CBS in 2024 (CBS 2024). Op de pensioenrichtleeftijd van 68 jaar is de gehuwdheids-/partnerfrequentie gelijk aan 1. Na de pensioenrichtleeftijd van 68 jaar vindt waardering van het partnerpensioen plaats op basis van het bepaalde partnersysteem.

Overzicht partnerfrequenties CBS 2024, incl. samenwonend

Leeftijd	Man	Vrouw	Leeftijd	Man	Vrouw
18	1%	1%	44	74%	75%
19	2%	3%	45	74%	75%
20	3%	5%	46	74%	75%
21	5%	9%	47	74%	74%
22	7%	13%	48	74%	74%
23	10%	19%	49	74%	74%
24	15%	27%	50	74%	74%
25	21%	36%	51	74%	74%
26	28%	44%	52	74%	74%
27	36%	52%	53	74%	74%
28	43%	57%	54	75%	74%
29	48%	62%	55	75%	74%
30	53%	65%	56	75%	74%
31	57%	68%	57	76%	74%
32	61%	70%	58	76%	74%
33	64%	72%	59	76%	74%
34	66%	73%	60	76%	74%
35	68%	74%	61	77%	73%
36	70%	75%	62	77%	73%
37	71%	75%	63	77%	73%
38	72%	76%	64	77%	73%
39	73%	76%	65	78%	72%
40	73%	76%	66	78%	72%
41	73%	76%	67	78%	71%
42	74%	76%	68	100%	100%
43	74%	75%			

Bijlage 11: Vrijstellingsbeleid Zoetwaren

1. Redenen voor vrijstelling van verplichte deelname en wijze van toetsing gelijkwaardigheid pensioenregeling

Stichting Bedrijfstakpensioenfondsen voor de Zoetwarenindustrie (kortweg BPF Zoetwaren) voert de pensioenregeling uit voor de sector Zoetwarenindustrie. De deelname aan deze pensioenregeling is verplicht voor alle werkgevers, die werkzaam zijn in de sector.

In bijzondere situaties kan een werkgever om vrijstelling van de verplichtstelling vragen. Wanneer dit kan en onder welke voorwaarden, staat beschreven in het Vrijstellings- en boetebesluit wet BPF 2000. In de meeste gevallen geldt, dat een werkgever bij een verzoek tot vrijstelling van de verplichtstelling aan moet tonen dat de pensioenregeling van de werkgever financieel en actuariael gelijkwaardig is aan de pensioenregeling van BPF Zoetwaren.

In dit document wordt in aanvulling op het Vrijstellings- en boetebesluit Wet BPF 2000 beschreven op welke wijze de toetsing van de gelijkwaardigheid van de pensioenregeling van de werkgever door BPF Zoetwaren plaatsvindt. De wijze van toetsing is afhankelijk van de vrijstellingsgrond.

Mogelijke redenen om vrijstelling te vragen zijn:

Vrijstellings- en boetebesluit Wet Bpf 2000		Wijze van toetsing
Artikel 2	U had al een pensioenvoorziening voor uw werknemers voordat uw onderneming verplicht werd tot deelname aan het pensioenfonds. Deze pensioenvoorziening moet dan wel actuariael en financieel gelijkwaardig zijn.	• Indien uw pensioenregeling een middelloonregeling is: zie bijlage 1 "Gelijkwaardigheid middelloonregeling artikel 2 en 6" • Indien uw pensioenregeling een beschikbare premieregeling is: zie bijlage 2 "Gelijkwaardigheid beschikbare premieregeling artikel 2 en 6" • In afwijkende situaties wordt vooraf nader afgestemd over de wijze van toetsing.
Artikel 3	Bij groepsvorming, bijvoorbeeld als uw onderneming wordt overgenomen door een onderneming die een eigen pensioenvoorziening heeft geregeld.	Niet van toepassing
Artikel 4	U hebt een eigen cao en met de betrokken vakorganisaties bent u een eigen pensioenvoorziening overeengekomen. Een verzoek tot vrijstelling wordt dan gedaan mede door of namens deze vakorganisaties.	Niet van toepassing
Artikel 5	Bij onvoldoende beleggingsrendement (negatieve z-score) van BPF Zoetwaren. U kunt dan het pensioen van uw werknemers bij een andere pensioenuitvoerder onderbrengen. De pensioenaanspraken, die uw werknemers opbouwen, dienen dan ten minste gelijk te zijn aan de pensioenaanspraken die bij BPF Zoetwaren worden opgebouwd. Dit betekent onder andere dat de opgebouwde pensioenen bij de werkgever jaarlijks worden verhoogd met ten minste hetzelfde toeslagpercentage als BPF Zoetwaren verstrekt.	• Indien uw pensioenregeling een middelloonregeling is: zie bijlage 3 "Gelijkwaardigheid middelloonregeling artikel 5" • Een beschikbare premieregeling kan niet leiden tot gelijke pensioenaanspraken en komt daarom niet in aanmerking voor vrijstelling op grond van artikel 5. • In afwijkende situaties wordt vooraf nader afgestemd over de wijze van toetsing.
Artikel 6	Andere redenen	• Indien uw pensioenregeling een middelloonregeling is: zie bijlage 1 "Gelijkwaardigheid middelloonregeling artikel 2 en 6" • Indien uw pensioenregeling een beschikbare premieregeling is: zie bijlage 2 "Gelijkwaardigheid beschikbare premieregeling artikel 2 en 6" • In afwijkende situaties wordt vooraf nader afgestemd over de wijze van toetsing.

BPF Zoetwaren heeft op grond van het Vrijstellings- en boetebesluit Wet Bpf 2000 een discretionaire bevoegdheid om – onder bepaalde voorwaarden – een artikel 6 vrijstelling te verlenen (andere redenen). BPF Zoetwaren verleent in beginsel geen vrijstelling op basis van artikel 6 van het Vrijstellings- en boetebesluit Wet Bpf 2000, tenzij hiervoor zwaarwegende redenen zijn. Onder zwaarwegende redenen verstaat BPF Zoetwaren dat de betreffende werkgever en/of diens werknemers een zodanig bijzonder belang hebben bij de vrijstelling van de verplichtstelling, dat dit zwaarder moet wegen dan de solidariteit en collectiviteit van het pensioenfonds.

Dit document geeft de situatie weer, uitgaande van het huidige wet- en regelgeving en de huidige pensioenregeling van BPF Zoetwaren. Het bestuur van het fonds kan dit document aanpassen.

2. Proces

Indien een werkgever vrijstelling van de verplichte deelname aan BPF Zoetwaren wenst, dan kan de werkgever een vrijstellingsverzoek indienen bij BPF Zoetwaren. Uit dit vrijstellingsverzoek moet blijken:

- Op welke grond de vrijstelling wordt aangevraagd.
- Dat aan de criteria voor vrijstelling wordt voldaan.
- De karakteristieken van de deelnemers die het betreft, zie bijlage 4 “Bijdrage verzekeringstechnisch nadeel”.

Indien vrijstelling wordt aangevraagd op grond van artikel 2, 5 of 6 dient daarnaast de volgende informatie te worden verstrekt aan BPF Zoetwaren:

- Op welke wijze door de werkgever is vastgesteld dat de pensioenregeling van de werkgever ten minste gelijkwaardig is aan de pensioenregeling van BPF Zoetwaren.
- Een gedetailleerde beschrijving van de pensioenregeling.
- Een beschrijving van de wijze waarop de eventuele indexatie van pensioen wordt gefinancierd.
- De veronderstellingen, die zijn gebruikt bij de vaststelling van de gelijkwaardigheid van de pensioenregeling.
- De berekeningsuitkomsten van deze gelijkwaardigheidstoets.
- Een beschrijving waaruit blijkt dat de gelijkwaardigheid is getoetst op de wijze zoals omschreven in de bijlagen van dit document.
- Een actuariële verklaring
- Andere informatie, die door BPF Zoetwaren van belang wordt geacht voor het verzoek tot vrijstelling

Verzoeken tot vrijstelling kunnen worden verstuurd aan:

Bestuur BPF Zoetwaren
p/a TKP pensioen
Postbus 501
9700 AM Groningen

BPF Zoetwaren beoordeelt of op grond van het Vrijstellings- en boetebesluit Wet BPF 2000 vrijstelling kan worden verleend voor de verplichte deelname aan de pensioenregeling van BPF Zoetwaren en kan nadere voorwaarden stellen aan de vrijstelling

3. Informatieplicht na het verlenen van vrijstelling

Ten minste eens in de vijf jaar toont de door BPF Zoetwaren van de verplichtstelling vrijgestelde werkgever aan dat de pensioenregeling van de werkgever nog altijd ten minste actuariel gelijkwaardig is aan de pensioenregeling van BPF Zoetwaren. Hierbij wordt door de werkgever de volgende informatie verstrekt aan BPF Zoetwaren:

- De oorspronkelijke vrijstellingsbeschikking
- De in hoofdstuk 2 genoemde informatie
- De wijze waarop de werkgever in de afgelopen periode aan de eventuele nadere voorwaarden heeft voldaan en in de komende periode zal gaan voldoen.

De door BPF Zoetwaren van de verplichtstelling vrijgestelde werkgever stelt BPF Zoetwaren op de hoogte van iedere wijziging in de pensioenregeling door het opsturen van deze pensioenregeling naar BPF Zoetwaren.

Indien er sprake is van een wijziging in de regeling van BPF Zoetwaren dan wel in de regeling van de werkgever aan wie vrijstelling is verleend, die zo ingrijpend is dat mag worden aangenomen dat daarvan een reële invloed op de gelijkwaardigheid, zal deze toets voor ingang van deze nieuwe regeling opnieuw moeten

worden uitgevoerd. Dit geldt ook voor ingrijpende wijzigingen in het deelnemersbestand van de werkgever of de te hanteren grondslagen. De werkgever aan wie een vrijstelling is verleend, zendt van iedere wijziging in de pensioenregeling een afschrift aan BPF Zoetwaren.

4. Kosten

Voor de behandeling van een verzoek tot vrijstelling en voor de periodieke beoordeling van de gelijkwaardigheid van de pensioenregeling na het verlenen van de vrijstelling, brengt BPF Zoetwaren bij de werkgever een bedrag van € 3.000,- (2023) per beoordeling in rekening. Indien de aanlevering van de informatie door de werkgever niet volledig is of niet conform de beschreven methodiek in de bijlagen, kan BPF Zoetwaren extra kosten in rekening brengen bij de werkgever.

Daarnaast kan BPF Zoetwaren een financiële vergoeding in rekening brengen bij de werkgever voor het verzekeringstechnisch nadeel (indien van toepassing). De methodiek voor de berekening van het verzekeringstechnisch nadeel is vastgelegd in bijlage 2 van het Vrijstellings- en boetebesluit Wet BPF 2000.

5. Beëindiging van de vrijstelling

U kunt BPF Zoetwaren altijd verzoeken om de vrijstelling te beëindigen.

BPF Zoetwaren kan de vrijstelling intrekken, bijvoorbeeld als de werkgever niet voldoet aan de informatieverplichtingen of niet langer voldoet aan de voorwaarden voor vrijstelling van de verplichtstelling, zoals omschreven in het Vrijstellings- en boetebesluit Wet Bpf 2000 en in dit document of aan de door BPF Zoetwaren gestelde aanvullende voorwaarden voor vrijstelling.

GELIJKWAARDIGHEID MIDDELLOONREGELING ARTIKEL 2 EN 6

De werkgever, die het verzoek tot vrijstelling indient of reeds over vrijstelling beschikt, toont de gelijkwaardigheid aan. BPF Zoetwaren toetst deze berekening en beslist vervolgens over de vrijstelling.

De berekening vindt plaats door middel van een prognoseberekening met een looptijd van 35 jaar. De uiteindelijke vergelijking van de regelingen behelst een vergelijking van de som van de contante waarde van de verwachte kasstromen over deze 35 jaren en de contante waarde van de aanwezige voorziening na 35 jaar. Indien deze contante waarde uit hoofde van de pensioenregeling van de werkgever ten minste 95% bedraagt van de contante waarde uit hoofde van de pensioenregeling van BPF Zoetwaren, zal vrijstelling worden verleend.

Zoals beschreven in bijlage 3 van het Vrijstellings- en boetebesluit Wet Bpf 2000, kunnen sommige grondslagen door de werkgever worden vastgesteld en dient het bestuur van BPF Zoetwaren te toetsen of zij hiermee akkoord kan gaan. BPF Zoetwaren gaat in ieder geval akkoord met de volgende grondslagen.

Pensioensoorten

Bij de berekening dienen alle onvoorwaardelijke pensioensoorten meegenomen te worden, waaronder ook de risicoverzekeringen.

Binnen de pensioenregeling van BPF Zoetwaren zijn de volgende pensioensoorten verzekerd:

- Ouderdomspensioen.
- Partnerpensioen.
- Wezenpensioen.
- Het risico partnerpensioen (toekomstige opbouw voor actieven).
- Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid.

Bij de berekeningen dient rekening gehouden te worden met alle bovenstaande pensioensoorten. Eventuele vrijwillige aanvullende verzekeringen en andere reglementaire mogelijkheden blijven bij deze berekening buiten beschouwing.

Loon/Franchise ontwikkeling

Bij de ontwikkeling van de pensioengrondslag wordt rekening gehouden met zowel de algemene verhogingen van het salaris en de franchise als met de individuele verhoging van het salaris. De verwachte prijsinflatie wordt afgeleid van de DNB scenarioset die gebruikt is in de haalbaarheidstoets van het jaar waarin de gelijkwaardigheid wordt berekend. Deze verwachte prijsinflatie kan worden opgevraagd bij BPF Zoetwaren.

Voor de individuele salarisontwikkeling, die bovenop de algemene salarisontwikkeling komen, kan uitgegaan worden van de kansen, die BPF Zoetwaren hanteert in ALM-studies en haalbaarheidstoetsen. Deze kansen kunnen worden opgevraagd bij BPF Zoetwaren. Als de werkgever van mening is dat afwijkende salarisstijgingen gehanteerd moeten worden, dan dienen deze onderbouwd te worden.

Uitdiensttredingskansen

Voor de berekeningen mag uitgegaan worden van de uitdiensttredingskansen. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de kansen, die BPF Zoetwaren hanteert in ALM-studies en haalbaarheidstoetsen. Deze kansen kunnen worden opgevraagd bij BPF Zoetwaren. Als de werkgever van mening is dat afwijkende kansen gehanteerd moeten worden, dan dienen deze onderbouwd te worden.

Bij ontslag wordt ervan uitgegaan dat dit leidt tot een uitkering ter hoogte van een individuele waardeoverdracht. De hoogte van deze uitkering dient vastgesteld te worden op basis van de voorschriften inzake waardeoverdracht, zoals wettelijk beschreven.

Invalideringskansen

Voor de berekeningen mag uitgegaan worden van de invalideringskansen. Hierbij kan gebruik worden gemaakt van de kansen, die BPF Zoetwaren hanteert in ALM-studies en haalbaarheidstoetsen. Deze

kansen kunnen worden opgevraagd bij BPF Zoetwaren. Als de werkgever van mening is dat afwijkende kansen gehanteerd moeten worden, dan dienen deze onderbouwd te worden.

Overlevingskansen

Voor de overlevingskansen dient uitgegaan te worden van de meest recente AG Prognosetafel, met ervaringssterfte van BPF Zoetwaren. De ervaringssterfte kan worden opgevraagd bij BPF Zoetwaren.

Rentetermijnstructuur

Voor de vaststelling van de contante waarde dienen de toekomstige uitkeringen verdisconteerd te worden met de rentetermijnstructuur voor pensioenfondsen zoals gepubliceerd door DNB per einde van het vorige boekjaar. Bij grote rentewijzigingen kan het bestuur van BPF Zoetwaren besluiten dat een meer recente rentetermijnstructuur toegepast moet worden.

Toeslagverlening

BPF Zoetwaren heeft een toeslagambitie. Indien de financiële middelen van BPF Zoetwaren dit toestaan, worden jaarlijks de opgebouwde pensioenaanspraken en –rechten verhoogd met de prijsinflatie. Indien de werkgever toeslagen voor alle deelnemers inkoopt op het moment dat die worden toegekend en één-op-één de toegekende toeslagen bij BPF Zoetwaren worden gevolgd, dan kan dat ook op gelijke wijze in de berekeningen worden meegenomen. Indien de toeslagen op een andere wijze worden gefinancierd dan dient gerekend te worden met verwachte toeslagen bij BPF Zoetwaren.

De verwachte toeslagverlening wordt berekend op basis van de haalbaarheidstoetsen van het jaar waarin de gelijkwaardigheid wordt berekend. Deze verwachte toeslagverlening kan worden opgevraagd bij BPF Zoetwaren.

Toeslagen in pensioengevend salaris

In de pensioenregeling van BPF Zoetwaren zijn de volgende componenten onderdeel van het pensioengevend salaris, voor zover van toepassing en voor zover deze componenten op grond van de Wet op de loonbelasting 1964 pensioengevend zijn:

- het in de maand uitbetaalde schaalsalaris;
- vakantietoeslag;
- vriestoeslag;
- 5 uur functiegebonden regelmatig gewerkte overuren per week;
- meeruren;
- diplomatoeslag;
- persoonlijke toeslag;
- contractueel vastgestelde jaarlijkse uitkering;
- prestatiepremie;
- ploegentoeslag;
- sprongvergoeding;
- overwerktoeslag;
- afbouwregelingtoeslag;
- roostertoeslag meeruren;
- verschoven uren;
- consignatie;
- slaapuren;
- toeslag voor arbeid op ongunstige uren.

LET OP: dit is geen limitatieve opsomming. De cao Zoetwaren Industrie beoogt geen beloningsbestanddelen uit te sluiten bij het vaststellen van wat tot het loon behoort.

In de actuariële verklaring die de werkgever aan BPF Zoetwaren overlegt, dient te worden vermeld in hoeverre de werkgever bovenstaande salariscomponenten kent en of deze componenten al dan niet pensioengevend zijn.

Indien bepaalde componenten in de regeling van de werkgever niet pensioengevend zijn, dan dient de werkgever aan te geven op welke wijze er in de gelijkwaardigheidstoets is omgegaan met een eventueel verschil in de definitie van het pensioengevend salaris.

Betrokken deelnemers en maximering salaris

De berekening wordt uitgevoerd op basis van het daadwerkelijk, op het moment van indiening van het vrijstellingsverzoek, aanwezige deelnemersbestand bij de werkgever. In het bestand van de werkgever

worden alle deelnemers betrokken die vallen onder de verplichtstelling van BPF Zoetwaren tot een salariscap conform de salariscap (2024 € 75.400). Voor de toets wordt alleen de toekomstige pensioenopbouw over het salaris tot de salariscap in de berekening betrokken. De in het verleden opgebouwde pensioenaanspraken vormen derhalve geen onderdeel van de berekening.

Financiële gelijkwaardigheid

Het financieringssysteem van de pensioenregeling van de werkgever dient gebaseerd te zijn op de jaarlijkse affinanciering van de tijdsevenredige ontslagaanstanden. Daarnaast dient het financieringssysteem te waarborgen, dat er in beginsel te allen tijde sprake is van een 100% dekking van tijdsevenredige aanspraken, tenzij BPF Zoetwaren zichzelf ook minder dan 100% dekking ten opzicht van die norm toestaat. De dekkingsgraad van de pensioenregeling van de werkgever dient in dat geval ten minste gelijk te zijn aan die van BPF Zoetwaren.

Verdere aandachtspunten

- BPF Zoetwaren zal bij de beoordeling van het vrijstellingsverzoek rekening houden met de financieringswijze van de toeslagverlening. Als een werkgever verklaart de toeslagverlening van BPF Zoetwaren te volgen, dan dient uit de financieringswijze te blijken, dat het ook realistisch is dat deze toeslagen toegekend kunnen worden. Indien bijvoorbeeld toeslagen worden gefinancierd middels overrente, dan moet aangetoond worden dat er naar verwachting voldoende overrentepotentieel in het contract aanwezig is om ook daadwerkelijk de toeslagen toe te kunnen toekennen. Bij de vaststelling van het overrentepotentieel dient rekening gehouden te worden met realistische rendementparameters. Deze rendementparameters moeten worden onderbouwd.
- BPF Zoetwaren zal rekening houden met de beëindigingsvoorwaarden van de uitvoeringsovereenkomst (verzekeringsovereenkomst) en de wijze van financiering van de toeslagverlening. Indien uit de voorwaarden blijkt dat toeslagverlening vervalt bij beëindiging of dat de toeslagverlening wordt gefinancierd uit premies en/of koopsommen, zolang de werkgever actief is, wordt dit uitdrukkelijk meegewogen in de toets. Er moet dan bijvoorbeeld vastgesteld worden hoeveel jaar een contract actief moet zijn om te voldoen aan de 95%-toets. Het contract moet dan ook minimaal voor dat aantal jaar actief zijn om te voldoen aan de toetsing. Indien deze wijze van aantonen niet is opgenomen in de toetsing, dan dient op een andere wijze aangetoond te worden hoe de beëindigingsvoorwaarden meewegen in de toets.

GELIJKWAARDIGHEID BESCHIKBARE PREMIEREGELING ARTIKEL 2 EN 6
--

De werkgever, die het verzoek tot vrijstelling indient of reeds over vrijstelling beschikt, toont de financiële en actuariële gelijkwaardigheid aan. BPF Zoetwaren toetst deze berekening en beslist vervolgens over de vrijstelling.

Deze toetsing houdt in dat de waarde van de pensioenopbouw in enig jaar bij de werkgever vergeleken wordt met de waarde van de pensioenopbouw bij BPF Zoetwaren.

Indien de waarde van de pensioenopbouw van alle medewerkers tezamen uit hoofde van de pensioenregeling van de werkgever (inclusief risicodekkingen) ten minste 95% bedraagt van de waarde van pensioenopbouw in de pensioenregeling van BPF Zoetwaren zal vrijstelling worden verleend.

In het vervolg van deze bijlage zijn de grondslagen vermeld waarmee de berekening kan worden uitgevoerd. Indien de werkgever besluit in zijn berekening van deze voorgestelde grondslagen af te wijken, dan dient dit te worden onderbouwd.

Waarde pensioenopbouw beschikbare premiereregeling

De waarde van een jaar pensioenopbouw in de beschikbare premiereregeling van de werkgever wordt vastgesteld op basis van de netto inleg in het komende jaar plus de eventuele risicopremies. Dit houdt in dat de beschikbare premiestaffel van de werkgever wordt verminderd met kosten en dat eventuele risicopremies, die worden betaald naast de premiestaffel, aan de premiestaffel worden toegevoegd (Dit betreffen de risicopremies voor dekking van het risico op overlijden en voor dekking van de premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid). Eventuele kosten die aan het kapitaal worden onttrokken (bijvoorbeeld aan- en verkoopkosten) dienen eveneens in ogenschouw genomen te worden.

Waarde pensioenopbouw middelloonregeling BPF Zoetwaren

De regeling van BPF Zoetwaren wordt vertaald in een beschikbare premiestaffel, conform kolom 2 van de fiscale beschikbare premiestaffel (ouderdomspensioen plus uitgesteld nabestaandenpensioen). Hierbij wordt rekening gehouden met de risicodekkingen bij overlijden en met de premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid.

Voor de waardering van de pensioenopbouw in de pensioenregeling van BPF Zoetwaren wordt gekeken naar de doorsneepremie (2024: 30,0% van de pensioengrondslag). Op basis van deze doorsneepremie wordt een fictieve premiestaffel voor BPF Zoetwaren vastgesteld. Deze staffel wordt gebaseerd op de rentestand, die door BPF Zoetwaren (impliciet) wordt gehanteerd bij vaststelling van de feitelijke premie. Bij grote rentewijzigingen kan het bestuur van BPF Zoetwaren besluiten dat een meer recente rentetermijnstructuur toegepast moet worden. Het van toepassing zijnde rentepercentage kan worden opgevraagd bij BPF Zoetwaren.

Toetsing

De waarde van de pensioenopbouw in de beschikbare premiereregeling van de werkgever dient minimaal 95% te bedragen van de waarde van de pensioenopbouw in de middelloonregeling van BPF Zoetwaren.

Toeslagen in pensioengevend salaris

In de pensioenregeling van BPF Zoetwaren zijn de volgende componenten onderdeel van het pensioengevend salaris, voor zover van toepassing en voor zover deze componenten op grond van de Wet op de loonbelasting 1964 pensioengevend zijn:

- het in de maand uitbetaalde schaalsalaris;
- vakantietoeslag;
- vriestoeslag;
- 5 uur functiegebonden regelmatig gewerkte overuren per week;
- meeruren;
- diplomatoeslag;
- persoonlijke toeslag;

- contractueel vastgestelde jaarlijkse uitkering;
- prestatiepremie;
- ploegentoeslag;
- sprongvergoeding;
- overwerktoeslag;
- afbouwregelingtoeslag;
- roostertoeslag meeruren;
- verschoven uren;
- consignatie;
- slaapuren;
- toeslag voor arbeid op ongunstige uren

LET OP: dit is geen limitatieve opsomming. De cao Zoetwaren Industrie beoogt geen beloningsbestanddelen uit te sluiten bij het vaststellen van wat tot het loon behoort.

In de actuariële verklaring die de werkgever aan BPF Zoetwaren overlegt, dient te worden vermeld in hoeverre de werkgever bovenstaande salariscomponenten kent en of deze componenten al dan niet pensioengevend zijn.

Indien bepaalde componenten in de regeling van de werkgever niet pensioengevend zijn, dan dient de werkgever aan te geven op welke wijze er in de toets is omgegaan met een eventueel verschil in de definitie van het pensioengevend salaris.

Betrokken deelnemers en maximering salaris

De berekening wordt uitgevoerd op basis van het daadwerkelijk op het moment van indiening van het vrijstellingsverzoek aanwezige deelnemersbestand bij de werkgever. In het bestand van de werkgever worden alle deelnemers betrokken die vallen onder de verplichtstelling van BPF Zoetwaren. Hierbij wordt het salaris tot de salarissgrens van BPF Zoetwaren (2024 € 75.400) in ogenschouw genomen.

GELIJKWAARDIGHEID MIDDELLOONREGELING ARTIKEL 5

Bij een vrijstelling op basis van artikel 5 van het Vrijstellings- en boetebesluit Wet BPF 2000 dient sprake te zijn van ten minste gelijke pensioenaanspraken en dus een ten minste gelijke pensioenregeling. Dit betekent ook dat de opgebouwde pensioenen bij de werkgever jaarlijks worden verhoogd met ten minste hetzelfde toeslagpercentage als BPF Zoetwaren verstrekt. Het onderstaand schema kan worden gebruikt voor deze toetsing.

	BPF Zoetwaren
Soort pensioenregeling	Middelloodregeling
Pensioendatum	68 jaar
Opbouwpercentage ouderdomspensioen	2024: 1,875% pensioengrondslag
Opbouwpercentage partnerpensioen	70% van het ouderdomspensioen
Partnerpensioen actieve	Bij het overlijden van de werknemer heeft zijn partner recht op een partnerpensioen van 70% van het bereikbare ouderdomspensioen.
Wezenpensioen	14% van het te bereiken ouderdomspensioen. Volle wezen, waarvan beide ouders zijn overleden, hebben recht op 28% van het bereiken ouderdomspensioen
Pensioengrondslag	De pensioengrondslag is gelijk aan het loon verminderd met een franchise.
Pensioensalaris	Onder loon wordt verstaan: - het in de maand uitbetaalde schaalsalaris; - vakantietoeslag; - vriestoeslag; - 5 uur functiegebonden regelmatig gewerkte overuren per week; - meeruren; - diplomatoeslag; - persoonlijke toeslag; - contractueel vastgestelde jaarlijkse uitkering; - prestatiepremie; - ploegentoeslag; - sprongvergoeding; - overwerktoeslag; - afbouwregelingtoeslag; - roostertoeslag meeruren; - verschoven uren; - consignatie; - slaapuren; - toeslag voor arbeid op ongunstige uren. LET OP: dit is geen limitatieve opsomming. De cao Zoetwaren Industrie beoogt geen beloningsbestanddelen uit te sluiten bij het vaststellen van wat tot het loon behoort. Het loon is gemaximeerd. Per 1 januari 2024 bedraagt dit maximum € 75.400,-
Max Pensioensalaris	2024: € 75.400
Franchise	2024: € 17.545
Premie	2024: 30,0%
Toeslagambitie actieve deelnemers	Voorwaardelijk, CPI alle huishoudens afgeleid
Toeslagambitie inactieve deelnemers	Voorwaardelijk, CPI alle huishoudens afgeleid
Toetredingsleeftijd	Geen
Flexibiliseringsmogelijkheden	Vervroeging, uitstel, hoog-laag, uitruil, deeltijd.
Mate van premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid	80-100% 100% 65-80% 72,5% 55-65% 60% 45-55% 50% 35-45% 40% 0- 35% 0%

VERZEKERINGSTECHNISCH NADEEL

Op grond van artikel 7, lid 4 van het Vrijstellings- en boetebesluit Wet Bpf 2000 kan het bedrijfstakpensioenfonds aan de vrijstelling op grond van artikel 3, 4, 5 en 6 het voorschrift verbinden dat de werkgever een financiële bijdrage betaalt ter vergoeding van het verzekeringstechnisch nadeel dat het fonds bij de vrijstelling lijdt.

Om de hoogte van het eventueel verzekeringstechnisch nadeel te kunnen vaststellen zijn de volgende gegevens nodig van alle personen die op ingangsdatum van de vrijstelling werkzaam zijn bij de onderneming en deelnemen aan de pensioenregeling:

- geboortedatum & geslacht;
- fulltime salaris op ingangsdatum van de vrijstelling (fulltime salaris per jaar);
- parttime percentage op ingangsdatum van de vrijstelling.

Wij verzoeken u de benodigde gegevens bij aanvraag van het vrijstellingsverzoek in te zenden.